

Eva-Maria Monthén

## **Benny Törnroos & Muumiorkesteri – Käy Muumilaaksoon**

Tv-animaation musiikin historia ja medianäkyvyys 1991-2011

Metropolia Ammattikorkeakoulu  
Kulttuurituottaja (ylempi AMK)  
Kulttuurituotannon koulutusohjelma  
Opinnäytetyö  
8.5.2011

Tekijä Otsikko	Eva-Maria Monthén <b>Benny Törnroos &amp; Muumiorkesteri – Käy Muumilaaksoon</b>
Sivumäärä Aika	Tv-animaation musiikin historia ja medianäkyvyys 1991-2011 96 sivua + 3 liitettä 8.5.2011
Tutkinto	Kulttuurituottaja (ylempi AMK)
Koulutusohjelma	Kulttuurituotannon koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	-
Ohjaaja	Laura-Maija Hero
<p>Syyskuussa 1991 tv-animaatiosarja <i>Muumilaakson tarinat</i> sai ensiesityksen Ylen jakelussa. Tuona samana päivänä syntyivät maailmanlaajuiset lastenmusiikin klassikkokappaleet; <i>Hei Muumi</i> ja <i>Käy Muumilaaksoon</i> (säv./san. Pierre Kartner, Benny Törnroos, Jertta Ratia-Kähönen) Benny Törnroosin esittäminä.</p> <p>Tämä opinnäytetyö avaa Benny Törnroosin ja Muumiorkesterin 20-vuotisen historian media-analyysin ja historian avulla. Kuinka yhden päivän studiotyöstä tuona kesänä syntyikin muumi-buumiksi kutsuttu ilmiö joka tuli pysyäkseen lastenmusiikin markkinoille.</p> <p>Kirjallisessa työssäni käytän tutkimusmenetelmänä tekstin laadullista analyysiä, teemoittelu ja tyypittelyä. Ensisijaisena aineistona on muusikko Benny Törnroosin henkilökohtainen arkisto. Toissijaisesti, etenkin muumiorkesterin kehityskaarta ja sisältöä kuvatessani, hyödynnän useiden lähteiden kirjallista ja visuaalista materiaalia sekä teemahaastatteluja.</p> <p>Aineistossa nousivat esiin Benny Törnroosin ja Muumiorkesterin vuorovaikutteinen kohtaaminen yleisön kanssa, turvallinen kokemus ja suhtautuminen produktioon sekä kuinka Muumiorkesterin toiminta on kehittynyt boomista klassikkoilmiöksi.</p> <p>Historian seuraaminen 20 vuoden ajalta myös mahdollisti Muumiorkesterin ja Benny Törnroosin henkilökohtaisen arkiston kokoamisen. Sekä kirjallinen että visuaalinen aineisto tulee säilymään kokonaisuudessaan Benny Törnroosilla.</p> <p>Muumiorkesterin ollessa vain yksi Tove Janssonin kirjallisten teosten ja <i>Muumilaakson tarinat</i> – animaation kulttuurituote, on ollut luonnollista koota arkistoa myös näiden asiantuntijoiden kuten Moomin Characters Oy:n ja Yleisradion olemassa olevasta aineistosta.</p> <p>Muumikonserttien tuottava Ton-art Oy on tämän opinnäytteen tilaaja ja toimitusjohtaja, muusikko Benny Törnroos on toiminut asiantuntijaohjaajana.</p>	
Avainsanat	muumi, Benny Törnroos, lastenmusiikki, Tove Jansson

Author	Eva-Maria Monthén
Title	<b>Benny Törnroos &amp; Muumiorkesteri – Käy Muumilaaksoon</b>
Number of Pages	Tv-animaation musiikin historia ja medianäkyvyys 1991-2011 96 pages + 3 appendices
Date	8.5.2011
Degree	Master of Culture and Arts
Degree Programme	Degree Programme in Cultural Management
Specialisation option	-
Instructor	Laura-Maija Hero
<p>In September 1991 the TV animated series <i>Moomins</i>, premiered Promoted distribution. The same day, were born in the classic tracks, and <i>Hej Mumin</i> and <i>I Mumindalen</i> (comp. / lyrics Pierre Kartner, Benny Törnroos, Jertta Ratia Kähönen) that Benny Törnroos presented.</p> <p>This thesis opens Törnroos Benny and the Moomins 20-year trajectory of media analysis and through history, it is how one day in a studio on that same summer, woke up something that we today call moominboom phenomenon that came to keep children's music market.</p> <p>Written work is a qualitative research method of text analysis, thematic and type. The primary material is an artist Benny Törnroos personal archive. In the alternative, especially in the Moomin band trajectory and photographing the contents, take advantage of several sources of written and visual material as well as focused interviews.</p> <p>Literature emerged Benny Törnroos and Moomin Orchestra interactive encounter with the public, safe experience and attitude towards a production and how the Moomin orchestra's function has evolved Bohemia classic phenomenon.</p> <p>Historian follow 20-year period also enabled the Moomin Orchestra and Benny Törnroos personal archive of the gathering. Written and visual material will remain in full Benny Törnroos. Moomin Orchestra is just one of Tove Jansson's literary works and the <i>Moomin stories</i> - the animation of cultural product, has been to gather natural repository of these experts also like Moomin Characters Ltd. and YLE.</p> <p>Moomin Concerts productive Ton-Art Ltd. is a customer of this thesis, and managing director, musician Benny Törnroos has served as an expert instructor.</p>	
Keywords	moomin, Benny Törnroos, Tove Jansson

## Sisällys

1	Johdanto	1
2	Benny Törnroos ja Muumiorkesteri/Haffsårkestern	6
2.1	Muumiorkesteri / Haffsårkestern kulttuurituotteena	8
3	Lastenmusiikista tiedottaminen	12
3.1	Tiedotus	12
3.2	Markkinointiviestintä osana tiedotusta	15
3.3	Markkinointiviestinnän kohteet	16
3.4	Musiikin markkinointi ja tiedotus	18
3.5	”Yksi kuva voi luoda imagon.”	19
3.6	Muumiorkesterin tiedotus 1991–2011	21
4	Tutkimuskysymykset ja aineisto	25
4.1	Taustatutkimus ja työmenetelmät	26
4.2	Työssä käytetyt analyysimenetelmät	28
4.3	Aineisto	31
4.4	Historia	34
4.5	Media-analyysi	34
5	Benny Törnroosin ja Muumiorkesterin historia ja medianäkyvyys 1991–2011	35
5.1	Benny Törnroosin ja Muumiorkesterin historia 1991-2011	36
5.1.1	Lastenmusiikkia ja musiikkia = Muumimusiikkia!	36
5.1.2	<i>Ikioma Muumi &amp; Min egen Mumin</i> -levyn synty	39
5.1.3	Muumilaulujen taikaa	43
5.1.4	Muumikonsertti elämyksenä	45
5.1.5	<i>”Nyt mä tiedän miltä muumi tuoksuu!”</i> Muumikonsertin visuaalinen lumo	49
5.2	Media-aineiston analyysin tulokset	53
5.2.1	<i>”Kantrimies Muumi-buumin musiikillinen keulakuva!”</i> Kenen ääni media-aineistossa?	54

5.2.2	<i>Muumien lumo ei hiivu!</i> - Suhtautuminen produktion?	57
5.2.3	<i>Taiteilija kohtaa yleisön - yleisö kohtaa Muumit</i> Kokemuksen laatu? Miten muumien ja niiden tarinat on yhdistetty musiikkiin?	60
5.2.4	<i>Frivillig "riemuruotsi" populär i Vichtis!</i> Kielellinen ja maantieteellinen jakauma	66
5.2.5	<i>Muumi-buumi valtaa Suomen!</i> Boomista klassikoksi	68
6	Pohdintoja ja miten matka jatkuu	70
6.1	Yhteenveto median näkemyksistä	70
6.2	Muumiorkesterin ja Ton-art Oy:n konseptin kehittäminen	72
6.3	Muumiorkesterin tiedotuksen kehittäminen	73
6.4	Katse Taikurin hattuun – Muumiorkesterin tulevasta	76
	Lähteet	80
	LIITE 1: Analyysissä käytetty media-aineisto	1
	LIITE 2: Muumiorkesteri / Haffsårkestern jäsenet 1991-2011	1
	LIITE 3: <i>Ikioma Muumi, Min egen Mumin, 14 uutta muumilaulua ja Parhaat Muumi laulut</i>	2

## 1 Johdanto

*Suuri lähtö on yhtä tärkeä kuin ensimmäiset rivit kirjassa.  
Ne määräävät kaiken.<sup>1</sup>*

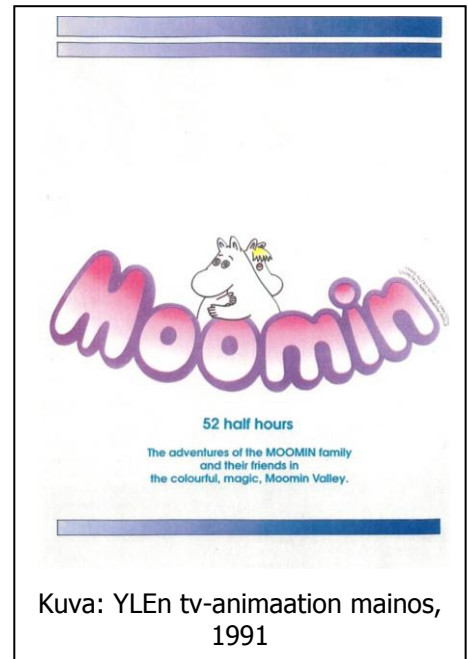
Muumipapan sanat kuvaavat muusikko Benny Törnroosin (synt. 16.6.1950, Helsinki) muumikonserttien lähtölaukausta. Kohta on kulunut 20 vuotta joiden aikana on järjestetty lähes parituhatta muumikonserttia.

Pierre Kartnerin säveltämät ja Benny Törnroosin esittämät *Muumilaakson tarinat* - tv-animaation tunnus-kappaleet esitettiin tv:ssä ensimmäisen kerran 3.9.1991. Tuolloin sarjan ensimmäinen suomenkielinen jaksosai ensi-iltansa YLE:n jakelussa. Tuona samana päivänä syntyivät maailmanlaajuiset (sanoitettu 56 eri kielelle) lastenmusiikin klassikot *Hei Muumi* ja *Käy Muumilaaksoon* (säv./san. Pierre Kartner, Benny Törnroos, Jertta Ratia-Kähönen).

Ruotsinkielinen sarja sai ensi-esityksensä päivää myöhemmin 4.9.1991 ja *I Mumindalen* ja *Hej Mumin* (san. Marita Lindqvist ja Benny Törnroos) kantautuivat toisen kotimaisen lapsiyleisön korviin.

Benny Törnroosin osalta kyseessä piti olla yhden päivän studiotyö tuona syksynä kun tunnus-kappaleet äänitettiin, toisin kuitenkin kävi. Syyskuussa tv-sarjan käynnistyttyä syntyi ilmiö, jota on kutsuttu muumibuumiksi. Benny Törnroos oli jo uusien, aivan eri projektien parissa oman radio/tv-toimittajan työnsä saralla, kun valtava suosio sai siivet alleen. Oli asetettava uudet aikataulut, jotta yhdessä illassa syntynyt, huikeaan suosioon noussut muumimusiikkikysyntä saataisiin tyydytettyä.

*Törnroosin ja muumien kohtaaminen oli pieni vahinko, sillä kiireinen mies kieltäytyi ensin kahdesti muumitunnarin esittämisestä. Kun laulajaa ei ensiesityksen lähestyessä ollut löytynyt, lupautui lastenlauluja*



Kuva: YLE:n tv-animaation mainos, 1991

<sup>1</sup> Jansson, 1965 *Muumipappa ja meri*, 23.

*aikaisemminkin esittänyt Törnroos tehtävään. – Otto Donnerin sanoin deadline on kreatiivisuuden huippu, Törnroos virnistää ja sanoo ajatelleensa mummien olleen vain päivän projekti. Yksi päivä venyi pian vuosiksi, sillä seuraavana päivänä soitettiin kaikista suurista levy-yhtiöistä. Mummilauluja haluttiin lisää! (Länsiväylä 21.8.2010)*

Muumiorkesterin & Benny Törnroosin historian ja lehdistöaineiston tutkiminen kiinnosti minua siitä syystä, että olen 90-luvun alusta lähtien seurannut Muumimusiikkia ja sen toimintaa läheisesti niin tuottajana, yleisönä kuin esiintyjänä konserteissa. Viime vuosina olen myös osallistunut Benny Törnroosin lehdistöyhteyksien hoitoon ja huomannut kuinka tärkeää on nostaa laadukasta ja kysytyä lastenkulttuuria näkyvämmäksi tavalla mikä tavoittaa ja puhuttelee sekä konserttiyleisöä että konserttien tilaajia.



Muumitalon portailla, 2009. © Eva Monthén

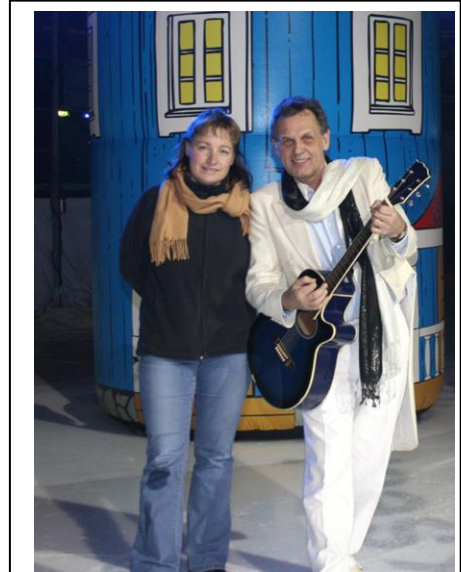
Muumiorkesterin tiedotukseen ja markkinointiin ei ole panostettu koskaan kunnolla, sillä Muumiorkesterin toiminta piti olla vain hetkellinen ilmiö, ”vielä tämä vuosi ja sitten kysyntä varmasti hiipuu” kuten muusikko itse on todennut lähes vuosittain. Benny Törnroos toteaa, että markkinointia ei ole koskaan edes mietitty, sillä muumibuumin on oletettu olevan ohimenevä ilmiö. Konserttien kysyntä ja suosio on kuitenkin jatkunut vuosi vuoden jälkeen ja Muumiorkesteri on toiminut harrastuksena Benny Törnroosin elämässä, ei tiedotusta ole ollut aikaa edes suunnitella. Tauotta vuodesta 1991 asti esitetty *Muumilaakson tarinat* -tv-animaatio on toiminut jatkuvana televisiomainoksena. Muumimusiikin kysyntä ei ole hiipunut 20 vuoteen ja on aika todeta, ettei kyseessä ole ohimenevä ilmiö. On aika panostaa tiedotukseen ja asiakaskuntaa palvelevien palveluiden kuten esim. tehokkaiden kotisivujen suunnitteluun. Media-aineiston ja tutkimuksen perusteella on siis tarkoitus kehittää Muumiorkesterin tiedotusta.

20-vuotisjuhlien lähestyessä tuntui oikealta hetkeltä avata menneiden vuosien muumikujeet arkistojen kätköistä ja samalla muumihäntä iloisesti hujahdellen astua muumimusiikin uusille vuosikymmenille myös tiedotusta kehittämällä. Benny Törnroosin

ja Muumiorkesterin historiaa ei ole aikaisemmin tutkittu tai koottu yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, ei edes Benny Törnroosin media-arkistoa ole systemaattisesti koottu. Tämän opinnäyte mahdollisti Muumiorkesterin ja Benny Törnroosin henkilökohtaisen arkiston kokoamisen. Työn kirjallinen ja visuaalinen aineisto tulee säilymään kokonaisuudessaan Benny Törnroosilla.

On ollut luonnollista että muumikonsertteja tuottava Ton-art Oy on tämän opinnäytteen tilaaja ja toimitusjohtaja, muusikko Benny Törnroos on toiminut asiantuntijaohjaajana.

Benny Törnroosille muumimusiikki, kuten myös muu musiikkituotanto Ton-art Oy:n myötä, on muotoutunut sivutoimiseksi harrastukseksi, joka elää omaa elämää toimittajan työn ohella.



Eva Monthén & Benny Törnroos

Kun tässä opinnäytteessä mainitaan sana tuote, viitataan Benny Törnroosin Ton-art Oy -yrityksen Muumiorkesterin/Haffsårkesternin Muumikonsertti-konseptiin. Kun kirjoitan muumimusiikista tarkoitan, mikäli muuta ei mainita, Pierre Karterin *Muumilaakson tarinat*-tv-animaatioon säveltämää musiikkia.

Muumimusiikkia on sävelletty ja esitetty jo 1950-luvulta lähtien mm. Erna Tauron ja Tove Janssonin säveltäminä ja sanoittamina. Myöhemmin mm. Heikki Mäenpää ja Peter Lundblad ovat säveltäneet uudempaa muumeihin ja niiden tarinoihin liittyvää musiikkia. Benny Törnroosin muumikonserttien ohjelmisto on ensisijaisesti tämän tv-animaation musiikkia, vaikkakin konserteissa usein myös kuullaan Erna Tauron säveltämiä sävelmiä ja lauluja, kuten esim. *Höstvisan* (säv. Erna Tauro ja san. Tove Jansson) tai *Mumintrollets visa* (säv. Erna Tauro, san. Tove Jansson), joka on Lasse Pöystin esittämänä Benny Törnroosin mielestä paras muumikappale: *Den bästa Muminsången är nog Mumintrollets visa med Lasse Pöysti. Bättre än så kan det inte bli. Ja, och Elina Salo som Lilla My förstås.* (Benny Törnroos , haastattelu 20.12.2010.)



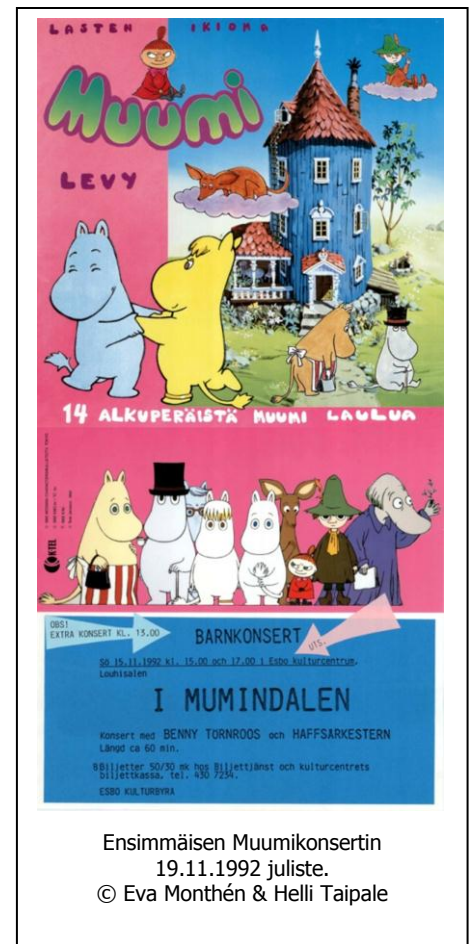
Kirjallisessa työssäni käytän tutkimusmenetelmänä tekstin laadullista analyysiä, teemoittelua ja tyypittelyä (Eskola & Suoranta 1998). Ensisijaisena aineistona media-analysissä on taiteilija Benny Törnroosin henkilökohtainen arkisto. Analyysin tulokset esitän opinnäytetyöni luvussa 6. Toissijaisesti, etenkin muumiorkesterin kehityskaarta ja sisältöä kuvatessani, hyödynnän useiden lähteiden kirjallista ja visuaalista materiaalia sekä teemahaastatteluja.

On ilo saada olla mukana seuraamassa vuosikymmenten tassunjalkia muumimusiikin maailmassa kaikista näkökulmista; konserttiyleisönä ja myös aivan käytännössä muumimamman pehmoisen lämpöisessä turkissa konserttilavalla. Tuntee lasten ilo heidän kohdatessaan nuo rakastetut hahmot lavan hehkuissa valoissa. Kuulla

kuinka satapäinen lapsikatras vanhempineen laulaa ilta toisensa jälkeen televisiosta opitut niin tutut lauseet; pa papapa paa, maa maa ma maa... Puhumattakaan hetkestä konsertin jälkeen, jolloin lapset, ja usein myös äidit ja isät, pääsevät halaamaan suosikkiahmoaan.

Olisinpa tiennyt vuonna 1992, nuorena kulttuurisihteerinä (tuolloin ei vielä ollut tuottajia), ensimmäistä Benny Törnroosin ja Muumiorkesterin konserttia järjestäessäni (sanaa tuottaminen ei tunnettu) Espoon kulttuurikeskukseen, että edelleen lähes 20 vuotta myöhemmin iloitsemme näistä lauluista ja niiden tuomasta ilosta. Suosio on jatkunut, jo kolmas ikäpolvi muumimusiikin ystäviä on katsomossa laulamassa kanssamme. Kuten tv-sarjan tuottaja Dennis Livson sanoi "*Tässä on lastenmusiikin evergreen ja Benny Törnroos on Suomen lastenmusiikin Beatles!*". (Dennis Livson, haastattelu 19.11.2010).

Olen ikäni ollut muumien ystävä ja rakastanut Tove Janssonin kirjoja. 7-vuotiaana sain kokea miltä muumitarinat kuulostivat hänen itsensä lukemina Toven ja Astrid Lindgrenin yhteisessä tapaamisessa Hanasaarella. Aikuisena olen etuoikeutetusti



työskennellyt monien erilaisten projektien parissa, jotka tavalla tai toisella liittyvät Muumeihin ja Toveen. Olen tätä tekstiä kootessani todennut kuinka paljon uutta ja mielenkiintoista tietoa onkaan löytynyt. Paljon on myös sellaista mistä ei Benny Törnroos, joka on elänyt muumimusiikin kanssa nämä vuosikymmenet, ole ollut tietoinen. Matka on siis ollut jännittävä ja tietorikas. Kun kuluneet 20 vuotta on koottu kansiin, on aika astua seuraaviin Muumimusiikin vuosikymmeniin kevein, lumenvalkoisin muumitassuin Muumihumpan tahdittamina. Muumiorkesterin matka on vasta alkanut... *Sjung i vinden pappa, sjung... Havets måsar ger dig tonen.*<sup>2</sup>

Muumilaakson tarinoissa on monta seikkailua, mutta aina onnellinen loppu. Niin myös tämän tekstin matka on ollut seikkailua arkistolöydöstä toiseen. Lämpimät kiitokset mahdollisuuksista näiden kimmeltävien ja antoisien arkistolöytöjen tekoon ja muistojen etsimiseen näiden kansien sisään.

Yksikään seikkailu ei kuitenkaan onnistu yksin, ei edes Muumilaaksossa: Benny Törnroos: Kiitos ohjauksesta, tuesta, avusta ja ystävyydestäsi Muumilaaksossa ja sen ulkopuolella. Ja kiitos Muumimusiikista & Muumiorkesterista. *"Vår Muminorkester är bättre än bra! Hurra, hurra, hurra!"*<sup>3</sup>



*Benny ja Muumit tuli pysyäkseen – tähti ei sammua taivaalla.  
(Dennis Livson, haastattelu 19.11.2010)*

Kuva: Eva Monthén

<sup>2</sup> *Muminpappan och havet* (säv./san. Pierre Kartner, ruots. Marita Lindqvist)

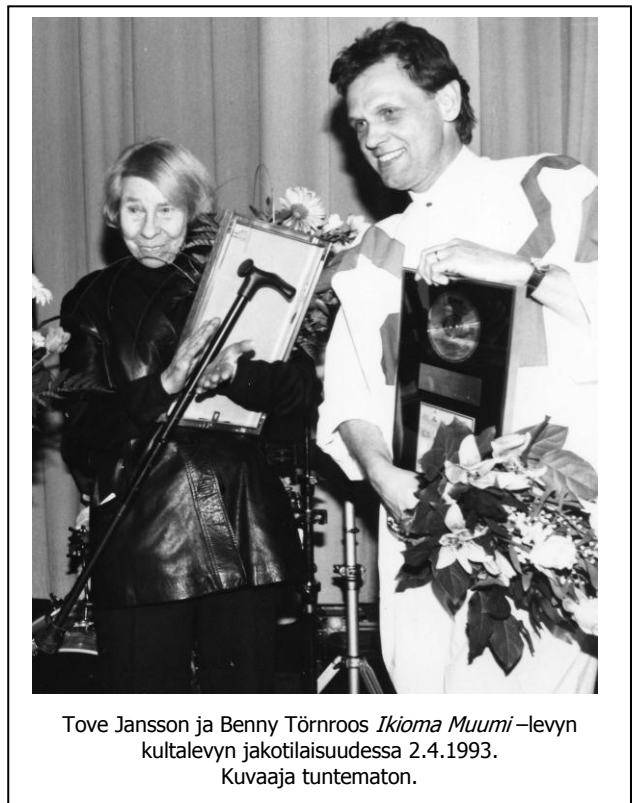
<sup>3</sup> *Muminmammans födelsedag* (säv./san. Pierre Kartner, ruots. Marita Lindqvist)

## 2 Benny Törnroos ja Muumiorkesteri/Haffsårkesteren

*Vuorten ja laaksojen sylissä kaukana,  
aukeaa muumien mukava maailma,  
entisten aikojen maa, satujen maa.* <sup>4</sup>

Oli varmasti jonkinlainen tarkoitus sillä, että kirja *Kuinkas sitten kävikään...* (Jansson, Tove 1952) on muusikko, toimittaja, tuottaja ja laulaja Benny Törnroosin ensimmäinen muisto Tove Janssonin muumeista. Lisäksi kirja on edelleen hänen suosikkinsa koko kirjailijan tuotannosta. Kirjan otsikko on mitä kuvailevin lause Muumiorkesterin ja Benny Törnroosin huikaa suosion saavuttanutta kehitystä, sillä muumien ja muusikon kohtaaminen oli tarkoitus olla yhden päivän yhteistyö. (Benny Törnroos, haastattelu 20.12.2010)

Elettiin kesää 1990, kun tuottaja Dennis Livson yhdessä hollantilaisen Telecable -yhtiönsä kanssa etsi sopivaa esittäjää syksyllä Suomen televisiossa alkavaan *Muumilaakson tarinat* -animaatiosarjan tunnuskappaleille. Pierre Kartnerin säveltämiin ja sanoittamiin tunnuskappaleisiin haluttiin sama esittäjä niin suomen- kuin ruotsinkieliseen sarjaversioon. Tässä vaiheessa tuotantoa alkoi jo olla kiire, sillä ensi-iltaan olisi enää muutama päivä aikaa. Dennis Livson kertoo etsineensä pehmeä-äänistä



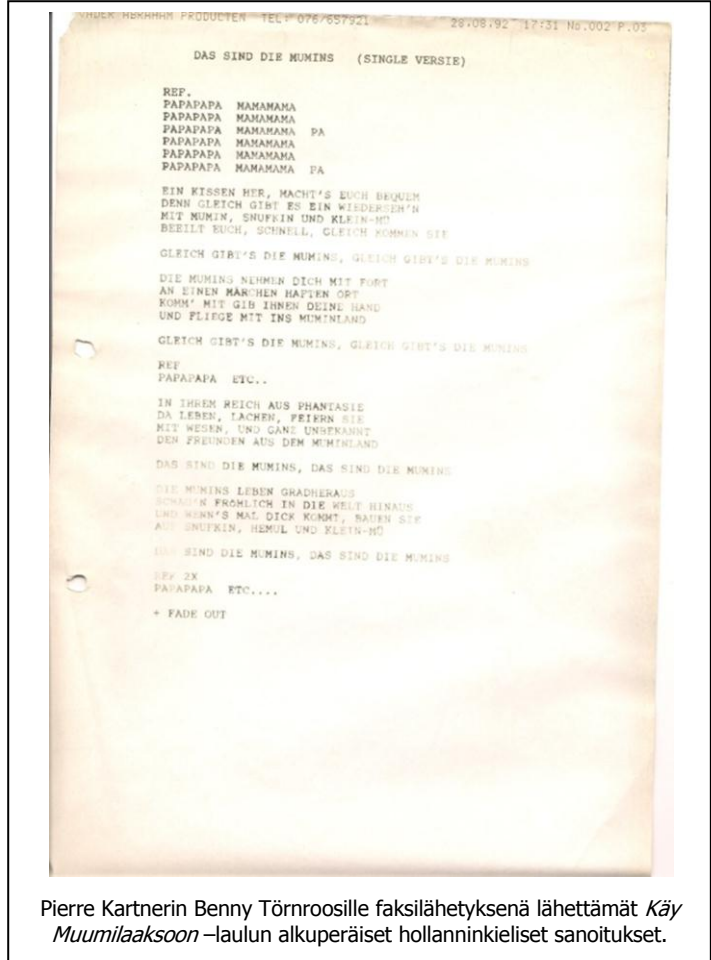
Tove Jansson ja Benny Törnroos *Ikioma Muumi* -levyn kultalevyn jakotilaisuudessa 2.4.1993.  
Kuvaaja tuntematon.

mieslaulajaa. Äänen ja henkilön olisi oltava yhtä pehmeä ja sympaattinen kuin muumit ja hän tulisi toimimaan äänimallina etsittäessä esittäjiä tunnuskappaleiden kielille (yhteensä 56 eri kieliversiota). *”Benny oli fantastinen löytö, toimii esikuva kaikkialla maailmassa muumilaulujen äänenä, meni nappiin! En vaihtaisi musiikkia tai esittäjää jos minulla siihen olisi valtaa.”* Samalla menetelmällä valittiin näyttelijät sekä suomen-

<sup>4</sup> *Hei Muumit* (säv/san. Pierre Kartner, suom. Jertta-Ratia Kähönen)

ja ruotsikieliseen sarjaan. Kenelle ei siis olisi jäänyt Elina Salon pirtsakan Pikku Myyn tai Margit Lindemanin Muumimamman ääni mieleen? (Dennis Livson, haastattelu 19.11.2010)

Benny Törnroos oli jo paljon ennen *Muumilaakson tarinoiden* musiikkia tunnettu korkeatasoisen lastenmusiikin esittäjänä. Häneltä oli ilmestynyt tuossa vaiheessa jo useita levyjä niin lapsiyleisölle kuin aikuiseen makuun suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Menneisyydessä oli lisäksi kymmenien vuosien menestystarina kansainvälisestikin menestyneen Country Express-yhtyeen solistina.



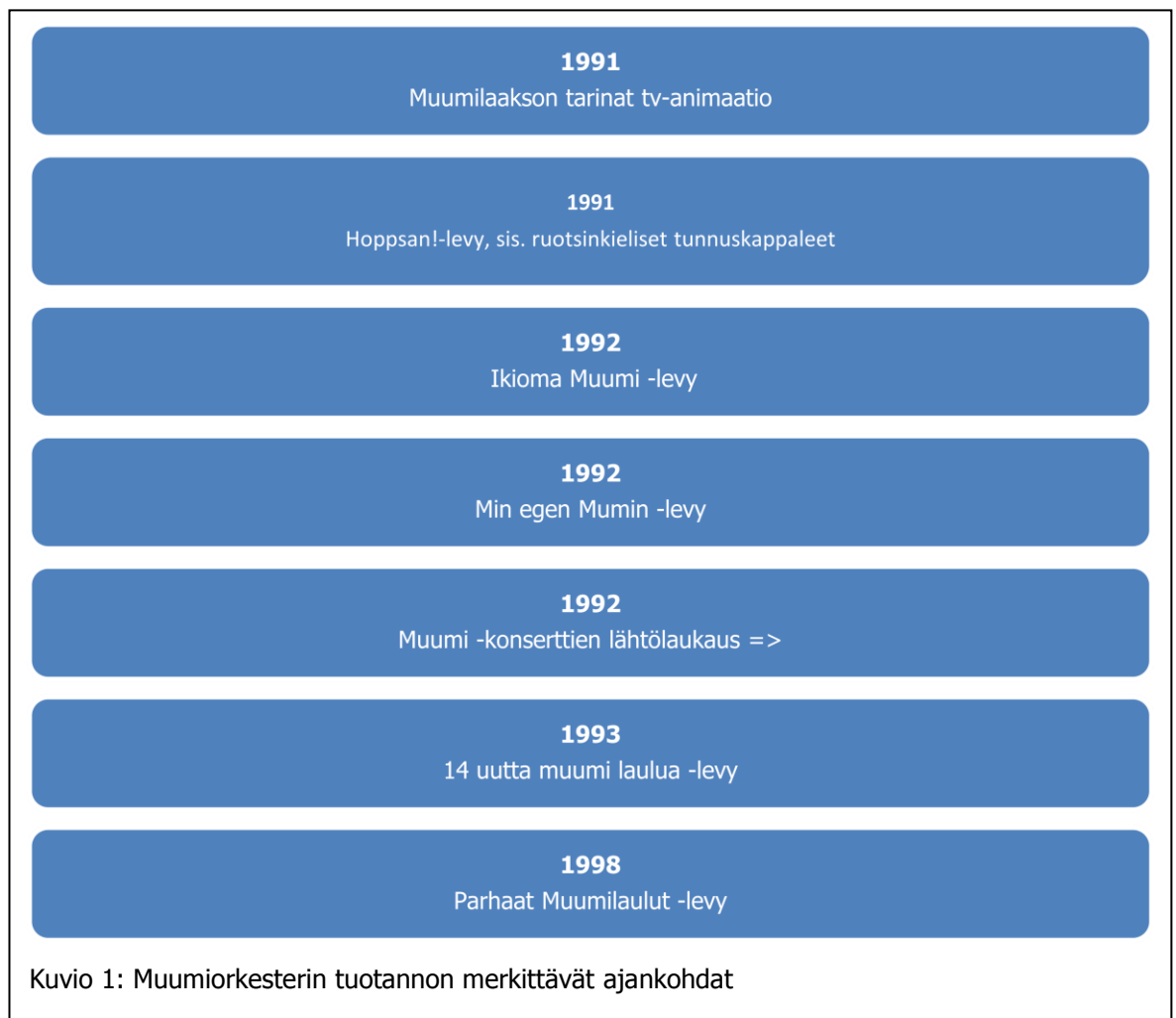
Pierre Kartnerin Benny Törnroosille faksilähetyksenä lähettämät Käy *Muumilaaksoon* -laulun alkuperäiset hollanninkieliset sanoitukset.

*"År 1991 kom Mumin in i bilden, mest av en slump. Benny kontaktades bara ett par dagar före bandningen av signaturlåden till den nya tecknade Muminserien och var nära att tacka nej. Sången var från början tänkt för en kvinnlig artist, men tonarten var fel och resten är historia. Benny övade in låten i bilen på en dag med hjälp av en C-kassett. Låten spelas in på Yle och efter att serien haft sin premiär gick telefonen het, skivbolagen ville göra en hel skiva. Skivan kom ut 1992 och har sålt i dubbelplatin, över 120.000 exemplar. Benny Törnroos har spelat in över 20 skivor med både barn- och vuxenmusik. Och Bennys röst är bekant också i andra sammanhang – berättarrösten i Buuklubbens Bärtil tillhör också den Benny Törnroos..."*  
 (Benny-Venla, Svenska Yle, 9.2.2010)

## 2.1 Muumiorkesteri / Haffsårkestern kulttuurituotteena

Tässä työssä tuotteesta puhuttaessa, viitataan Benny Törnroosin Ton-art Oy -yrityksen Muumiorkesterin/Haffsårkestern Muumikonsertti-konseptiin. Konsepti on pieni osa 1990-luvun alussa Suomessa, ja myös maailmanlaajuisesti, herännyttä Tove Janssonin muumitarinoiden uudelleentuloa.

Alla olen havainnollistanut Muumiorkesterin tuotannon kannalta merkittävät tapahtumat. Tuotannon ja samalla sen aikainen markkinointiviestintä eli levyjen markkinointi, kohdistuu 1990-luvun alkuun. Myös tuolloin tv-animaatio toimi tehokkaana viestintämuotona. Muumiorkesterin konserttituotanto alkoi vuonna 1992 minkä jälkeen orkesterin ja muumimusiikin tuotanto on elänyt suosion omalla painolla. 2000-luvulla suurempia tapahtumia on ollut esim. Folkets Hus och Parkerin (Ruotsi) *Tove Jansson En egen värld – Oma maailmani* –näyttelykokonaisuus.





Muumiorkesterin 15-vuotisjuhla Espoon kulttuurikeskuksessa, lokakuu 2007.  
© Eva Monthén

Benny Törnroos ja Muumiorkesteri ovat osa Suomessa tv-animaation myötä herännyttä muumi-boomia. Konserttikonseptiin on vuosien aikana muodostunut erilaisia kokonaisuuksia sillä periaatteella, että jokaiselle tilaajalle löytyy sopiva vaihtoehto riippumatta siitä, onko kyseessä suurtapahtuma, konserttisali, järjestötila tai kirjasto. Muumikonsertin laadusta tai elämysperiaatteista ei kuitenkaan tingitä.



Folkets hus och Parker, Konstdagarna 2008, Tukholma. © Eva Monthén



Konsertteja toteutetaan mitä erilaisimmissa kokoonpanoissa: pienissä tiloissa akustisesti Benny & Muumit (toimii esimerkiksi kirjastoissa), suuremmilla konserttilavoilla Benny & Muumit & Muumiorkesteri/Haffsårkestern (3-5 muusikkoa) tai jopa yhdessä sinfoniaorkesterin kanssa. Samoin esiintymispaikat voivat vaihdella perinteisistä konserttisaleista messuhalleihin tai kirjastoista järjestötiloihin. Suuremmat ulkona toteuttavat kaupunkijuhlat kuten esim. Kulturen vid ån (Espoo), Vantaan kaupunkijuhlat, Baltic Jazz (Taalintehdas), Kotkan meripäivät ja Helsingin juhlat viikot mahdollistavat suurien perhetapahtumien Muumikonserttitarjonnan.



Vuosittaiseksi tapahtumaksi on muodostunut Muumitapahtumat Oy:n tuottama *Muumi Jääsatu* -kiertue, jossa suuri määrä ammattilaisia taitoluistelijoita, muumitarinat ja animaation musiikki sekä Benny Törnroos & Muumit esiintyvät laajalla kiertueella eri puolilla maata.



Esityksen hinnan määrittelee kokoonpano, matka ja esiintymispaikka. Seuraavassa kaaviossa olen havainnollistanut muumiorkesterin konserttituotannon askeleet ja siihen liittyvän tiedotuksen. Asiakas/tilaaja tässä kaaviossa on konsertin tilaava osapuoli esim. konserttitalo, järjestö tai kunnallinen kulttuuriohjelmaorganisaatio. Tuottajalla taas viitataan Ton-art Oy:n tuotannosta/tiedotuksesta vastaavaa henkilöä.

<b>Markkinointi/Tiedotus</b>	tuottaja lähettää tiedotusverkostossa oleville päivitettyä tietoa tarjottavista konserttitarjonnasta sekä päivittää kotisivuille tiedot mistä tilaaja löytää ne
<b>Yhteydenotto</b>	Määritellään yhdessä asiakkaan kanssa olemassa olevien toiveiden ja resurssien mukainen konserttikokonaisuus. Asiakas voi olla esim. konserttitalo, järjestö, kunnallinen tuottaja, yritys...
<b>Hinnoittelu</b>	konsertin koko, määrä, tekninen tarve, palkat (sis. sos. kulut), pukuvuokrat, lisenssimaksu
<b>Tiedotus/markkinointimateriaali toimitetaan tilaajalle</b>	konsertin tilaaja saa julistepohjat, lehdistökuvat ym. tarvitsemansa aineiston markkinointiin
<b>Kokoonpanon kokoaminen</b>	perustuen tilatun konsertin suuruuteen
<b>Lehdistötiedot, ajankohtaiset päivitykset</b>	tuottaja päivittää orkesterin kotisivujen tiedot mm. konserttikalenterin sekä lähettää lehdistötiedotteen konserteista
<b>Aikatauluttaminen</b>	
<b>Taiteellinen ja visuaalinen koostaminen</b>	ohjelmisto, lavastus, rekvisiitta
<b>Harjoitus (tarvittaessa)</b>	
<b>KONSERTTI</b>	
<b>Laskutus</b>	
<b>Maksut</b>	lisenssimaksut, pukuvuokrat, palkat...



### 3 Lastenmusiikista tiedottaminen

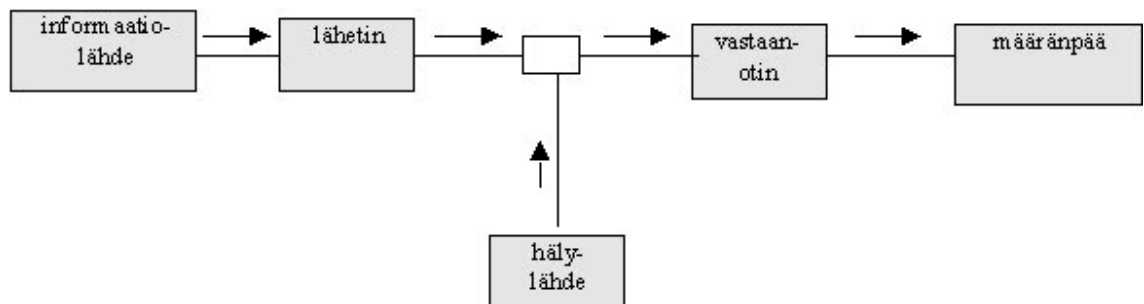
#### 3.1 Tiedotus

Viestintä ja tiedottaminen on sanomien välitystä lähettäjän ja vastaanottajan välillä. Kyseessä on prosessi, missä tapahtuu vaihdantaa lähettäjän ja vastaanottajan välillä. Viestinnän kantasana on latinan *communicare*, suomeksi tehdä yhdessä. (Åberg, 2007, 14.)

Viestinnän ja viestimisen vastakohta on vaikeneminen, mykkäkoulu. "Vaikeneminen on kultaa" on siis tämän päivän viestintäyhteiskunnassa sananparsa, joka on aika asettaa sivuun. (Ikävalko, 1995, 10)

Suomen kielen sana "viestintä" juontuu venäjän kielen sanasta "vest" (sanoma, viesti). Uuden suomenkielen sanakirjan mukaan viesti on välillisesti saatava tiedotus. Sana viestintä vuorostaan merkitsee "tietojen vaihdantaa, kommunikaatiota". On siis kyse vuorovaikutteisesta tietojen vaihdannasta. Sanat tiedotus ja tiedottaja ovatkin viestinviejiä sillä kyseessä on ilmoituksesta, antaa tiedoksi tai neuvoa (Nurmi 1998, 1265, 1105).

Jotta haluamme tieto tavoittaa kohderyhmän, on tiedotettavan asi tiedon siirtävä paikasta A paikkaan B, lähettäjän ja vastaanottajan välillä. Tavanomaisinta on käsittää viestintä siirtomallin eli lineaarisen mallin mukaisesti. Siinä ajatellaan viestin siirtyvän lähettäjältä kanavaa pitkin vastaanottajalle. Mallin kehittäjät Claude Shannon ja Warren Weaver (The Mathematical Theory of Communication. Urbana: The University of Illinois Press. 1963, 3; alkuperäinen julkaisu v. 1948) esittävät sen seuraavasti:



Kuvio 2: viestinnän siirtomalli

Mitä paremmin tunnemme vastaanottajamme, sitä paremmat mahdollisuudet on saada viesti perille halutussa muodossa. Sanoma on se minkä haluamme saada perille vastaanottajalle ja siihen tarvitsemme kanavia ja välineitä joiden kautta tiedämme tavoittavamme haluamamme kohderyhmän. (Ikävalko, 1995, 11-12.)

Muumimusiikin viestinnän vastaanottajat ovat lapset ja lapsiperheet. Viestintä siis kohdistuu konserttijärjestäjille jotka panostavat lapsille suunnattuun ohjelmaan.

Leif Åbergin (1989, s 63) mukaan tiedotuksen / viestinnän tärkeimmät tehtävät ovat:

- ✓ perustoimintojen tuki, joka sisältää operatiiviset työohjeet sekä sisäiselle että ulkoiselle viestinnälle
- ✓ kiinnittäminen minkä avulla henkilö tietää mitä yhteisössä tapahtuu
- ✓ informointi eli sisäinen ja ulkoinen tiedotus – kertoa sidosryhmille yhteisön toiminnasta ja palveluista
- ✓ profilointi mikä on pitkänajan työtä ja muokkaa yhteisön kuvan tietynlaiseksi
- ✓ vuorovaikutus niin ulkoisten kuin sisäisten sidosryhmien välillä

Viestinnälle ja tiedotukselle on tärkeää asettaa tavoitteet: kenet ja mitä haluamme tiedotuksellamme saavuttaa? Tavoitteet voivat olla joko määrällisiä tai laadullisia riippuen siitä millaisesta tiedotuksesta on kyse. Tästä syystä viestintästrategia on tärkeä työväline, etteivät tavoitteet jää ilmaan leijuviksi tai näkyviksi. (Ikävalko, 1995, 16-17.)

Muumiorkesterin viestintä on jakautunut kolmeen eri osaan:

- konserttien tilaajille kohdistuvana markkinointiviestintänä minkä tarkoituksena on myydä konserttikokonaisuuksia
- yksittäiset konserttievailijat kun kyseessä on Ton-art Oy:n itse tuottama konsertti.
- lehdistölle suunnattu viestintä

Tiedotuksen/viestintästrategian on vähimmillään vastattava kysymyksiin:

- ✓ kenelle?
- ✓ miten?
- ✓ mitä tuloksia odotamme?
- ✓ millä budjetilla tiedotamme?

- ✓ kuka hoitaa?
- ✓ milloin?

(Ikävalko, 1995, s 18)

Ton-art Oy:n ollessa niinkin pieni yritys joka on perustettu sivutoimisen musiikkituotannon tueksi, ei esim. viestintästrategiaa tai markkinointiin liittyviä suunnitelmia ole aikaisemmin tehty. Näin ollen luvussa 6.3 esitetään yhtenä tämän opinnäytteen kehittämiskohteena yritykselle viestintästrategia.

Viestintä ja tiedotus on jatkuvassa liikkumatilassa oleva prosessi, jossa merkityksen antamisen kautta tulkitaan asioiden tilaa ja jossa tämä tulkinta saatetaan muiden tietoisuuteen sanomia välittävän verkoston kautta. Yksinkertaistettuna on kyse vaihdantaprosessista lähettäjän ja vastaanottajan kesken tietyssä kulttuurisessa ja fyysisessä kontekstissa. Nämä sanomat kantavat informaatiota. Tämän lisäksi viestintä on myös merkityksen tuottamista, jakamista ja tulkintaa. Kyseessä on tapahtumaprosessi sekä lähettäjä- että vastaanottajaosapuolella. (Åberg, 2006, 85.)

Tiedotus jakautuu sisäiseen- ja ulkoiseen viestintään. Ulkoisessa viestinnässä pääpaino on välitetyssä tiedotuksessa, kuten esim. joukkoviestimet ja henkilökohtaisissa kanssakäymisissä. Sisäistä viestintää tarvitaan kertomaan yrityksen tapahtumista niin henkilöstölle kuin ulkopuolisille. (Åberg 1989, 165, 178.)

Yrityksen sisäinen viestintä rajoittuu lehdistöaineiston koordinointiin toimitusjohtajan/laulajan ja yrityksen ulkopuolella toimivan tiedottajan välillä. Viestinnän orkesterin muusikoiden ja (muumi)hahmoina esiintyvien henkilöiden kesken hoitaa toimitusjohtaja/laulaja.

Jotta viesti menisi perille, tarvitaan kanava eli väline. Viestintäkanavaa valittaessa kannattaakin pohtia, mikä palvelee parhaiten omaa kohderyhmää. Onko sähköposti se oikea väline vai onko henkilökohtainen viestintä tehokkainta. Kanavan valintaan vaikuttaa myös olemassa olevat resurssit. Vaikka tehokkain viestintäkanava olisi tv-mainonta, ovat usein taloudelliset resurssit rajoittavia. Kanavan valinnassa on siis käytettävä luovuutta ja mielikuvitusta. (Ilvonen, 2007, 12.)

Benny Törnroos ja Muumiorkesteri on toiminut kahden vuosikymmenen ajan siinä harvinaisessa tilanteessa, että aina vuodesta 1991 lähtien televisiossa esitetyt

animaatiosarjan tunnus-kappaleet ovat toimineet markkinointivälineinä. Kolmas sukupolvi lapsia kokee parhaillaan sarjan ja sen myötä Benny Törnroosin ja muumimusiikin. Nämä lapsiperheet ovat samalla tulevaa konserttiyleisöä. On siis mahdollista hyödyntää ”televisiosta tuttu” –markkinointilauseita.

Ulkoinen tiedotus voidaan jakaa kahteen viestintämuotoon: suoraan ja välilliseen viestintään. Suora, henkilökohtainen viestintä on esim. puhelinsoitto, sähköposti, edustaminen ja vierailut. Tehokas tapa mutta aikaa vaativaa. Välillinen viestintä, kuten esitteet, tiedotteet, www-sivut ja tiedotustilaisuudet, antavat vastaanottajalle mahdollisuuden valita vastaanottaako siihen liittyvän tiedon tavalla tai toisella. (Ilvonen, 2007, 13.)

Muumiorkesterin viestinnän vastaanottajat ovat lapsiyleisö ja perheet. Tunnetusti lapset ovat mitä kriittisempiä ja samalla ehkä myös rehellisempiä vastaanottajia. Kohdeyleisö kertoo välittömästi mielipiteensä riippumatta siitä mikä se on, välittämättä palautteen vastaanottajan tunteista. Kun lapsi viihtyy elämyksen parissa, tässä tapauksessa musiikin, on aikuisen joka tekee lapsen puolesta ostopäätöksen esimerkiksi konserttilipuista, on helppo luottaa laadukkaaseen ja suosittuun tuotteeseen.

### 3.2 Markkinointiviestintä osana tiedotusta

Markkinointiviestintä on ulkoisiin sidosryhmiin kohdistuvaa viestintää, jonka tarkoituksena on välillisesti tai suoraan saada aikaan kysyntää tai kysyntään positiivisesti vaikuttavia ilmiöitä. Sitä viestintää, jonka avulla yritys pyrkii vaikuttamaan markkinoihinsa ja saamaan sitä kautta aikaan tuotteidensa kysyntää, kutsutaan markkinointiviestinnäksi. Se on keino, jolla yritys voi informoida, suostutella, vakuuttaa ja muistuttaa markkinoita. Kyse on siis kilpailukeinosta. (Vuokko, 1996, 9, 11.)

Muumimusiikin markkinointiviestintäkanavana on toiminut vuodesta 1991 lähtien tv-animaatio. Suoranaista konserttimyyntiä ei ole tehty. Yksittäiset pienet ohjelmatoimistot ovat välittäneet konserttitilauksia satunnaisesti vuosien aikana. Ton-art ei ole tehnyt markkinointisopimusta näiden kanssa vaan toimistot ovat toimineet asiakkaan (konsertin tilaajan) yhteydenoton perusteella.

Tyypillisiä markkinoinnin kilpailutekijöitä on neljän P:n kaava: product (tuote), price (hinta), place (jakelu) ja promotion (markkinointiviestintä). Näiden neljän osa-alueen

on tuettava toisiaan. Viimeisen P:n, eli markkinointiviestinnän tehtävänä on siten kertoa kolmesta muusta P:stä eli millainen tuote on, mistä sitä saa tai mihin hintaan. (Vuokko, 1996, 11)

Ton-art Oy:n Muumiorkesterin neljän P:n kaava sisältää:

- ✓ Muumikonsertti tilaajan toiveiden puitteissa
- ✓ Hinnan määrittelee kokoonpano, esiintymispaikka ja matka
- ✓ Muumiokonsertteja on mahdollista toteuttaa paikasta riippumatta ja maantieteellisesti laajalla alueella.
- ✓ Markkinointiviestintä on konsertin tilaajan vastuulla ja Ton-art Oy vastaa markkinointiaineistosta

Kun viestinnässä on kyse kommunikaatiosta, on markkinointiviestinnällä tarkoitus saada aikaan lähettäjän ja vastaanottajan välille jotain yhteistä, yhteinen käsitys tuotteesta/yrityksestä. Yhteisymmärryksen ensimmäinen edellytys on aina, että viestinnän lähettäjä tulee ymmärretyksi; kielen tulee olla yhteinen. Viestinnän lähettäjän pitää tuntee viitekehys, jossa vastaanottaja toimii ja johon tämän arvot, asenteet tai vaikka ostokriteerit pohjautuvat. Viestinnän suunnittelussa onkin keskeinen asia kohderyhmäkeskeisyys, eli että lähdetään liikkeelle siitä, ketä halutaan informoida, muistuttaa tai suostutella. ”Puhu vastaanottajan kieltä!” on viestinnän tärkein periaate ja viestinnän onnistumisen edellytys. (Vuokko, 1996, 9, 13, 15–16.)

### 3.3 Markkinointiviestinnän kohteet

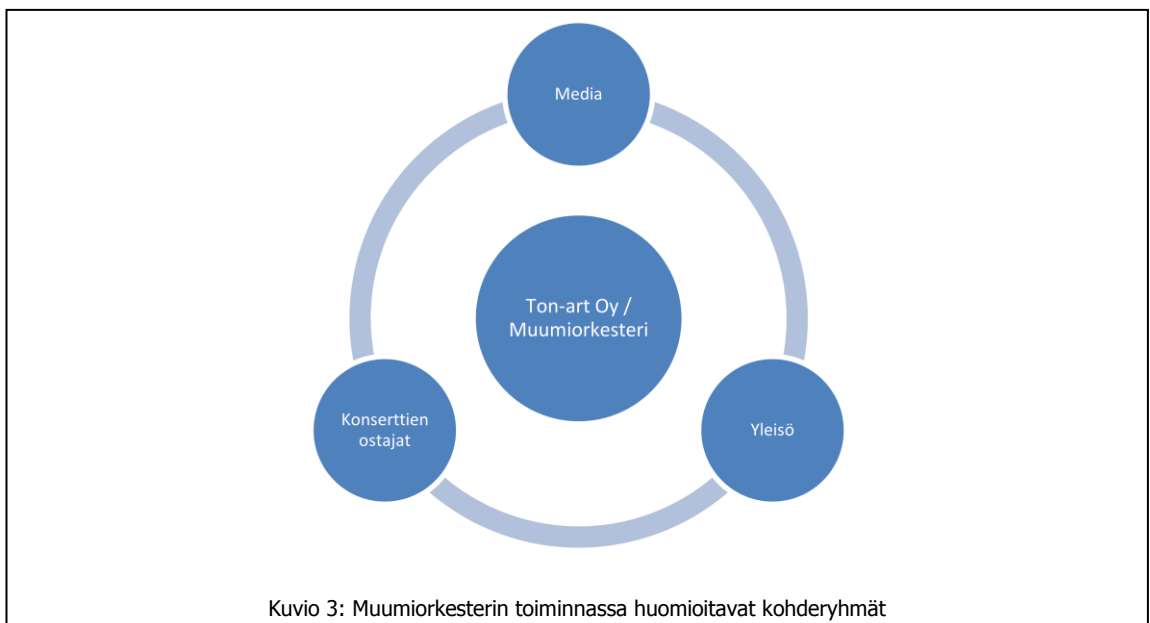
Markkinointiviestintä on se osa yrityksen viestinnästä, joka suuntautuu ulkoisille kohderyhmille. Kaikki sidosryhmäsuhteet perustuvat puolestaan vaihdantasuhteeseen sidosryhmien ja yrityksen välillä; kaikilta sidosryhmiltä yritys saa jotakin (rahaa, positiivista mediajulkisuutta, tukea...) samoin kuin jokainen sidosryhmä saa yritykseltä jotakin (uutismateriaalia, työllisyyden, tuloja...). Jotta nämä vaihdantasuhteet pysyisivät yllä ja mahdollistaisivat yrityksen toimintaedellytykset, tarvitaan myös informaation välitystä. (Vuokko, 1996, 9, 16.)

Muumiorkesterin markkinointiviestinnän kohteet voi jakaa kahteen kohderyhmään: konserttien tilaajat, jotka ostavat esityksiä (ja näin ollen lipputulosten riski on heidän vastuulla) ja yksittäiset asiakkaat Ton-art Oy:n omissa tuottamissa konserteissa.

Jotta haluamamme, että tieto/viesti saavuttaisi kohteensa, on oltava myös tietoinen vastaanottavasta kohderyhmästä, segmentistä. Uuden suomen kielen sanakirjan mukaan sana segmentti merkitsee kokonaisuuden osaa. Segmentti on osajoukko markkinoiden kohdeyleisöstä. Segmentin jäsenillä on samankaltaiset tarpeet ja he käyttäytyvät yhdenmukaisesti.

Tämän työn tutkimusaiheen, lastenmusiikin, kohderyhmä eli asiakaskuntana ovat lapset ja heidän ostopäätöksistään vastaavat aikuiset. Asiakaskunnan segmentointi on siis riippuvainen toisen osapuolen toiminnasta. *Muumilaakson tarinat* – animaation kohderyhmä on lapset ja tämän asiakasryhmän keskuudessa kasvaneen suursuosion myötä levyjen, konserttavierailujen ja oheistuotteiden ostopäätöksen tekevät aikuiset heidän puolestaan. Tiedotuksen ja markkinoinnin on siis oltava molempia segmenttiryhmiä puhuttelevaa. Konserttikokonaisuuksista tiedotus ja niiden myynti kulttuuritaloille ja tapahtumajärjestäjille on toinen tärkeä asiakaskunta, sillä nämä tekevät ostopäätöksen kulttuurinkuluttajien ohjelmakysynnän perusteella. Lasten ja perheiden keskuudessa suosittu ohjelmat ovat myös tapahtumajärjestäjien mieleen.

Alla on kuvailtu Muumiorkesterin sidosryhmien segmentointi ja samalla tiedotuksessa ja markkinointiviestinnässä huomioitavat osapuolet. Osat kohdistuvat täydessä myötävaikutuksessa toistensa kanssa ja vaikuttavat asiakaskuntaan.



### 3.4 Musiikin markkinointi ja tiedotus

*Itsensä tunteminen ja tosiasioiden tunnustaminen muodostavat kaiken etenemisen perustan.*<sup>5</sup>

Ei riitä että on taitava taiteilija tai merkittävä muusikko, tarvitaan myös julkisuutta, näkyvyyttä ja tiedotusta, jotta suuri yleisö saisi tiedon. Kaikkia niitä keinoja, joita käytetään tuotteiden, palveluiden tai kokemusten myyntiin, oli sitten kyse materialistisista tuotteista tai kulttuurielämyksistä, kutsutaan markkinoinniksi. Itse kulttuurielämys ei voi korvata markkinointityötä samoin kuin markkinointi ei voi korvata kulttuurielämystä. Näiden kahden yhteistoiminta mahdollistaa kuitenkin sen, että kulttuurinkuluttaja eli asiakas, saa tiedon markkinoinnin kautta olemassa olevasta tarjonnasta ja taiteilija saa toivomansa julkisuuden ja korvauksen tehdystä taiteellisesta työstä. (Engström & Odenchantz, 2003, 8-9)

Usealle kulttuurialan taiteilijalle, tiedotukseen, myyntiin ja markkinointiin liittyvät asiat ovat aivan oma maailmansa, sillä taiteellisesti luovan henkilön voi olla vaikea oivaltaa tiedotuksen ja markkinoinnin taustalla olevaa pohjatyötä. Onhan heille taiteellinen lopputulos heitä edustava ääni. Mediamaailman tietomäärässä vaaditaan kuitenkin enemmän, jotta taiteellinen teos saadaan yleisön tietoisuuteen. Ei kuitenkaan saa sekoittaa myynti- ja markkinointityötä asiakkaan manipuloimiseen tai ”pakkomyyntiin”, vaan kyse on kohderyhmän/asiakkaan mielenkiinnon herättämisestä ja ylläpidosta. Kaikilla taiteenaloilla, ja etenkin musiikin saralla, on paljon ns. sesonkiartisteja, jotka saavuttavat hetkellisen, suurenkin suosion. Syystä tai toisesta suosio katoaa ja tilalle astuu uusi sesonkiartisti. Suosion huipulla pysymiseen vaaditaan työtä niin taiteellisella saralla kuin tiedotuksen, markkinoinnin ja myynnin alueilla. (Karhumaa 2010, 14)

Muumiorkesterin ja Ton-art Oy:n kohdalla muusikko Benny Törnroos on vastannut yrityksen kaikista osa-alueista ja sen myötä myös tiedotus ja markkinointiviestintä on vuosien aikana perustunut hyvin vähäiseen pohjatyöhön. Tämän opinnäytetyön kehittämisehdotukset perustuvat tehokkaan pohjatyön rakentamiselle tiedotuksen ja markkinointiviestinnän saralla.

---

<sup>5</sup> Musiikki liiketoimintana, Karhumaa, s 7

### 3.5 "Yksi kuva voi luoda imagon." <sup>6</sup>

*"Meidän näkemyksemme mukaan muumit on jo valmis teos, jonka tekijä on Tove Jansson. Emme halua siitä mitään tulkintoja." (Sophia Jansson, Suomen kuvalehti 42/2010).*

Muumien vankka, maailmanlaajuisesti tunnettu imago perustuu luonnollisesti kirjailija, taiteilija Tove Janssonin luomaan maailmaan Muumilaakson väestä ja hahmojen elämänfilosofiaan. Muumien tekijänoikeuksia valvoo Moomin Charactres™ ja on luonnollista että myös Muumiorkesterin tiedotus ja markkinointi noudattaa annettuja kehyksiä. Lisäksi tv-animaatio ja sen tunnuskappaleiden kautta syntynyt mielikuva antavaa omat kehykset. Kehykset ja tekijänoikeudelliset rajoitteet ovat vahvuuksia ja Muumien vankka brändi tukee, muumitarinoiden oheistuotteena nähtävän Muumiorkesterin olemassaoloa ja suosiota.

Oli kyse millaisesta tehomarkkinoinnista, tiedotuksesta tai myynnistä tahansa ja riippumatta markkinoinnin rajattomista budjeteista, on yksi kaikkeen myyntiin vaikuttava ratkaiseva tekijä; kuluttajalla on valta (Takala 2007, 14.). Lastenmusiikin saralla on jatkuvaa elämää, sillä tv-ohjelmat ja levy-yhtiöt synnyttävät uusia tulokkaita musiikkituotannon tähtikartalle. Samalla yhä nuorempi yleisö kuuntelee nuorille suunnattua musiikkia. Vielä 20 vuotta sitten alakouluikäiset tanssahtelivat omanikäistensä lapsitähtien, kuten Jonna Tervomaan, Christopher Rombergin tai Konsta Hietasen tahtiin Tenavatähti-ohjelman myötä. Myös tämä yleisö viihtyi lastenkonserteissa Muumien tai M. A. Nummisen parissa. Tänä päivänä samanikäinen yleisö viihtyy hyvin myös esim. laulaja Antti Tuiskun tai Anna Abreun konserteissa. Tämä yleisön uudelleenorganisointi asettaa uusia haasteita myös lastenmusiikin markkinoinnille ja tiedotukselle. (Koppinen 2010, 212–213)

Albert Einsteinin kerrotaan sanoneen, että *hulluuden määritelmä on tehdä sama asia yhä uudestaan ja uudestaan, mutta odottaa eri lopputulosta*. Haastava teoria perinteisen markkinointiajattelun kaavalle. Enää ei voi ajatella, että yksittäisen brändin tarina olisi se asiakkaan päätökseen vaikuttava tekijä, vaan se miten brändin takana oleva tuote tai palvelu rikastuttaa asiakkaan elämää. Näin tehokkaan

---

<sup>6</sup> Halonen/Lassila, Backstage pass – näkökulmia musiikin managerointiin, s 32



markkinointiviestinnän onkin vastattava yksinkertaiseen kysymykseen; ketkä haluamme tavoittaa ja mitä asioita haluamme saada heidät tekemään (Takala 2007, 14, 41)

Jos asiakkaan ensimmäinen kokemus on positiivinen, esim. että lapsi ilta toisensa jälkeen *Muumilaakson tarinoita* – tv-sarjan katsottuaan, lauleskelee *Ei muumitaloa lukita yöksi* – laulua, on markkinointiviestinnän kyettävä pitämään kiinni asiakkaan, tässä esimerkissä tv-sarjaan kiintyneen lapsen, positiivisesta kokemuksesta. On oltava vankka pohja ylläpitää ja rakentaa asiakkaalle suunnattua palvelua, kokemusta tai elämystä. Eli konsertin mainonnan ja viestinnän on oltava kyseisen lapsen puolesta ostopäätöksen tekevää aikuista puhuttelevaa. Samalla on konserttijärjestäjille suunnatun markkinointiviestinnän vakuutettava, että Muumikonsertin järjestäminen on laadukas ja asiakasta houkutteleva kokemus. Tuolloin konsertinjärjestäjä saa myös haluamansa (taloudellisen ja näkyvyyden) hyödyn kolmiosta (Takala 2007, 63).

Muumiorkesterille ja Benny Törnroosille puolestaan onnistuneen konserttielämyksen myötä tyytyväinen asiakaskunta ja musiikin tuoma ilo on hyöty. Palveluntarjoajan vahvin markkinointikeino on tyytyväinen asiakaskunta, joka tulee uudelleen ja suosittelee myös muille kokemaansa. 20 vuoden ajan *Muumilaakson tarinat* – tv-animaatio on toiminut tehokkaana markkinointikanavana Muumeille ja sen tunnusmusiikille. Seitsemännennen esityskierroksen aikana on jo kolmas sukupolvi tyytyväisiä muumimusiikin ystäviä yleisössä.

Lapset halutaan nähdä usein yritysten, markkinoinnin ja kulutusyhteiskunnan ”uhreina”. Tämän näkemyksen mukaan lapsille ja nuorille myydään tunteisiin vedoten ja kyseenalaisin keinoin tuotteita. Lasten tunteisiin vetoamalla saadaan myös vaikutettua muihin viiteryhmiin, esimerkiksi perheeseen, ystäviin ja tuttaviiin. Lapsiin kohdistuva markkinointi ja mainonta ovat lisääntyneet huomattavasti viime aikoina. Merkkietoisuus ja merkkituotteiden kulutus on ollut osa nykyajan arkipäivää. (Lehtimäki / Suoranta 2006, 110–111)

Brändi on pitkälti aineeton tavara, mutta viime aikoina on kuitenkin havaittu yhä lisääntyvää tavarautumista. Tällä pyritään ylläpitää ja kasvattaa pääoman arvoa. Nykyään fyysisten kauppatavaroiden lisäksi myydään elämyksiä eli kulttuurituotteita, tuotteisiin liitettyjä mielikuvia ja kokemuksia. (Lehtimäki / Suoranta, 2006, 142)

*”Meillä ei ole tarkoitusta täyttää maailmaa muumitavaroilla, vaan olemme onnellisia että kirjoja on käännetty yli 40 kielelle. Se nyt vaan menee usein niin, että kun jostain kirjasta tulee suosittu, hyvin nopeasti syntyy halu saada muitakin tuotteita kuten muumipehmoja.”*

*(Suomen kuvalehti, Sophia Jansson, 42/2010)*

1990-alun Muumibuumin myötä oheistuotepyyntöjä tulvi Moomin Characters –yritykseen enemmän kuin niihin ehdittiin paneutua. Tästä syystä kysymys muumien tuotteistamisesta onkin aika-ajoin herättänyt keskustelua. Muumit nähdään kirjojen, levyjen ja dvd-tallenteiden lisäksi mitä erilaisimmissa tuotteissa vaatteista leluihin, astioihin ja jopa huonekaluihin. Ilmiö joka on havaittavissa nyky-yhteiskunnassa hyvinkin usean hahmon kohdalla. 2000-luvun alussa Walt Disney lähestyi yritystä haluten ostaa kaikki oikeudet muumeihin. Tarjous sai kieltävän vastauksen sillä päätäntävalta muumeista haluttiin säilyttää perheessä. (Suomen kuvalehti 42/2010)

### 3.6 Muumiorkesterin tiedotus 1991–2011

Benny Törnroos & Muumiorkesteri on ollut siinä erikoisessa tilanteessa, että produktiota ei ole tarvinnut myydä tai markkinoida sillä konserttitilauksia on kertynyt aikataulun salliman määrän.

*Onsdag 4.9. (1991), TV2*

*I Mumindalen*

*De första tretton delarna av den animerade serien I MUMINDALEN sänds i svensk översättning med början på onsdag kl. 17.30 i TV2.*

*Serien, som baserar sig på Tove Janssons texter och Lasse Janssons serier, har producerats av det holländska bolaget Telecable, vars ägare finlandfödda Dennis Livson kom med idén till produktionen. Animationerna görs i Japan av dotterbolaget Telescreen.*

*Bo Maltzoff har regisserat och versionerat den svenska versionen och för översättningen står Siv Almark. Sixten Lundberg har lånat sin röst åt mumintrollet och Margit Lindeman är muminmammans, muminpappan är Johan Simberg, Lilli Sukula är lilla My, Snorkfröken Ragni Grönblom, Hemulen Peik Stenberg, Filifjonkan Chris af Enehielm, Snorken Dick Idman och Snusmumriken är Michel Budsko. Berättare är Vivi-Ann Sjögren.*

*Serien är en samproduktion mellan TV Tokyo, Japan, Marina Productions, Frankrike, T.V.E., Spanien, Yle TV 1/FST.*

*TV2 kl. 17.30*

*(YLE Svenska redaktionen, tiedote 4.9.1991)*

Benny Törnroosia työllistivät aivan muut produktiot vuonna 1991, jolloin tv-animaation musiikki äänitettiin. Olihan hän jo kertaalleen kieltäytynyt työkiireiden vuoksi pyynnöstä tunnuskappaleiden esittämisestä. Näin ollen, ei ollut olemassa suunnitelmaa siitä,

miten muumimusiikin matka jatkuisi, tiedotuksesta tai markkinoinnista puhumattakaan. Animaation oli tarkoitus elää omaa elämää ja Benny Törnroosin jatkaa tuon hetkisiä töitään. Näin ei kuitenkaan käynyt, vaan välittömästi syyskuussa 1991 sarjan alettua televisiossa useista levy-yhtiöistä soitettiin Törnroosille tarjoten levytys-sopimusta.

**LASTEN IKIOMA MUUMI**

**NE AIDOT OIKEAT MUUMI-LAULUT**

**Joulun toivotuimmat kahdella kasetilla!**  
 Ilahduta lasta suosituimmilla lauluilla kahta aikojen. Saat kahdella kasetilla alkuperäiset Muumi-laulut ja monia, monia muita ihanita lastenlauluja, joihin pikkukuuntelijat eivät koskaan kyllästy.

TOIMI NOPEASTI, ETTÄ SAAT KASETTI AJOISSA ENNEN JOULUA!

**TILAUSKORTTI**

**TOTTAHAN TOKI!** Tilaan ihan heti "Lasten Ikioma Muumi" + "Bestis" -kasettipaketin.

<input type="checkbox"/> kasetteina, hintaan 119,90 mk/paketti (norm. 149,80, SÄÄSTÖ 29,90)	<input type="checkbox"/> LP-levyjä, hintaan 119,90 mk/paketti (norm. 149,80, SÄÄSTÖ 29,90)	<input type="checkbox"/> CD-levyjä, hintaan 159,90 mk/paketti (norm. 209,80, SÄÄSTÖ 49,90)
--	---	---

Tilaan ruotsinlaiset "Min egen Muumin" + "Benny Höpösten" -paketin.  kpl kasetteina 119,90,  kpl CD:nä 159,90,  "Min egen Muumin" LP-levyjä 79,-.

Toimitus postilaatilla. Hintaan lisätään postituskulut. 10 päivän vaihto- ja palautusoikeus.

Nimi \_\_\_\_\_  
 Osoite \_\_\_\_\_  
 Postinro ja -toimipaikka \_\_\_\_\_  
 Allekirjoitus (alle 18-v. holhoajan) \_\_\_\_\_

**Muumi SELECT**

PUHELIN-TILAUKSET  
90-680 1600

PL 101  
VASTAUSLÄHEYS  
Sopimus 00200/92

IK3/92

**SÄÄSTÄ 29,90!**  
**KAKSI KASETTI VAIN 119,90**

Ikioma muumi -levyn lehtimainos, 1993.

Muumimusiikilla on vuosien saatossa ollut mitä tehokkain tv-markkinointi. Syyskuusta 1991, jolloin *Muumilaakson tarinat* animaatio alkoi televisiossa, on tällä hetkellä menossa sarjan seitsemäs (7) suomenkielinen esityskierros. Ruotsiksi on parhaillaan menossa kuudes (6) esityskerta. Koska sarjaa on YLE:n kanavilla esitetty sekä suomeksi että ruotsiksi, on muumimusiikki saanut tehokkaan, jatkuvan tv-mainonnan (Tony Kronqvist, YLE 11.1.2011). Tällaiseen mainontaan harvoin on yksittäisillä musiikintuottajilla varaa. Televisiomainonta on kallein markkinointimuoto ja mikäli levy-yhtiö näkee yksittäisen artistin/ryhmän markkina-arvon sen arvoisena, että kallis mainonta tuo lisänäkyvyyttä, levyjen myyntiä ja esiintymistarjouksia, on usein kyseessä lyhytaikaiset, muutamien sekuntien pituiset televisiomainokset mainoskanavilla. Benny Törnroos ja muumilaulut ovatkin saaneet kahdenkymmenen vuoden ajan usean kerran viikossa sarjan esityksen yhteydessä kalliita markkinointiminuutteja televisiossa laulujen myötä. *Muumilaakson tarinat*, ja niiden mukana Benny Törnroosin laulamat tunnus-kappaleet, ovat television lisäksi löytäneet tiensä suomalaisten sydämiin myös tallenteina. Ensimmäiset vhs -kasetit julkaistiin markkinoille kesällä 1992. Dvd:llä

Muumit aloittivat valloituksensa aivan joulun alla 2001. Kaiken kaikkiaan vhs -kasetteja on myyty lähes 1.000.000 kappaletta, dvd -levyt ylsivät juuri viime vuonna myös yli 1.000.000 kappaleen myyntiin. Yhteensä tallenteilla on siis kunnioitettava 2.000.000 kappaleen myyntimäärä. Kasettiaikakaudella Muumit seikkailivat 33 vhs-kasetilla, dvd-tekniikalla tallenteiden määrä vähentyi 26:een dvd -levyyn (Maija Hupli, YLE Export, 24.1.2011).

Useiden vuosien ajan ainoana tiedotuksessa käytetty kuva oli vuonna 1992, suuren odotuksen jälkeen, ilmestynyt, *IKIOMA MUUMI* – levyn kansikuva (katso s 4). Kuvan suunnitteli Jari Kinnunen. Kuvaa käytettiin sekä suomen- kuin ruotsinkielisten konserttien julisteissa ja ruotsinkielisen levyn ilmestyttyä myös siitä tehtiin konserttijuliste. Myös *Parhaat Muumi laulut* – levyn kansikuvasta (suunnittelu T. Jämsä/Mainospeukalo Oy) painettiin konserttijuliste.

Vuonna 1992 ensimmäisen, Espoon kulttuurikeskuksen Tapiolasalissa toteutetun, muumikonsertin julisteena toimivat levyn kannen kuva (julisteiden toteuttajat Eva Monthén & Helli Taipale). Juliste toteutettiin 1990-luvun alun menetelmin: leikkaa – liimaa - askartele.

Ensimmäinen virallinen lehdistökuvaa otettiin vuonna 1995 (kuva: YLE kuvapalvelut/Ari-Pekka Keränen) ja kuvaa käytettiin kymmenen vuoden ajan lehdistössä ja konserttien tiedotuksessa.

Vuoteen 2005 asti Ton-art Oy/Benny Törnroos itse hoiti muumimusiikin tiedotuksen ja yhteyden lehdistöön. Elettiin vielä paperikuvien aikakautta kun kuvat lähetettiin postitse. Muumien 60-vuotisjuhlan aikaan toteutimme yhteistyössä Benny Törnroosin kanssa Taidetalo Pikku-Auroraan ja Espoon kulttuurikeskukseen muuminäyttelyt ja konsertit. Näiden konserttien yhteyteen otettiin uudet lehdistökuvat (kuvat: Miia Salminen). Tuolloin Ton-art Oy:n Muumiorkesterin/Haffsårkesternin ja Benny Törnroosin lehdistöaineiston hoito alkoi askel kerrallaan siirtyä minulle. Paperikuvista luovuttiin ja siirryttiin sähköisiin työvälineisiin, lehdistöaineistoon ja koottiin sähköinen lehdistöluettelo.



Muumikonserttien 15-vuotisjuhlassa 2007 Espoon kulttuurikeskukseen kuvattiin uusia konserttikuvia (kuvat: Eva Monthén), joita edelleen käytetään konserttikokonaisuuksien tiedotuksessa ja markkinoinnissa.

Vuonna 2008 Benny Törnroos osallistui *TOVE JANSSON & MUMIN – EN EGEN VÄRLD* – näyttelykokonaisuuden tuotantoon Ruotsissa. Kokonaisuus sisälsi Törnroosin toteuttaman lyhytelokuvan Tove Janssonin Klovharun – saaresta. Tuota kokonaisuutta varten toteutettiin laaja kuvasarja (kuvat: Eva Monthén) lehdistölle, joka on edelleen käytettävissä. Kuvia hyödynnetään mm. *Toven saaret / Toves öar* – musiikki-illoissa.





Aikaisemmin lehdistöaineistoa ei ole ollut olemassa muutamaa kuvaa lukuun ottamatta. 2000-luvun alusta on koostettu niin Muumiorkesterille kuin Benny Törnroosin muulle musiikilliselle toiminnalle (*Sång på gång med Benny & Calle, Vågspel med Lasse Mårtenson...*) lehdistöaineistoa konserttien tilaajille ja lehdistölle kuten esim. julistepohjat sekä kuvamateriaalia.

Vuonna 2010 Benny Törnroosille ja Muumeille avattiin Facebook-sivusto. Omia kotisivuja taiteilijalla ei vielä ole. Konserttiproduktio ja yhteystiedot on mainittu Moomin Characters Oy:n sivustoilla.



#### 4 Tutkimuskysymykset ja aineisto

Opinnäytetyön tutkimuskysymykseksi asetin: millainen on Benny Törnroosin ja Muumiorkesterin historia ja medianäkyvyys vuosina 1991–2011.

Media-analysissä kiinnitin huomiota tiettyihin aineistossa esiin nousseeseen teemaan: kenen ääni kuuluu rivien läpi, kuinka tv-sarjan alussa noussut suosio on tehnyt kappaleista klassikko-ilmion (Dennis Livson, haastattelu 19.11.2010), kuinka tarinat ja

muumihahmot ovat liittyneet musiikkiin ja kuinka lehdistössä on kuvattu Muumiorkesterin elämää eri puolilla maata. Nämä tutkimuskysymykset tukevat historian tutkimista ja ovat suuntaa antavia myös pohdintoihin vuosikymmenten suosion pysyvyydelle.

#### 4.1 Taustatutkimus ja työmenetelmät

Jokainen kulttuuritapahtuma tarvitsee näkyvyyttä ja kuuluvuutta mediassa. Tämän päivän jatkuvasti kasvavassa kulttuuritarjonnan kirjossa jokainen kulttuuritapahtuma kilpailee yleisön suosiosta. Lastenkulttuuria on tarjolla laaja kirjo niin teatterin, musiikin kuin monen muun taiteenalan saralla. Benny Törnroosin muumikappaleet saivat mitä tehokkaimman markkinoinnin YLEn markkinoidessa *Muumilaakson tarinat* – tv-animaatiota jo kesästä 1991. Itse tv-animaatio oli mediassa esillä jo huomattavasti aikaisemmin, sillä sen suunnitteluvaiheissa voitiin lukea mahdollisista ja ehkä myös mahdottomista askelista animaation tuotannon edetessä.

Työn aluksi suoritin muusikko Benny Törnroosin arkiston täydellisen läpikäynnin ja järjestämisen. Taltioin arkistointimenetelmää noudattamalla vuosikymmenten aikana laatikoihin ja kasoihin kertyneen sekavassa järjestyksessä olevan aineiston lehtileikearkistoksi. Samalla karttui mielikuva siitä, mitä oli olemassa ja mitä olisi edelleen löydettävä. Täydentävää aineistoa löytyi esim. Helsingin Sanomien arkistosta ja Brages pressarkiv -arkistosta.

Aineistoa löytyi luonnollisesti tv-animaation tuottaneen Yleisradion arkistoista sekä Tove Janssonin muumihahmojen oikeuksia valvovan Moomin Charactersin arkistosta. Historiaa kuvaavan osuuden tueksi kuva-materiaalin keruu on ollut tärkeä osa työtä. Lehdistöaineiston kuvat kuin konserttitapahtumien taltiointien keruu on osa historiaa ja sen kehityksen kuvaamista. Myös Artistiasu Oy:n kuvamateriaalia on hyödynnetty.

Aluksi luetteloin olemassa olevan media-aineiston ja jaoin ne kahteen eri kategoriaan: suoranaisesti Muumimusiikkiin ja sen aihealueisiin liittyviin lehtileikkeisiin sekä muihin Tove Janssoniin, Muumeihin ja Benny Törnroosiin liittyviin leikkeisiin. Analyysissä tulen käyttämään vain ensimmäiseen kategoriaan kuuluvia aineistoja. Muu aineisto on

luonnollisesti vahvasti mukana esiteltäessä 20-vuotista historiaa ja siitä kuinka kaikki alkoi ja kuinka olemme tähän päivään päässeet.

Lukiessani olemassa olevaa aineistoa, esiin nousi välittömästi useita samankaltaisuuksia sisällöissä ja näiden perusteella tein ensimmäisen analyysin tutkimusluokittelun. Tästä kerroin luvussa 4.1. Samalla hahmotin 20-vuotista historiaa kuvaavia aihepiirejä. Näiden kategorisointien avulla sain koottua analyysin viisi tutkimuskysymystä. Aineiston kategorisoinnin jälkeen suoritin teemoittelun viiden eri värikynä-mallin avulla. Etsin aineistosta tutkimuskysymyksiini vastauksia olemassa olevasta aineistosta ja kirjasin ne tutkimuskysymysten alle. On kyse laadullisen aineiston, riippumatta sen kokonaismäärästä, pilkkomisesta ja ryhmittelystä eri aihepiirien mukaan. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 93)

Aineistoa kootessa on tehty useita haastatteluja produktion ja sen historiaan liittyvien henkilöiden kanssa. Haastattelun etu on se, että haastateltavat on helppo tavoittaa uudelleen, mikäli aineiston täydentäminen tai tarkistaminen on ajankohtaista. Samalla haastattelulle on ongelmallista se, että se on aikaa vievää tutkimusta ja että haastattelussa yleensä halutaan antaa sosiaalisesti suotavia vastauksia eli että haastateltava antaa vastauksia, joita ei edes ole kysytty. Tästä syystä on todettava että haastatteluaineisto on konteksti- ja tilannesidonnaista. Syntyy se pulma, että tutkittavat saattavat puhua haastattelutilanteessa toisin kuin jossain toisessa tilanteessa. Tämän voi ottaa tuloksia tulkitessa huomioon; tulosten yleistämisessä ei pitäisi liioitella. (Hirsjärvi 1997, 206–207)

Tutkimushaastattelut jaetaan kolmeen eri ryhmään; strukturoitu haastattelu (lomakkeella tapahtuva), avoin haastattelu (vapaa haastattelu) sekä tässä tutkimustyössä käytetty teemahaastattelu. Teemahaastattelulla tarkoitetaan tilannetta, jossa aihepiirit ja teema-alueet ovat tiedossa, mutta kysymysten tarkka järjestys ja muoto ovat vapaat. (Hirsjärvi 1997, 208)

Teemahaastattelut ovat olleet olennainen osa tätä työprosessia. Tutkimuksen historia osion tiedot perustuvat suureksi osaksi teemahaastatteluihin. Produktiossa vaikuttaneiden henkilöiden kuten esim. muusikko Benny Törnroosin, tuottaja Dennis Livsonin ja Moomin Charactersin entisen toimitusjohtaja Christer Timgrenin kanssa,



tukevat taiteilija Benny Törnroosin media-aineistoa. Teemahaastattelut on toteutettu ajanjaksolla marraskuu 2010 – helmikuu 2011. Osa haastatteluista on maantieteellisistä syistä toteutettu puhelimitse ja toinen osa henkilökohtaisten tapaamisten muodossa.

Haastattelu itsessään on ainutlaatuinen tiedonkeruumenetelmä, ollaan suorassa kielellisessä vuorovaikutuksessa tutkittavan kanssa. Samalla kun se mahdollistaa joustavuuden haastateltavan ja haastattelijan välillä, on mahdollista säädellä aineiston keruuta joustavasti tilanteen edellyttämällä tavalla ja vastaajaa myötäillen. Samalla on mahdollista säädellä kysymysten järjestystä ja saada enemmän tulkintoja kuin esimerkiksi postikyselyssä. Haastattelu yhtenä tutkimusmenetelmänä valitaan useista eri syistä, esim. jos halutaan sijoittaa tulos (puhe) laajempaan kontekstiin tai halutaan syventää saatavia tietoja perustelevien ja syventävien lisäkysymysten kautta. (Hirsjärvi 1997, 204–205.)

#### 4.2 Työssä käytetyt analyysimenetelmät

Käytän työssäni lähinnä laadullisia analyysimenetelmiä. Määrällistä analyysia olen soveltanut analyysini aluksi, jotta olen saanut käsityksen aineiston laajuudesta ja jakaantumisesta ajallisesti ja alueellisesti. Jatkoin analyysia jaottelemalla ensisijaisia artikkeleita eri teemojen alle. Teemoittelussa on kysymys siitä, että tekstimassasta nostetaan esiin tutkimusongelman kannalta olennaiset aiheet. Teemoittelun lisäksi käytän hyväkseni jossakin määrin myös tyypittelyä. Tyypittelyssä on kysymys aineiston ryhmittelemisestä tyypeiksi, selviksi ryhmiksi samantyyppisiä tarinoita (Eskola & Suoranta 1998, 174, 181). Näin saa koottua sen aineiston, joka koskettaa lehdistöaineiston analyysiä.

Savolaisen (1991, 454) mukaan tekstikatkelmia voidaan käyttää joko perustelevaan tutkijan tekemää tulkintaa, aineistoa kuvaavina esimerkkeinä, tekstin elävöittäjänä tai aineistosta voidaan tiivistää pelkistettyjä kertomuksia. Omassa analyysissäni käytän tekstikatkelmia kaikissa näissä tarkoituksissa.

Sisällön erittelyssä kuvataan kvantitatiivisesti tekstin tms. sisältöä. Tilastollinen sisällön erittely analysoi sitä, mitä tai miten jostakin asiasta on kirjoitettu tai puhuttu. Mittaus

tapahtuu frekvenssi- tai volyymimittauksena eli lasketaan, kuinka monta kertaa jostakin asiasta on kirjoitettu tai kuinka usein jotain termiä on käytetty. Sisällön erittely sopii mainiosti esimerkiksi tutkimukseen, jossa selvitetään, mistä mediassa keskustellaan ja mistä ei. (Eskola & Suoranta 1998, 185) Tätä menetelmää käytän työssäni havainnollistamaan eri teemoja käsittelevien artikkelien määrää.

Arvioitaessa analyysin luotettavuutta on huomioitava, että jokainen tutkija tekee analyysin omista lähtökohdistaan. Oikeaa tai väärää vastausta ei ole, kun tutkimuksen kohteena on taiteellinen kulttuurielämys. Se muodostuu jokaiselle kuulijalle ja katsojalle erilaiseksi riippuen kuulijan omista kokemuksista ja näkökulmista. Koska itse olen henkisesti niin vahvasti kytkeytynyt Muumiorkesteriin, ei minun olisi mahdollista antaa puolueetonta kuvaa vain omasta näkökulmastani musiikin historian tai Muumiorkesterin musiikin vaikutuksista ja mielikuvasta. Ei myöskään taiteilija Benny Törnroos olisi puolueeton kuvailemaan menneitä vuosikymmeniä eikä sitä, miten ne ovat vaikuttaneet suosion eri vaiheisiin. Tästä syystä luonnollinen valinta oli antaa lehtikirjoituksille pääosa ja sen myötä avata Muumiorkesterin historiaa. Median näkökulmaa tukemaan olen rakentanut menneiden vuosien historian niin tv-animaation kuin sen musiikissa vahvasti vuosien varrella olleiden henkilöiden tietojen varaan. Tällä menetelmällä saan puolueettomat näkökulmat nostettua esiin ja samalla kirkastettua meille muille, Muumiorkesterin ympäristössä eläville, kuinka olisi syytä kehittää toiminnan tiedotusta yleisesti ja etenkin 20-vuotisjuhluvuotta varten. On syytä nostaa suuren yleisön tietoisuuteen, kuinka laadukas lastenkulttuurin tähti on loistanut kahdenkymmenen vuoden ajan keskuudessamme. Asia, jonka usein itse mukana olevana unohtaa arjessa ja jota yleisö pitää itsestäänselvyytenä tv-animaation ja Muumiorkesterin myötä.

Tuomi ja Sarajärvi kiinnittävät huomiota kahteen seikkaan, jotka ovat havaintojen luotettavuus ja toisaalta niiden puolueettomuus. Puolueettomuudella tarkoitetaan sitä, pyrkiikö tutkija kuulemaan ja ymmärtämään tiedonantajaa vai suodattuuko materiaali tutkijan oman kehyksen läpi. Näin on väistämättä, sillä tutkija on tutkimusasetelman luoja ja tulkitsija. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 133)

Arvioidessani omaa asemaani tutkijana voin todeta, että tutkittava lehdistöaineisto on minun kannaltani valmis aineisto, jonka sisältöön en ole suoranaisesti vaikuttanut.

Toisaalta, omaan asemaani mediatekstin tulkitsijana pätee edellä mainittu puolueettomuuden haaste. Koen että näkisin ja lukisin aineiston eri silmin, mikäli Muumiorkesterin toiminta ei olisi itseäni kiinnostava ja lähelläni oleva aihealue. Samoin on Benny Törnroosin kohdalla, joka on elänyt Muumiorkesterin parissa 20 vuoden ajan. Hänen on mahdoton tilanne nähdä vaikutukset yleisön silmin. Hänelle Muumiorkesteri on mieleinen harrastus, eikä hän myöskään ole kokenut konserttia yleisön näkökulmasta tai peikon lämpimän puvun kautta. Hän on antanut musiikille äänen ja luonut sen ympärille sen, mitä me ja lehdistö kutsumme Muumimusiikiksi. Siksi kirjoittamisen eri vaiheissa käydyt keskustelut Benny Törnroosin kanssa ovat tuoneet myös hänelle aivan uutta tietoa ja mahdollisesti myös uusia näkökulmia Muumiorkesterin työlle, vaikutuksille ja tielle.

Joukkoviestinnän rooli yhteiskunnassa on kasvanut. Tätä kehitystä täydentävät vahvasti erilaiset tietokoneen ympärille rakennetut erilaiset mediat, joista monet eivät ole joukkoviestimiä ainakaan sanan perinteisessä merkityksessä. Onkin mahdollista puhua "tietoyhteiskunnan" ohella "mediayhteiskunnasta", joskin molemmat termit ovat enemmän iskulauseita kuin analyttisiä ajattelun apuvälineitä.

(Kantola/Moring/Väliverronen 1998, 5)

Media ja sen johdannaiset perustuvat latinan kielen sanaan medium, joka tarkoittaa sekä keskikohtaa että julkisuutta. Sanalla viitataan sekä välittävään ainekseen että julkisesti tekemiseen, julkaisemisen keinoihin ja välineisiin. Englannin kielessä käytetään yksikkömuotoa media, jolla viitataan teknisiin viestintävälineisiin kuten radioon, televisioon, lehtiin jne. Suomen kielessä media-sanalla viitataan sekä yksittäiseen välineeseen, että joukkoviestinnän kokonaisuuteen.

(Kantola/Moring/Väliverronen 1998, 6-7.)

Taiteentutkimuksesta vaikutteita saaneessa mediatutkimuksessa korostetaan median luonnetta ilmaisumuotona tai todellisuuden hahmottamisen tapana. Tekstejä tutkimalla on mahdollista tehdä päätelmiä siitä, mikä rooli joukkoviestinnällä on yhteiskunnan ja kulttuurin muutoksissa tai muuttumattomuudessa. (Media-analyysi, tekstistä tulkintaan, Kantola/Moring/Väliverronen 1998, 8)

Tiedotusopin professori Risto Kunelius (*The News, Textually Speaking*, 1996) on jakanut viiteen keskeiseen teoriaan sen, miksi tutkia journalismia tekstien kautta:

1. Tekstit ovat jotakin mikä yhdistää tuottajaa ja kuluttajaa ja viestintäprosessin eri osapuolia. Ne avaavat etemme yhteisen maailman, joiden kautta voimme tutkia missä määrin ne edustavat yhteisesti jaettuja merkityksiä.
2. Mediatekstit edustavat arkipäivän kulttuuria, koska olemme päivittäin tekemisissä erilaisten mediatuotteiden kanssa.
3. Tekstien kautta on mahdollista edetä yksittäisistä, konkreettisista ilmiöistä.
4. Tekstit luovat suhteita ihmisten ja instituutioiden välille, eivätkä puhu pelkästään asioista tai ilmiöistä.
5. Tutkimalla on mahdollista pohtia sitä, miten tekstejä voisi kirjoittaa tai lukea uusilla tavoilla.

#### 4.3 Aineisto

Aineistona työssäni olen käyttänyt ensisijaisesti Benny Törnroosin olemassa olevaa arkistoa. Arkisto kattaa hyvin kirjavan läpileikkauksen niin suomen- kuin ruotsikielisten lehtien artikkeleita, haastatteluja, konserttien tiedotteita, arvosteluja... Lisäksi olen lisännyt arkistoon itse vuosien saatossa talteen ottamiani artikkeleita sekä tehnyt tarkistushakuja mm. Helsingin Sanomien sähköisestä arkistosta sekä suomenruotsalaisesta Brages pressarkivista. Käytössä ollut taiteilijan arkistomateriaali ei ole ajallisesti tai sisällöllisesti kattava. Työn edetessä ja aineiston kertyessä, olen samalla tehnyt Benny Törnroosin arkiston kokoamista luettelointina. Arkisto kattaa taiteilijan uran eri vaiheita 70-luvun alusta tähän päivään niin tv-tuottajan ja toimittajana kuin musiikillisen työn alkaen Country Express – yhtyeestä, laulajan- ja sanoittajan näkökulmasta, Muumiorkesteriin ja sen myötä myös mitä erilaisimpiin yksittäisiin projekteihin liittyen. Aineiston valinnassa olen sulkenut pois taiteilijan 70-luvun lehtiaineiston, sillä tämä koskee mitä suurimmissa määrin Country Express -yhtyettä. Olen valikoidusti keskittynyt analyysissä vain Suomessa julkaistuun aineistoon, vaikkakin orkesteri on tehnyt konsertteja mm. Ruotsissa, Norjassa, Englannissa ja Färsaarilla.

Media-aineiston analyysissä on yhteensä 161 artikkelia sisältäen konserttiarvosteluja ja artikkeleita ajanjaksolta 1991–2011. Kaikkien artikkeleiden lukumäärä yhteensä ei ole

sama kuin koko aineistossa olevien artikkeleiden lukumäärä. Tämä johtuu siitä, että monessa artikkelissa esiintyi yhtä aikaa usean teeman aiheita.

Borgåbladet (BBL)	4
EE-Mail	6
ESSE	1
ESSI	1
Etelä-Saimaa	2
Etelä-Suomen Sanomat	1
Hangötidningen	2
Helsingin Sanomat (HS)	31
Hufvudstadsbladet (HBL)	40
Iisalmen Sanomat	1
Iltalehti (IL)	1
Ilta-Sanomat (IS)	1
Jakobstads tidning	5
Kaakkois-Suomen sanomat	2
Keskisuomalainen	1
Keski-Uusimaa	1
Kirkkonummen Sanomat	1
Kymen Sanomat	1
Kyrkpressen	1
Lappeenrantalainen	1
Loviisan Sanomat	1
Länsiväylä	14
Medborgarbladet	1
Nya Åland	1
Pohjanmaan Sanomat	1
Satakunnan kansa	1
Sisä-Savon lehti	1
Suomen Kuvalehti	2
Uusimaa	1
Uutis-Vuoksi	1
Vantaan Sanomat	1
Vasabladet	11
VECKAN	7
Västra Nyland (VN)	5
Åbo Underrättelser (ÅU)	4
Östra Nyland	2

Kuvio/Taulukko 4: Lehtien jakauma, käytetyt lyhenteet ja artikkeleiden määrä.

Muumimusiikin 20-vuotisen historian tutkimiseen olen hyödyntänyt mm. taiteilijan omaa valokuva-arkistoa, omien projektien arkistoja ja Ylen ruotsinkielisen lasten- ja nuortentoimituksen arkistoa. Useiden asiantuntijoiden teemahaastattelut puolestaan ovat avanneet Muumiorkesterin historiaa. Animaation tuottaja Dennis Livson, puvuista vastaavan Artistiasu Oy:n toimitusjohtaja Minna Gröhn, YLEn eri henkilöiden, levy-yhtiö AXR Music Oy:n toimitusjohtajan Jorma Kososen sekä muumien oikeuksia valvovan Moomin Charactersin tieto, on ollut suureksi avuksi.



Muumipeikko, Benny ja Niiskuneiti 1990-luvun lopulla. Kuvaaja tuntematon.

Muumiorkesterin kuvamateriaalin kokoaminen osoittautui oletettua vaikeammaksi. Hyvin selkeä eroavaisuus on 1990- ja 2000 -lukujen välillä ja aineiston digitalisoitumisella. 1990-luvun kuvia on huomattavasti vähemmän saatavilla kuin 2000-luvun alusta eteenpäin.



kuva: Eva Monthén

#### 4.4 Historia

Muumiorkesterin media-analyysin aineistoa hyödyntäen, on koottu osia kahdenkymmenen vuoden historiasta ja siitä kuinka kaikki alkoi tv-animaation tunnuskappaleiden siivittämänä. Media-aineiston nostojen lisäksi prosessi on ollut jatkuvaa vuoropuhelua ja historian rakennusta Benny Törnroosin ja muiden projektiin osallistuneiden kanssa. Näin kahdenkymmenen vuoden aineisto kuten kuvia, alkuperäisaineistoa kuten sanoitukset, kuvitukset, levytysten tiedot ja pieni osa painotuotteita on kertynyt tukemaan median antamaa kuvaa. Muumiorkesterin historia kulkee rinnakkain media-aineiston kanssa toisiaan tukien.

#### 4.5 Media-analyysi

Media-analyysissä kiinnitin huomiota tiettyihin aineistossa esiin nousseeseen teemaan: kenen ääni kuuluu rivien läpi, kuinka tv-sarjan alussa noussut suosio on tehnyt kappaleista klassikko-ilmion (Dennis Livson, haastattelu 19.11.2010), kuinka tarinat ja muumihahmot ovat liittyneet musiikkiproduktioon ja kuinka lehdistössä on kuvattu Muumiorkesterin elämää eri puolilla maata.

Benny Törnroosin ja Muumiorkesterin syntyä ja kehityskaarta kuvaavaa aineistoa ei aikaisemmin ole koottu, ja näin ollen kyseessä oli uuden aineistokokonaisuuden, lehdistöarkiston, kokoaminen. Tästä syystä tämä osuus työstä on tiedostetusti laaja.

Prosessi on perustunut tyypilliseen media-analyysin luokittelumenetelmään. Aineiston keruun ja luetteloinnin jälkeen huomioin valitsemani viisi medianäkökulmaa aineistossa. Tutkimuskysymykset nousivat esiin aineistoa selatessa selkeiden nostojen kautta. Oli välittömästi havaittavissa kuinka tietyt aiheet nousivat esiin eri vuosien aikana uudelleen ja uudelleen. Lisäksi kysymykset antoivat suuntaviivaa Benny Törnroosin ja Muumiorkesterin historian kuvaamiselle. Tästä syystä valitsin etsiä aineistosta seuraaviin kysymyksiin vastauksia:

- **Kantrimies Muumi-buumin musiikillinen keulakuva!**  
Kenen ääni media-aineistossa?
- **Muumien lumo ei hiivu**  
Suhtautuminen produktion? Positiivinen/negatiivinen?
- **Taiteilija kohtaa yleisön- yleisö kohtaa Muumit**  
Kokemuksen laatu? Miten muumien ja niiden tarinat on yhdistetty musiikkiin?
- **Frivillig "riemuruotsi" populär i Vichtis!**  
lehdistöaineoston jakauma kielellisesti sekä maantieteellisesti
- **Muumi-uumi valtaa Suomen!**  
Boomista klassikkoilmiöön

## **5 Benny Törnroosin ja Muumiorkesterin historia ja medianäkyvyys 1991–2011**

Työ elää kahta elämää, sillä materiaalia hyödynnetään Benny Törnroosin & Muumiorkesterin 20-vuotisjuhlien yhteydessä joulukuussa 2011. Aineistoa on suodatettu sekä kirjallista työtä varten ja juhlakonserttia ja näyttelyä varten. Prosessi on ollut jatkuvaa vuoropuhelua ja historian rakennusta Benny Törnroosin ja muiden projektin osallisten kanssa. Näin kahdenkymmenen vuoden aineisto, kuten kuvat, alkuperäisaineistot kuten sanoitukset, kuvitukset, levytysten tiedot ja konserttien painotuotteet ovat kertyneet ja tukeneet median antamaa kuvaa. Muumiorkesterin visuaalinen historia kulkee rinnakkain tekstin kanssa toisiaan tukien.



## 5.1 Benny Törnroosin ja Muumiorkesterin historia 1991-2011

### 5.1.1 Lastenmusiikkia ja musiikkia = Muumimusiikkia!

*”Metsä olisi kovin hiljainen, jos mitkään muut linnut eivät laulaisi kuin kaikkein parhaimmat.”<sup>7</sup>*

Lastenmusiikki ei ole mikään tyyli tai ”genre”. Lastenmusiikki on kaikkea sitä musiikkia, mitä esitetään lapsille, tai jota lapset ovat esittäneet. Lastenmusiikin ei tarvitse olla varta vasten lapsille tehtyä. Lastenmusiikin ei tarvitse olla taidetta, mutta se voi myös olla taidetta. Lastenmusiikin soisi oltavan musiikiltaan ja tekstiltään haastavaa. Se voi painottua iloiseen yhdessäoloon, mutta se voi myös valistaa ja jalostaa. (Häyrynen 2010, 10.)

Benny Törnroosin, jonka muusikon ja taiteellisen työn lähtökohtiin tämä työ perustuu, on rakentanut taiteellisen ja luovan työnsä sen perustalle, että aivan kuten kaikki musiikki, myös lapsille suunnattu, tehdään sataprosenttisella varmuudella. Musiikkielämys perustuu spontaanisuuteen, leikkimielisyyteen, väreihin ja ennen kaikkea iloon. *”Barn är en mycket kritisk publik. Det går inte att bluffa. Barn är aldrig vänliga, de säger vad de tycker.”* (Medborgarbladet, 15.10.1993)

Lastenmusiikin tekijän näkökulmasta parasta on se, että yleisö on ennakkoluulotonta ja seuraa puhtaasti vaistojaan. Lastenmusiikin ja aikuisten musiikin välinen raja on häilyvä. Paras musiikki toimii niin lapsille kuin aikuisille. Hyvinä esimerkkeinä mm. Abba tai Beatles. Lapsen mieltä ei ole korruptoitu genererajoituksin (esim. ”minä pidän vain jazzista”). (Kurki 2010, 13.)

Vuonna 2008 Espoon 550 juhlavuoden kunniaksi Benny Törnroos orkestereineen koosti lastenlauluista yhteislaulukiertueen nostaakseen esiin musiikin, joka yhdistäisi kaiken ikäiset ihmiset yhdessä laulamaan: *”Lapset laulavat päivän hittejä eikä vanhoja lastenlauluja sisältäviä levyjäkään meinaa kaupoista löytää.”* (Länsiväylä 5.10.2008)

Vuonna 1930 Georg Malmsténin *Sairas karhunpoika* ilmestyi ja vain muutamaa vuotta aikaisemmin, vuonna 1927, alkoivat Markus-Sedän satutunnit YLEn lähetyksinä

---

<sup>7</sup> Benny Törnroos, ”Det var så roligt!” –yhteislaulukirjan esipuhe, 2008

Suomen radiossa. Tuohon aikaan radion toivekonserttien rajoittava tekijä luonnollisesti oli levytetyn musiikin saatavuus. Lähinnä oli saatavilla Malmsténin Mikki Hiiri -lauluja sekä pyhäkoululauluja. Puuttui lasten oma iskelmäkategori, sillä selkeästi lapset kuuntelivat mieluiten aikuisten iskelmämusiikkia. Onhan todettu, että lapsi omaksuu parhaiten musiikista rytmin. Oli siis saatava lapsille suunnattua musiikkia nuorille kuuntelijoille. Tätä seuraavien vuosikymmenten aikana lapsille suunnatun musiikin kehitys ja edistyminen on ollut huimaa. Vinyylilevyjen läpimurto 1950 ja 1960 luvuilla oli niin aikuisille kuin lapsille suunnatun musiikin hurjaa edistystä. Yhtenä vinyyliensuosion edistäjänä Aika laulaa lapsen kanssa - polkuja lastenmusiikin historiassa - kirjassa nostetaan esiin ensimmäiset Muumilevyt 1950-luvun alusta. Levyt eivät olleet myyntihittejä, mutta muumihahmoista on sittemmin tullut suomalaisen lastenkulttuurin suurin menestys. *Muumilaakson kevät* (säv. Robert Farnon) levytettiin vuonna 1958 ja samaan aikaan Muumit esiintyivät teatterilavalla Lilla Teaternissa Helsingissä, *Troll i kulisserna* (pääosassa Lasse Pöysti Muumipeikkona) johon Erna Tauro sävelsi ja Tove Jansson sanoitti musiikin. Tauron ja Janssonin yhteisistä lauluista ilmestyi vuonna 1993 myös kirja *Visor från Mumindalen* (suom. Muumilaakson laulukirja, käännökset Jukka Virtanen). (Tuomaala 2010, 23–24, Karlson 2010, 75, Gronow 2010, 104)

Ensimmäinen kerta, kun Muumit tallustivat teatterilavalle oli Svenska Teaternissa *Mumintrollet och Kometen* -esityksessä, joka sai ensi-iltansa 29.12.1949 (Svenskbygden 3/2005, 9).

Kymmenisen vuotta myöhemmin, 1959, ilmestyi ensimmäinen Sauvo "Saukki" Puhtilan ja Eino Virtasen levyttämät Saukki ja oravat -kappaleet. Kolmen tottelemattoman oravan vauhdikkaita seikkailuja saatiin seurata mm. Pikkuoravien joululaulussa, Elmerin humpassa ja suursuosikki *Pikkuoravien kuuraketti* -kappaleissa.

*Tässä raketissa on kolme vaihetta,  
ja nopeus on hirmuinen.  
Kohta meillä on hurrata aihetta,  
kun me valmiiksi saamme sen.*<sup>8</sup>

---

<sup>8</sup> *Pikkuoravien kuuraketti* (säv. Sauvo Puhtila)

Vuonna 1960 Saukin ja Oravien rokkikappale Jöröjukkarock ilmestyi ja siitä voi sanoa syntyneen lastenmusiikin saralla ”rokkikappaleet” ja myös huumorin liittäminen lastenlauluihin. (Niiniluoto 2010, 144–145, Krokfors 2010, 168)

Vuonna 1974 Suomen Kansallisoopperassa sai kantaesityksensä Ilkka Kuusiston säveltämä *Muumiooppera*, jonka muumipeikon asua tultiin käyttämään vielä lähes 20 vuotta myöhemmin Benny Törnroosin ensimmäisissä muumikonserteissa.

1960-luvulla lastenmusiikin eteneminen seurasi YLEn ohjelmatuotannon kehitystä. Samoihin aikoihin, kun Malmsténin kultakausi oli hehkeimmillään ja *Saku Sammakon kosiomatka* -laulun, haluttiin Ylen tuolloisen ohjelmajohtajan Jussi Koskiluoman mukaan radion tarjontaa profiloida. ”On olemassa kaksi pääasiallista makusuuntaa, jotka luovat vastaanottopohjan sille ohjelmistolle, mitä radio lähettää. Toinen on taidetta ja kulttuuriesseitä suosiva suunta, toinen taas pitää erilaisista selostuksista, kansantajuisesta tiedosta, urheilusta ja ajanvietteestä.” (Sammalkorpi 2010, 190) Ohjelmistossa oli vaikea löytää paikkaa lastenmusiikille, mikä ei ollut esimerkiksi jatshtaviin Saku Sammakoihin (jota ajateltiin ajanvietettä haluaville) samastuvaa. Vuosina 1958–1967 toteutettu Hännänhuipuin levysoitin oli toivekonserttiohjelmien synty, jota seurasi mm. Lasten Puhelintoivekonsertti (Sammalkorpi 2010, 191).

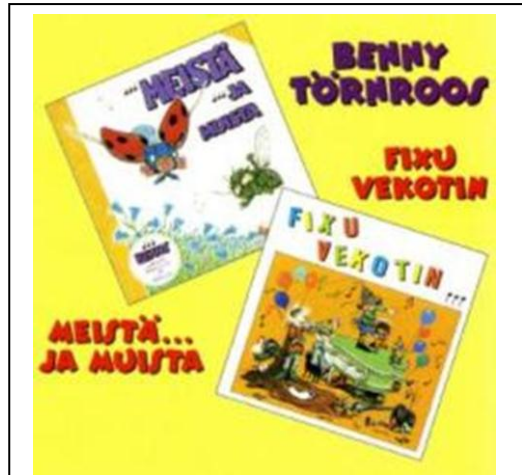
1970 -luvulla Caj Chydeniuksen kansanomaisten kabareelaulut ja M. A Nummisen *Herra Huu* ja *Minä soitan harmonikkaa* –kappaleet menestyivät ja ovat edelleen suursuosikkeja. 1980-luku toi mukanaan lastenmusiikin uudelleenluvun, jolloin tuttuja kappaleita herätettiin eloon aina 1950-luvulta lähtien, musiikkituotanto ja lasten kuunnelmatuotanto kohtasivat uusissa tuotannoissa. Verraten tuon aikakauden tuotantoon, on 2000-luvun tuotanto vain varjo (Sammalkorpi 2010, 192).

Musiikkituotannon piireissä ei aluksi nähty uusien tulokkaiden, kuten Mikko Alatalon Känkkäränkän tai Allu Tuppuraisen Rölli -laulujen kauaskantoisuutta. Ne olivat klassikkoja jo syntyessään. Oli siirrytty lastenmusiikin uuteen aikakauteen, sillä lastenmusiikin elinkaari alkoi nousta uusia ulottuvuuksia kohti, kun median uudet ulottuvuudet koskettivat myös tätä kohderyhmää. Mm. Smurffit (säv./san. Pierre Kartner, suom. sanat Pekka Eronen) saivat suuren suosion tv-sarjan myötä ja vuonna 1996 ilmestynyttä Smurffien suomenkielistä levyä Tanssihitit Vol. 1, myytiin 170 000

kpl ja on kautta aikojen Suomen seitsemänneksi eniten myyty levy. (Mononen 2010, 219, Tolonen 2010, 221)

1997 julkaistiin Benny Törnroosin suomenkielinen lastenlevy *Fixu vekotin – Meistä ja muista*. Nimikkokappaleen musiikkivideo, josta myös tuli 90-luvun hittejä kaikenikäisten musiikinystävien keskuudessa, pitää pintansa vielä tänäkin päivänä. (Sammalkorpi 2010, 195)

Smurffien jälkeen, toinen Pierre Kartnerin säveltämä televisiosta tuttu musiikki, *Muumilaakson tarinat* – animaatio, sai ensi-esityksensä syyskuussa 1991 ja vuonna 1992 ilmestyneet *Ikioma Muumi* ja *Min Egen Mumin* -levyt saivat hurjan vastaanoton pienten ja vähän vanhempienkin tv-katsojien keskuudessa.



*Se kääntyy tänne  
menee sinne  
ja se rullaa vaikka minne  
siin on out sekä in  
se on fixu vekotin*

*Jaha jahah  
taidan ymmärtää  
mutta mikäs tää oikeen on?*

Fixu vekotin (säv. Michael B Tretow,  
san. Benny Törnroos)

### 5.1.2 *Ikioma Muumi & Min egen Mumin* -levyn synty

*Ein kissen her, macht's euch bequem,  
denn gleich gibt, es ein wiederseh'n  
mit mumin, Snufkin und klein-mu,  
beelit euch, schnell, gleich kommen sie*

*Gleich gibt's die mumin, gleich gibt's die mumin!*

*Papapapa mamamama  
Papapapa mamamama  
Papapapa mamamama  
Papapapa mamamama*

*In ihrem reich aus phantasie  
da leben, lichen, feiern sie  
mit wesen, und ganz unbekannt  
den freunden au dem Muminland...<sup>9</sup>*

<sup>9</sup> *Das Sind die Mumins / Hei Muumit / Hej Mumin* (säv./san. Pierre Kartner)

Benny Törnroos sai eteensä tunnuskappaleiden sanat ja säveltäjä Pierre Kartnerin soittamat taustat c-kasetilla vain muutamia päiviä ennen tv-sarjan kappaleiden nauhoituksia. Dennis Livson kertoo etsineensä ”yhtä pehmeä äänistä laulajaa kuin mitä Muumihahmot ja tunnuslaulun kertosäe on; maa ma ma maama... paa papa paa”. (Dennis Livson, haastattelu 19.11.2010)

Syyskuussa 1991 alkanut tv-animaatio ja sen synnyttämä muumibuumi herätti muumimusiikin suuren tarpeen. Benny Törnroosin työsuunnitelmissa tunnuslaulujen nauhoitusta varten oli varattu päivä aikaa. Toisin kuitenkin kävi, sillä välittömästi yleisö vaati lisää muumilauluja *Hei Muumit* ja *Ei muumitaloa lukita yöksi* jatkoksi. Vain muutama päivä sarjan tv-ensi-illan jälkeen Benny Törnroos sai viidestä eri levy-yhtiöstä tarjouksen muumilevyä varten. Työaikataulut saivat uuden suunnan ja sekä suomen- että ruotsinkielisen levyn suunnittelu ja toteutus alkoi.

Animaation tunnuskappaleiden äänityksen aikana Benny Törnroosia työllisti lastenlevy *Hoppsan!* joka ilmestyi loppuvuodesta 1991. Tuolla levyllä ovat myös ruotsinkieliset tunnuskappaleet. Näiden kappaleiden levytyssopimus laadittiin 18.11.1991, vain kaksi kuukautta sarjan ensi-illan jälkeen. Samalla levyllä oli myös useita Tove Janssonin ja Erna Tauron säveltämiä ja sanoittamia muumilauluja 1960-luvulta. Näin ruotsinkieliset tunnuskappaleet ehtivät ensimmäiseksi levylautasille lapsiperheiden iloksi vaikkakin vain kahden kappaleen voimin. Animaatiosarja herättämä kysyntä uudesta muumimusiikista oli kuitenkin vahvaa molemmilla kotimaisilla kielillä sekä yleisön että levy-yhtiöiden puolelta.

Tunnuskappaleiden säveltäjä Pierre Kartner oli kahden tunnuskappaleen lisäksi säveltänyt ja sanoittanut hollanniksi yksitoista (11) muumilaulua. Heinäkuussa 1992 sopimusten allekirjoitusten jälkeen Benny Törnroos sai laulujen sanat hollanniksi sekä tekstien sisältöjen ”selostukset” englanniksi. Suomen- että ruotsinkieliset LP-levyt *Ikioma Muumi* ja *Min egen Mumin* julkaistiin syksyllä 1992.

Kultalevyn raja (25 000 kpl) ylitettiin alle kahdessa kuukaudessa ja jakotilaisuus tuotantoryhmälle ja Tove Janssonille oli Bristolissa *Muumipeikko ja Pyrstötähti* – animaatioelokuvan (joka on myös Dennis Livsonin tuottama) Suomen ensi-illassa 2.4.1993. Platinalevyn Benny Törnroos vastaanotti samaisena kesänä Naantalin Muumimaailmassa.

*On laakso, vuoret ympärillä,  
talo sininen, monta kulmaa sillä.  
Kerran pilven hyötyvillä, sai siellä pelleillä.  
Ja tornin huipun kruunaa nuppi kultainen.  
Vie puiset portaat vinttikamariin,  
kun keittiöstä kiirii tuoksu herkkujen,  
ei Nipsu jouda naapuriin.<sup>10</sup>*

Muumimusiikin kiintiö ei kuitenkaan ollut täyttynyt *Ikioma Muumi*-levyn myötä, vaan 1993 ilmestyi seuraava levyllinen Pierre Kartnerin säveltämiä ja sanoittamia muumikappaleita, *14 uutta Muumilaulua*. Tältä levyltä nousivat suosikit *Sininen talo*, Pikku Myyn hilpeä *Kun laiskottaa* ja *Muumipeikko ja pyrstötähti* -elokuvan tunnuskappale *Muumien kaunis maa*. Vuonna 2002 oli vuorossa kokoelmalevy *Parhaat Muumi laulut: 18 alkuperäistä Muumi-laulua*.

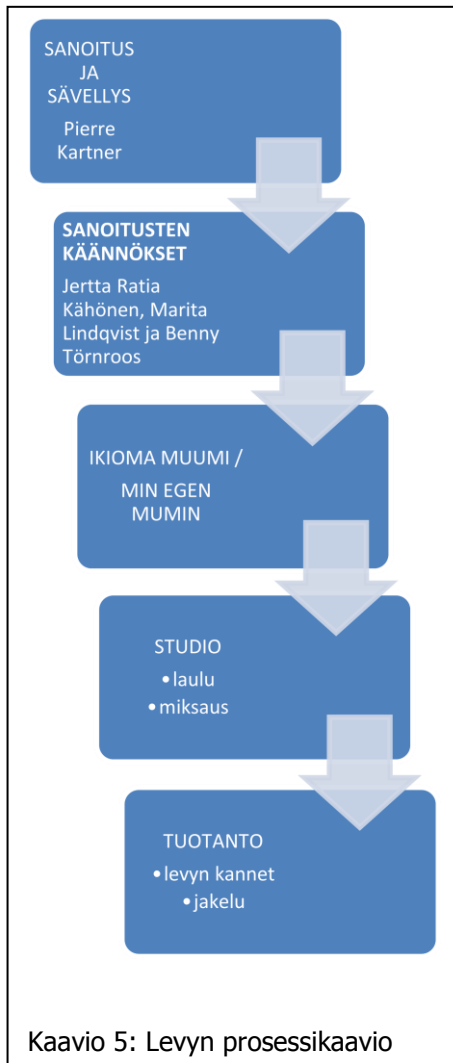
Tv-animaatiota varten suomenkieliset sanoitusten käännökset teki Jertta Ratia-Kähönen ja myös tässä työvaiheessa tiukat tuotantoaikataulut olivat osa työprosessia, samoin *Ikioma Muumi* -levylle tulevien kappaleiden käännökset.

*”Sanat oli tehtävä nopeaan tahtiin, muistaakseni hollanninkielisen äänitteen ja ?englannin- ja norjankielisen tekstin perusteella. Nuottejakaan ei ollut (?). Yritin lallatella kappaleita itsekseni, testasin niitä musikaalisilla tyttärilläni ja lopulta Bennyllä: tavuja putosi pois. Aikaa oli tosi vähän. ---  
Muumeista pidän kovasti ja pidän Tove Janssonia hyvin filosofisena kirjailijana. Lapsena meillä oli kotona Taikurin hattu. Se ei silloin vedonnut minuun. TV-sarja perustuu vain osin alkuperäisiin muumitarinoihin. Jotkin aiheet ovat jo aika kaukana sisällöllisesti ja elävät omaa elämäänsä. En silti pidä sarjaa huonona.  
(Jertta Ratia-Kähönen, s-posti 24.1.2011)*

Levyjen tarkkoja myyntilukuja ei ole saatavilla, ainoastaan se tieto, että myynti vastaa useita kultalevyn rajoja ja uusintapainoksia on tehty lukemattomia. Kansikuvaa on muokattu ensin siirryttäessä cd-aikakuteen ja nyt myöhemmin 2000-luvulla siirryttäessä digitaaliseen kuvankäsittelyyn. Levy-yhtiössä on vuosien saatossa tapahtunut useita muutoksia. Vuonna 1991 levy-yhtiönä toimi K-Tel Records, jonka Edel Records myöhemmin osti. Tänä päivänä molemmat yhtiöt toimivat nimellä AXR-Music Oy ja toimitusjohtaja on Jorma Kosonen.

---

<sup>10</sup> *Sininen talo*, säv./san. Pierre Kartner, suom. Jertta Ratia-Kähönen



Vasemmalla on kuvailtu *Ikioma Muumi* ja *Min egen Mumin* -levyjen tuotantoprosessi alkaen alkuperäisistä sävellyksistä ja sanoituksista.

Pierre Kartner (11.4.1935, Elst) on hollantilainen säveltäjä / sanoittaja / tuottaja ja esiintyjä, joka tunnetaan myös taiteilijanimellä Vader Abraham. Kartner tunnetaan hyvin Smurffien tunnusmusiikin sävellyksistä. Korkeasta iästään huolimatta, Pierre Kartner on edelleen aktiivisesti mukana musiikkielämässä. Mm. hän sävelsi ja sanoitti Alankomaiden edustuskappaleen vuoden 2010 Eurovision laulukilpailuun. Vuosien saatossa Pierre Kartnerin teoksia ovat esittäneet mm. maailmanluokan tähdet, kuten Nana Mouskouri ja Mirelle Mathieu. Smurffit-tv-sarjan tunnuslaulun *Smurfsong* hän sekä sävelsi että esitti itse. Tätä seurasivat *Muumilaakson tarinat* -sarjan musiikki yhdessä tuottaja Dennis Livsonin kanssa. Heidän ajatuksensa *Käy Muumilaaksoon* kappaleeseen oli, että sen pehmeys vastaisi Muumien hahmoja ja

että keskeiset, tarinoita kantavat hahmot Muumipappa ja Muumimamma, olisivat läsnä. (Dennis Livson, haastattelu 19.11.2010)

Muusikko Benny Törnroosin on itse vaikea nimetä omaa suosikkia *Ikioma Muumi* -levyn kappaleista. Kaikissa kappaleissa on hänelle tärkeitä ominaispiirteitä. Lopulta kuitenkin *Käy Muumilaaksoon* nousee vahvimaksi: "Det är svårt att välja, men i all enkelhet vill jag välja "Papapapapa...Mamamama". Den frasen fungerar på ett glatt sätt både för riktigt unga och evigt unga!" (Benny Törnroos, haastattelu 20.12.2010)

Kartnerin sävellyksiä on kuvailtu "mukaansatempaaviksi ja mieleen jääviksi ja niiden sanoitukset ovat kaikenikäisten mieleen". (<http://vader-abraham.com>)

*Av de sånger jag själv har spelat in är nog signaturerna "I Mumindalen" och "Hej Mumin" de starkaste. "I Mumindalen" har en enkel melodi utan att vara naiv, ett medryckande tempo som svänger lätt och harmonier som gör att man inte*

*tröttnar på den. "Hej Mumin", avslutningssången är i sin tur härligt vemodig, trots att den är en vals i dur.*  
(Benny Törnroos, haastattelu 20.12.2010)

### 5.1.3 Muumilaulujen taikaa

*Olisiko hän ihan lupaus, Benny Törnroos niminen nuori trubaduri, joka esittää tänään lapsille Marita Lindqvistin kolme laulua? – - Laulut ovat raikkaita, kevyitä, korvaan tarttuvaa lastenmusiikkia sanan myönteisessä merkityksessä. – Toivottavasti Lindqvistin ja Törnroosin yhteistyö jatkuu, mm. Bennyn lauluvalmiuksia varmistaen. Nykyisen viihdeohjelmia dominoivan rockjyrinän sekaan todella tarvitaan vastamusiikkia, ihmiseltä ihmiselle kulkevaa laulamista. Sellaista Bennyn unet myös tarjoaa.*  
(HS 8.10.1983)

Musiikilla ja lauluilla on merkittävä rooli sekä tv-animaatiossa että elokuvissa. Elävä kuva ja musiikki tukevat toinen toisiaan, kuva vetoaa ihmisen eri tunteisiin kuin musiikki ja näin syntyy elämyskokonaisuus. Benny Törnroosin kuvailee (haastattelu 20.12.2010) Muumimusiikkia parhaaksi mahdolliseksi eri musiikkityylien yhdistelmäksi, sopiva sekoitus kappaleita eri sävel-lajeissa, duurista molliin, eri rytmeissä ja tempoissa. Törnroosin omat suosikit *Min egen Mumin* ja *Ikioma Muumi* -levyn kappaleista ovat tv-animaation tunnus-kappaleet. *I Mumindalen* – kappaleen mukaansatempaavan säveleen hän ei kyllästy. *Hej Mumin* – kappale vuorostaan on ihanan haikaa, vaikka kyseessä onkin duurissa esitetty valssi. Kappaleet rakentuvat Muumilaakson eri hahmojen ympärille, jokaisella on oma laulunsa joka toimii omana yksilönään, mutta samalla niistä on mahdollista muodostaa erilaisia kokonaisuuksia. (Benny Törnroos, haastattelu 20.12.2010)

*Ikioma Muumi* / *Min Mumin* LP-levyllä on neljätoista<sup>11</sup> muumilaulua, jotka yhdessä muodostavat tarinan Muumilaakson elämästä ja asukkaista. Sanoituksissa on huomioitu keskeiset hahmot ja Tove Janssonin tarinoihin pohjautuvat luonteenpiirteet. Suomenkieliset (Jertta Ratia-Kähösen suomentamat) sanat ja niiden perusteella tehdyt ruotsinnokset (Marita Lindqvist, Benny Törnroos) elävät sisällöltään hyvin vahvasti liitoksissa toisiinsa. Barbara Helsingius on tehnyt ruotsinkielisten sanoitusten pohjalta Benny Törnroosille englanninkieliset sanoitukset. Kaikkiaan animaation tunnus-kappaleet on käännetty 56 eri kielelle ja levytetty 12 eri maassa.

---

<sup>11</sup> liite 3, luettelo Benny Törnroosin muumilevyjen kappaleista



Mielenkiintoinen yksityiskohta on, että 1950- ja 1960-luvulla Erna Tauron säveltämät ja Tove ja Lars Janssonin sanoittamat muumilaulut on kirjoitettu minä /me -muotoon, kun taas nämä 1990-luvun Pierre Kartnerin kappaleet on kirjoitettu he/ne – muodossa.

Mikä on tv-animaation muumilaulujen salaisuus? Muusikko Benny Törnroos toteaa (haastattelu 10.4.2011), ettei salaisuuksia ole. Muumilaulut ovat rakenteeltaan hyvin yksinkertaisia: säe ja kertosäe, niin sanotut a- ja b- osat, eikä kappaleissa ole soitinsooloja. Kyse on siis perinteisistä lauluista. *Ikioma Muumi* – levyllä oleva *Noidan loitsu* on poikkeus, sillä se on musiikillinen satu missä musiikki toimii tehosteena. Laulujen sävellajit vaihtelevat: Käy Muumilaaksoon soi C-duurissa, Muumimamman syntymäpäivä D-duurissa ja Nipsu on kultainen F-duurissa. Yhteistä on se, että kaikki laulut ovat duurissa, josta syntyy tunne, että siirtyy uuteen aiheeseen vaikkakin vain alitajunnassa, mutta Muumilaakson musiikillinen tarina jatkuu. Samoin musiikin tahdit vaihtelevat kappaleissa. *Ikioma Muumi* – levyn kolme kappaletta on kirjoitettu  $\frac{3}{4}$ -tahtiin ja loput jakautuvat tasan  $\frac{2}{4}$  – ja  $\frac{4}{4}$  – osaan. Sävellajien tahdit ja tempot ovat yhteydessä tarinoiden eri hahmoihin. Muumimammalle esim. sopii valssi, Muumipapalle käy humppa ja Nipsulle kaunis balladi. Osassa kappaleita on tehokeinona käytetty modulaatiota (sävellajin vaihtoa).

Benny Törnroos toteaa (haastattelu 20.12.2010) että hänen mielestään lastenmusiikin rakenne ei eroa millään tavalla aikuisille suunnatusta musiikista. ”Voi verrata talonrakennukseen: lattia, seinät ja katto. Ero on sitten siinä, miten kaiken tuon sisustaa. Leikkimökin voi sisustaa vähän mielikuvituksellisemmin kuin rivitalon. Sama koskee musiikin sanoja ja säveltä”. Muusikkona ja laulajana Törnroos tuntee olevansa etuoikeutettu saadessaan esiintyä lapsiyleisölle. Lapset ovat hyvin kriittinen kohdeyleisö, mutta samaan aikaan konserteissa syntyy yllättäviäkin käännteitä. Muusikkona hänellä on mahdollisuus antaa omalle sisäiselle lapselleen ja lapsenmiehelleen luvan elää.

Muumiorkesterin ja Benny Törnroosin Muumikonserttien oikeuksia valvoo Moomin Characters™/Bulls Merchandising. Benny Törnroos toteaa (haastattelu 20.12.2010) että yhteistyö molempien osapuolten kanssa on aina toiminut hyvin: ”Moomin Characters on aina ollut hyvä ja myötämielinen kumppani liittyen muumikonserttituotantoihini”.

*Muumipeikko ja Pyrstötähti* – animaatioelokuvan ensi-illan yhteydessä 1993 myös Tove Jansson oli läsnä Muumikonsertissa: ”Hon var väldigt tacksam och glad, men också trött över allt ståhej Muminfebern hade ställt till med.” (Benny Törnroos, haastattelu 20.12.2010).

#### 5.1.4 Muumikonsertti elämyksenä

*Muumihumppa koreografoineen tuli kreivinaikaan pelastamaan laskevan tunnelman. Loppuun mentiin tohinalla. Käsien taputusta ja jalkojen tömistelyä Törnroosin johdolla sellaisella meiningillä, ettei mukana pysymiseen rankkakaan kuororutiini riittänyt. Lopuksi vielä vetäistiin ne kaikkein tutuimmat yhteislauluna komeasti. Miksei muuten aikuinen (ja vielä ilman lapsia konsertissa!) saisi osallistua touhuun? Sain aikuisilta hämmentyneitä katseita osakseni, kun lauloin ja tömistelin mukana. Te kaikki nuivat, tylsät aikuiset, jotka vain kyhjöitte penkeissänne; menetitte paljon! Meillä oli kivaa! (Keski-suomalainen 8.10.1993)*



Muumiorkesteri ja -kuoro, 1993. Kuvaaja tuntematon.

Benny Törnroosin ja Muumiorkesterin/Haffsårkesterin konsertteja on mediaa myöten luonnehdittu vuoropuheluksi yleisön ja esiintyjien välillä. Konserttavierailija, joka uskoo tulewansa istumaan hiljaa istumapaikalleen 45 minuutin ajaksi, saa hyvin nopeasti huomata, ettei se ole mahdollista juuri kyseisen vuorovaikutuksen vuoksi. Margareta Sörenson kirjoittaa kirjassa *För de allra små! – Om att uppleva böcker, teater, film, konst och musik när man är liten*, että tunneperäiset elämyskokemukset kuten ilo ja riemu ovat lapselle avain musiikin maailmaan. Musiikki elämyksenä ei ole niin ikäsidonnaista kuten monet muut kulttuurielämykset, sillä jo vastasyntyneelle

kehtolaulut ja sylissä keinuttelu ovat vuorovaikutteista osallistumista (Sörenson 2001, 95–97).

Lähes riippumatta Muumiorkesterin konsertin paikasta tai kokoonpanosta on konsertissa selkeä kappalejärjestys, jotta tuo vankka vuoropuhelu yleisön, laulajan, orkesterin sekä Muumihahmojen välillä jatkuu punaisena lankana koko yhteisen konserttielämyksen ajan. Luonnollisena avauksena on kappale, jonka varmasti jokainen konsertissa oleva tunnistaa ja jonka kertosäkeen myös äidit ja isät osaavat. *Käy Muumilaaksoon* on tv-sarjan tunnuskappaleena tuttu askel Muumilaaksoon ja luonnollista on, että tuolloin Muumimamma ja Muumipappa tassuttelevat lavalle. Tuolloin tuttu muumilaulujen ääni Benny Törnroos orkestereineen jää hetkeksi takalalle, sillä lasten ilo on suunnaton, kun he näkevät rakastetut peikot: Mamma käsilaukkuineen ja Pappa hatussaan.

*Nipsusta pitää varmaan jokainen.  
On kultaisen saanut Nipsu sydämen.  
Laskuista ei voi jättää milloinkaan,  
kun Muumeista kerrotaan.*<sup>12</sup>

Muumilaakson asukkaista Nipsu on monen lapsen samastumisen kohde, iloisen pirteä olento, joka rakastaa kimmeltävää nappikokoelmaansa ja Muumimamman herkkuja. Samalla Nipsu on hahmo joka uskaltaa olla arka ja pelokas. Benny Törnroosin asettama kysymys yleisölle ei siis ole yleisön pikkuväelle vaikea: kuka on se ”vähän koiran näköinen olento”. Asiansa osaava yleisö kertoo välittömästi, ettei kyseessä ole mikään koira, vaan Nipsu! ”Nipsu on kultainen” ensimmäisen kertosäkeen aikana Nipsu vipeltääkin lavalle ja vie kaiken huomion hetkeksi. Ei tarvitse paikoillaan istua, kun saa tanssia Nipsun kanssa.

*Muumit, muumit!  
nyt kuunnelkaa kun kaikki huutaa  
muumit, muumit, muumit!  
Nyt Muumilaaksoon koko konkkaronkka suuntaa...  
Nyt taikahattuun pujahdan ja muutun  
Muumin muotoiseksi tykkänään!  
Kai silloin voisin muumipeikon kanssa  
juosta merenrantaan leikkimään!*<sup>13</sup>

---

<sup>12</sup> *Nipsu on kultainen* (säv./san. Pierre Kartner, suom. Jertta Ratia-Kähönen)

<sup>13</sup> *Muumit, Muumit!* (säv./san. Pierre Kartner, suom. Jertta Ratia-Kähönen)

Tässä vaiheessa konserttia on yleisöllä lupa huutaa, vaikka äiti ja isä yrittäisivät pidellä pikkuväkeä penkeissä. Sillä vasta yleisön yhteisellä huudolla Muumipeikko temmeltää lavalle. Hetki joka ei iloista huutoa vähennä.

*Muumimammalla synttärit vuosittain on,  
hän ansaitsee kekkerit suursuosion!*<sup>14</sup>

Aitona herrasmiehenä Muumipappa muistaa Mamman syntymäpäivän värikkään ruusukimpun kera! Mammallehan ruusut ovat niitä rakkaita kukkia, joita hän hoitaa puutarhassaan. Muumimamman syntymäpäivälaulussa Mamma ja Pappa tanssivat ruusukimppu ja käsilaukku keinahdellen syntymäpäivävalssin, joka päättyy yhteisonnittelulauluun Mammalle. Ilta illan jälkeen Mamma saa raikuvat suosionosoitukset näyttäessään tassuillaan ja hännällään tasavuosien määrän. Pienen hetken hän kuitenkin saa pohtia, josko laulaja Bennyn turvallisiin käsiin uskaltaa käsilaulun täksi hetkeksi antaa, pohtiminen mihin myös yleisö osallistuu.



Muumihumppaa joulukuussa 2006. © Eva Monthén

*Kädet ilmaan vie, ja vasen jalka eteen,  
laske kädet alas, jalka paikalleen.  
Sitten kyykylleen, ja toinen jalka taakse,  
ylös seisomaan, ei vitkastella saa!*<sup>15</sup>

<sup>14</sup> *Muumimamman syntymäpäivä*, (säv./san. Pierre Kartner, suom. Jertta Ratia-Kähönen)

<sup>15</sup> *Muumihumppa* (säv./san. Pierre Kartner, suom. Jertta Ratia-Kähönen)

*Muumihumpan* aikana on vihdoinkin lupa hyppiä, loikkia, tanssia ja tömistellä! Kun meno menee liian nopeaksi yleisössä istuville aikuisille, otetaan *Muumihumppa* hidastettuna. Ongelmana kun on, että aikuisille tuo mukana pysyminen on huomattavasti vaikeampaa.

Muumipapan mukana matkaamme vaarallisille vesille ristiaallokossa, kuljemme talvisen Muumilaakson kinoksissa Muumipeikon herätessä talviuniltaan:

*Vaan kerran sattuu että Muumipeikko herää kesken talviunten  
Hän näkee että maailma on kietoutunut vaippaan valkeaan  
Ja yli hyisen taivaan kiitä jäinen rouva yllä pakkaslunten  
ken rouvan silmät kohtaa kalikaksi jäätyy hänen katseestaan.<sup>16</sup>*

ja ennen iltaunia on aika yhteiselle hetkelle:

*Ei Muumitaloa lukita yöksi, hei Muumit.  
Kun hämärä hiipuu jo tähtien vyöksi, hei Muumit.  
Karkeloi kansa ja kunnailta soi,  
Muumeilta elämää oppia voi.  
Hei muumit, hei muumit.<sup>17</sup>*

Tässä vaiheessa iltaa on se hetki, jolloin satapäinen lapsiyleisö saa tanssia yhdessä Muumimamman, Muumipapan, Muumipeikon, Nipsun ja Pikku Myn kanssa tv-sarjan päätöskappaleen aikana. Väsyneet, punaposkiset lapset jonottavat päästäkseen halaamaan suosikkiahmoaan, sanomaan tassupäivää, joskus Mamman käsilaukkuun sujahtaa itse tehty piirustus tai jopa pikkuinen lelu. Orkesteri saa tässä vaiheessa aivan itsekseen lavalla esittää encorekappaleen, *Käy Muumilaaksoon*.

*Lyckan är att få röra vid eller krama ett mumintroll!  
(Västra Nyland 9.7.2006)*



Kuvat: Miia Salminen ja Eva Monthén

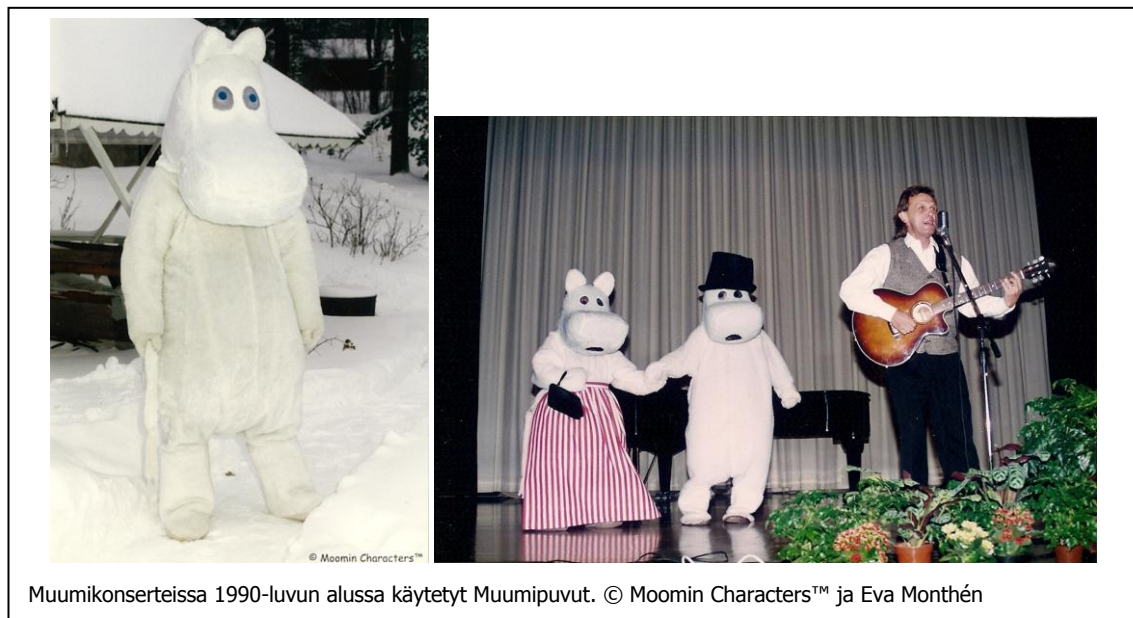
<sup>16</sup> *Muumilaakson talvi* (säv. Pierre Karter, suom. Jertta Ratia-Kähönen)

<sup>17</sup> *Hei Muumit* (säv./san. Pierre Karter, suom. Jertta Ratia-Kähönen)

### 5.1.5 "Nyt mä tiedän miltä muumi tuoksu!" Muumikonsertin visuaalinen lumo

*Päällimmäiseksi konsertista jäi kokemus siitä, että lapselle muumit olivat TOTTA, vaikka niitä katseltiin kotona piirroselokuvina. Juuri tämä todellisuuden kokemus oli minusta hämmentävää.  
(54-vuotias 3 lapsen isä, yleisökysely konsertin yhteydessä)*

Vuonna 1992 ilmestyi suuresti odotettu *Lasten ikioma Muumi* LP ja kasetti sisältäen tv-animaation tunnuslippaleiden lisäksi 12 uutta Pierre Kartnerin säveltämää muumilaulua. Muumiorkesterin ensimmäinen konsertti oli 17.11.1992 Espoon kulttuurikeskuksen Tapiolasalissa ja tuolloin myös Muumipeikko astui konserttilavalle yhdessä orkesterin kanssa yleisön iloksi.



Konserteissa esiintyvän Muumipeikon turkki on vuosien saatossa kokenut useita muodonmuutoksia. Aivan kuten alkuperäiset muumikirjat ja -kuvitukset, hahmojen puvut ovat vuosien saatossa pehmentyneet ja saaneet enemmissä määrin lapsiyleisöä puhuttelevan ulkomuodon. Alkuvuosina konserteissa esiintyi orkesterin lisäksi vain ainoastaan Muumipeikko, puvussa joka oli tehty Suomen Kansallisoopperaan Ilkka Kuusiston säveltämään *Muumioopperaan*. Lasikuitupäätä ja vatsaonteloa pehmusti valkoinen froteinen kangas. 90-luvun lopulla, konserttisuosion vain kasvaessa, hahmot saivat uudet turkit. Nummelalainen Kangas-Paikka – yritys valmisti uudet puvut, joiden olemus oli jo huomattavasti pehmeämpi ja muodokkaampi kuin Kansallisoopperan muumiasu. Tuolloin myös Muumilaakson muita hahmoja saatiin mukaan joukkoon.



Nipsu, Pikku Myy, Muumimamma ja Muumipappa astelivat konserttilavalle yleisön suureksi iloksi. Verrattuina tänä päivänä konserteissa nähtäviin Muumeihin, hahmot olivat huomattavasti laihempia, "ilmeettömpiä" ja edelleen huomattavan aikuismaisia.

Vuodesta 2000 pukujen valmistuksesta on vastannut Artistiasu Oy, maamme johtava puvustukseen erikoistunut yritys. Artistiasun toimitusjohtaja Minna Gröhn vastasi yhdessä Moomin Characters Oy:n tuolloisen toimitusjohtajan Christer Timgrenin ja tämän Inge -vaimon (Per-Olov Janssonin tytär) kanssa pukujen ulkomuodon suunnittelusta. Tuolloin saivat muotonsa kaikki tänä päivänä mm. Naantalin Muumimaailmassa sekä eri tapahtumissa, konserteissa ja markkinoinnissa käytettävien hahmojen puvut. Vuosien varrella joukko on kasvanut kattamaan mitä suurimman joukon Muumilaakson väestä. Puvuista löytyvät mm. koko Muumiperhe, Nipsu, Hemuli, Haisuli, Hosuli, Mörkö ja Pikku Myy.



2010-luvun asut ovat Artistiasu Oy:n valmistamia, mukavia ja käytännöllisiä.  
© Eva Monthén

Artistiasu Oy vastaa maailmanlaajuisesti muumihahmojen pukujen valmistuksesta Japania lukuun ottamatta. Pukuja on Pohjoismaiden lisäksi matkannut mm. Taiwaniin, Puolaan, Koreaan ja Kiinaan. Aivan kuten kaikkia muitakin muumeihin liittyviä oikeuksia valvoo myös Moomin Characters™ pukujen suunnittelua, yksityiskohtia ja ulkonäköä. Pukujen on luonnollisesti vastattava hahmoille asetettuja kriteerejä sekä Tove

Janssonin kuvituksia. Pukujen käyttöoikeudet anotaan Moomin Charactersilta. (Minna Gröhn, haastattelu 19.1.2011, 23.3.2011)

Muumihahmon puvun valmistukseen kuluu kokonaisuudessaan noin 100 työtuntia ja n. 5 metriä pehmeää, tarkasti valittua, valkoista tekoturkista. Periaatteena on, että materiaalin laadussa ei säästetä sillä pukujen on oltava korkealaatuisia, jotta kestävät silkinpehmeinä ja ryhdikkäinä ahkerassa käytössä, useita pesukertoja ja sääolosuhteita, unohtamatta lasten rakastavia halauksia ja silityksiä.

*Muumien hahmot ovat lapsille oikeita ja olemassa. Esiintyjien onkin oltava tarkkoina, että illuusio säilyy.  
(Satakunnan kansa 27.12.2002)*

Ensimmäiset muumiasut valmistettiin Svenska Teaternin *Muminrollet och kometen* -esitykseen vuonna 1949. Näiden pukujen suunnittelusta vastasi itse Tove Jansson. Tuolloin muumihahmojen päät oli valmistettu Antero Poppiuksen johdolla, valkoisesta paksusta pahvista. Muumihahmojen pukujen ompelusta vastasi Agnes Söderström. (Svenskbygden 3/2005.)

1950-luvun alussa koko kansan oma muumipeikko Lasse Pöysti nousi lavalle Lilla Teaternin esityksessä *Troll i Kulisserna*. Aivan kuten Tove Janssonin alkuvuosien muumikuvitusten hahmot, myös nämä ensimmäiset puvut olivat huomattavasti aikuisemmän näköiset, laihemmat ja turkki oli karheamman tuntuinen.

Bennyn ja Muumiorkesterin ensimmäisissä konserteissa hahmoista lavalla nähtiin vain Muumipeikko. Peikkona oli Moomin Characters Oy:n tuolloinen toimitusjohtaja Christer Timgren. Peikon puku, jota käytettiin, oli aikaisemmin ollut joulukuussa vuonna 1974 Suomen Kansallisopperassa *Muumioopperassa*<sup>18</sup> Martti Talvelan käytössä. Puku oli karheaa villaa ja pää valmistettu styroksista.

Vuonna 1995 siirryttiin uuteen pukuun, joka olikin jo astetta pehmeämpi, sillä tuolloin Kangas-Paikan valmistama turkki oli froteesta ja pää muotoon juotettua lasikuitua.

*Hengitys salpaantui, kun muumipeikko näyttäytyi. Itse olin arvellut, josko olisi koko sarja pappoineen, nuuskamuikkusineen ja nipsuineen. Mutta ei.  
(Sisä-Savon lehti, 20.11.2002)*

---

<sup>18</sup> säv. Ilkka Kuusisto, san. Tove Jansson, ensi-ilta 7.12.1974



90-luvun puolessavälissä saivat jo muutkin Muumilaakson asukkaat astua lavalle. Tuolloin joukkoon liittyivät mm. Nipsu, Niiskuneiti ja Pikku-Myy yleisöä ilahduttamaan. Samanlaisia pukuja käytetään kaikkialla, niin Naantalin Muumimaailmassa, Muumikonserteissa kuin Muumi Jäasadussa.

*Pieni poika paljasti minulle riemuissaan että oli nähnyt Nipsun aivot! Hän oli kait nähnyt puvun silmänreiästä sisään, Benny Törnroos nauraa.*  
(Satakunnan kansa, 27.12.2002)



Kirkkonummi, 1992. © Moomin Characters™

Jo ennen animaation musiikin suosiota Benny Törnroosin ja Haffsärkesternin *Nakupellevillen ja Fixu vekotin – meistä ja muista* -konserttikiertueiden esiintymispuvuiksi oli suunniteltu värikkään iloiset ”pellepuvut”. Puvut suunnitteli ja toteutti Merja Oivo yhdessä Benny Törnroosin kanssa. Nämä värikirkkaat pukukokonaisuudet sopivat mitä mainioimmin myös Muumiorkesterin esiintymispuvuiksi. Puvuista on useita eri väriyhdistelmiä. Solistin eli Benny Törnroosin puvussa on useita eri väripalikoita, kun taas orkesterin jäsenten puvut ovat kaksivärisiä (valkoinen pohja ja värikkäät palikat). Alkuaikoina puvuissa olivat myös hauskat ja värikkäät hatut. Nämä ovat vuosien saatossa jääneet pois.

*Kun Ruissalon Vehkalasalin estradille rynnisti haalaripukuinen viisimiehinen orkesteri, tarrasi lähitutumassa istunut pikkupoika äitiinsä ja arveli "niitten eläintarhan miesten tulleen hakemaan muumeja, koska ne luulee muumeja virtahevoiksi.  
(lehti ja päivämäärä tuntematon)*

Benny Törnroosin puvusta on tehty useampia kappaleita, sillä tuhansien esiintymiskertojen saatossa ja tiiviiden pesukertojen tahdittamana kangas hauraantuu. Muutamia vuosia sitten kesken konsertin yksi hänen puvuista päätti elinkaarensa repeämällä ja laulaja sai peruuttaa lavalta, ettei yleisö huomaisi tapahtunutta.



Espoo, 2007. © Eva Monthén

## 5.2 Media-aineiston analyysin tulokset

Työni on perustunut tyypilliseen media-analyysin luokittelumenetelmään. Aineiston keruun ja luetteloinnin jälkeen huomioin valitsemani viisi näkökulmaa aineistossa.

Mielenkiintoinen ja kattava havainto on se, että koko kahdenkymmenen vuoden aineistossa nousee esiin samankaltaisuus produktiota käsiteltäessä. Verratessa vaikka 1990-luvun ja 2000-luvun konserttielämyksiä käsittelevää aineistoa, on vaikea ilman päiväyksiä tai kuvia katsoessa havaita millä vuosikymmenellä liikumme.

Muumiorkesterin elämyskonsepti on säilyttänyt korkeatasoisen, oman-näköisen muodon vuosikymmenten yli.

5.2.1 *”Kantrimies Muumi-buumin musiikillinen keulakuva!”*  
Kenen ääni media-aineistossa?

Benny Törnroos on tuttu ääni ja kasvo tv- ja radiotyönsä myötä jo 70-luvulta lähtien. Kuten Ee-Mail (27.10.2007) toteaa hänet suomenruotsalaiseksi instituutioksi:

*EE-mail knackar på hos någon som kunde kallas för en finlandssvensk institution. Benny Törnroos kräver ingen presentation. Lika älskad som han är bland barnen är han också bland de äldre.*

Lokakuussa vuonna 1983 Jukka Kajava kirjoitti Helsingin Sanomissa:

*Olisiko hän ihan lupaus, Benny Törnroos niminen nuori trubaduri, joka esittää tänään lapsille Marita Lindqvistin kolme laulua? – - Laulut ovat raikkaita, kevyitä, korvaan tarttuvaa lastenmusiikkia sanan myönteisessä merkityksessä. – Toivottavasti Lindqvistin ja Törnroosin yhteistyö jatkuu, mm. Bennyn lauluvalmiuksia varmistaen. Nykyisen viihdeohjelmia dominoivan rockjyrinän sekaan todella tarvitaan vastamusiikkia, ihmiseltä ihmiselle kulkevaa laulamista. Sellaista Bennyn unet myös tarjoaa. (HS 8.10.1983)*

Tuolloin alkoi Benny Törnroosin ja kirjailija Marita Lindqvistin yhteistyö, mikä on jatkunut vuosikymmeniä useissa eri produktiossa ja huomioitu myös lehdistössä. Hän myös kirjoitti ruotsinkieliset sanoitukset *Muumilaakson tarinat* – tunnuskappaleisiin.



Benny Törnroos ja Marita Lindqvist *Det är så roligt* -yhteislaulukonsertissa 8.10.2008.  
© Eva Monthén

Satojen eri tv- ja radio-ohjelmien (esim. *Söndagsöppet*, *Fångad av en sång*, *En gåva i toner* ja parhaillaan tuotettava *Du sköna sång*, joka esittelee Svenska Ylessä Suomen

musiikkihistoriaa eri vuosikymmenien ajalta) myötä Törnroosin ääni on tullut tutuksi kaiken ikäisten keskuudessa. Aineistossa voi hyvin havaita vahvan tunnettavuuden jo ennen *Muumilaakson tarinat* – animaation syntyä mutta syyskuussa 1991, tuottaja-muusikko-säveltäjä-juontaja sai virallisen muumilaulajan pestin.

*Takana muumi-Bennyllä on parisenkymmentä vuotta Yleisradion toimittajana, ensin radiossa ja nyt kymmenkunta vuotta tv-puolella. Niinhän onkin, tuttu mies! Muumi vain vähän sekoitti ensin pään. (Sisä-Savon lehti 20.11.2002)*

Aineistossa nostetaan vahvasti esiin muumilaulajan virallisen äänen taustalla oleva henkilö ja ammatillinen tausta.

*Benny Törnroos – allra kändast som rösten bakom muminsignaturen men också en välbekant tv- och radioprofil – började sin bana i en helt annan bransch. Tjugo år efter att den första muminboken släpptes inledde Törnroos sin första, och sista, sommar som gatsopare i Helsingfors. Året var 1965 och Benny Törnroos var 15 år gammal. (Kyrkpressen 31.7.2008)*

*Muumilaulaja, musiikin monitoimimies Benny Törnroos saa kiittää pesäpalloa siitä että hän lopulta ajautui musiikin pariin. Töölöläisnuorukainen pyrki kahdesti ”jumpalle” ryhtyäkseen voimistelunopettajaksi, mutta molemmilla kerroilla hän jäi toiselle varasijalle. – Karahdin pääsykokeissa pesäpalloon. Sitä peliä en osannut pelata, virkkoo Svenska Normallyceumin kasvatti. (Etelä-Suomen Sanomat 31.1.2010)*

Benny Törnroosin & Muumiorkesterin lämmin ja vuorovaikutteinen yhteys yleisöön on lähes jokaisen toimittajan huomioima havainto konserttitilanteissa.

*Muutama tuhat kertaa muumitunnaria ja muita lauluja esittänyt Törnroos ei koe mainettaan muumilaulajana taakaksi sillä muumien kanssa on aina mukava esiintyä. – Yleisön kohtaamisessa on aina jännää kemiaa. Pitää olla aito ja leikkimielinen, mutta silti aikuinen, muumilauluja suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi esittävä Törnroos sanoo. (Länsiväylä 21.8.2010)*

Muumiorkesterin konserttitilanteissa Benny Törnroosin ja yleisön välinen vuoropuhelu on media-aineistossa usein toistuva havainto. Vuosien saatossa konserttien kokonaisuus rakentuukin vahvasti tämän vuoropuhelun ympärille.

*Benny Törnroos skapar en bra dialog med barnen, låter dem medverka. De får gissa ljud som illustrerar figurer i Mumindalen, de håller ordning på orkester som busar bakom Bennys rygg och förstås några rörelsesånger med, rörelsesången som övar kopplingen mellan de båda hjärnhalvorna. (Ålandstidningen – -)*

*Benny tackade av praktiska skäl två gånger nej till att banda Muminsångerna. – Sedan lät jag mig övertalas. I femton år har jag nu försökt växa ifrån Muminrollen utan att lyckas. Det har nog mest varit halvhjärtade försök, erkänner Benny. – Om sanningen ska fram så tycker jag nog om den lekfulla situation som uppstår under Muminkonserten. Muminrollen handlar om en familj, det går hem hos folk. (HBL 16.6.2010)*

Toistuva aihe aineistossa, aivan muumibuumin alusta tähän päivään, on Benny Törnroosin ja Muumien ensikohtaaminen ja yhteisen taipaleen alku.

*Soukassa asuvan Törnroosin ja muumien kohtaaminen oli pieni vahinko, sillä kiireinen mies kieltäytyi ensin kahdesti muumitunnarin esittämisestä. Kun laulajaa ei ensiesityksen lähestyessä ollut löytynyt, lupautui aikaisemminkin lastenlauluja aikaisemminkin esittänyt Törnroos tehtävää. – Otto Donnerin sanoin deadline on kreatiivisuuden huippu, Törnroos virnistää ja sanoo ajatelleensa muumien olleen vain päivän projekti. Yksi päivä venyi pian vuosiksi, sillä seuraavana päivänä soitettiin kaikista levy-yhtiöistä. Muumilauluja haluttiin lisää. (Länsiväylä 21–22.8.2010)*

Muusikko Benny Törnroosin oma suhtautuminen muumimusiikin jatkuvuuteen on jatkuvasti toistuva aihe. Ei montaakaan poikkeusta riippumatta artikkelin näkökulmasta, eli onko kyse Muumimusiikista tai Törnroosin muihin tuotantoihin liittyvää, keskustelu sivuuttaa tavalla tai toisella Muumiorkesteria. Luonnollista ajatellen sitä kuinka suuri tunnettavuus tunnuskappaleiden äänelle on vuosien saatossa kehkeytynyt.

*Suomen johtava country-musiikin yhtye Country Express haki uutta laulusolistia Stig "Kikke" Töttermanin tilalle. Vuona 1974 aloittanut yhtye kutsui koelauluun vain Törnroosin, joka saikin paikan vuonna 1976. Kaksi vuotta myöhemmin Country Express kutsuttiin Yhdysvaltoihin country-musiikin keskuksen Nashvillen ja siellä erityisesti Grand Old Opryn konserttitaliin, jossa ei ole kuunaan muita suomalaisyhtyeitä nähty. – Oli se reissu. Kahdeksanhenkisellä yhtyeellä oli käytössään neljä limusiinia eli kaksi muusikkoa autoa kohden. – - Suuri yleisö tuntee Benny Törnroosin parhaiten muumilaulajana. Hän aloitti muumiprojektinsa Janssonin suvun kanssa 1991, jolloin ilmestyivät ensimmäiset muumileffat. Benny lauloi elokuvien tunnuslaulut eli Käy Muumilaaksoon (se on se paapapaa-laulu) sekä loppulaulun Hei Muumit. (Etelä-Suomen Sanomat 31.1.2010)*



Benny Törnroosin *Mysteriets port* -levyn ilmestyessä vuonna 2007 olivat myös muumit esillä mediassa. Levy ei ole millään tavalla sidoksissa muumeihin tai lapsiyleisöön. Kyseessä oli levy joka paljastaa osia aikuisen muusikon, sanoittajan ja säveltäjä Törnroosin ja tämän elämänfilosofiasta. Onko sitten sattumaa vai syvempi tarkoitus sillä, että Benny Törnroosin elämänfilosofia, joka nousee usein hänen kuvaillessa omaa suhtautumistaan musiikkiin ja elämään ylipäätään, on verrattavissa vankasti Muumilaaksossa vallitsevaan elämänfilosofiaan.

*Lapset tuntevat Benny Törnroosin parhaiten muumilauluistaan. Artistin uusi albumi on kuitenkin aikuisten makuun. Mysteriets port – albumi sisältää miehen omia sävellyksiä. (LV 10.9.2009)*

*Bennys livsfilosofi; Fånga dagen, lita inte på morgondagen. Lev idag! (EE-Mail 27.10.2007)*

### 5.2.2 Muumien lumo ei hiivu! - Suhtautuminen produktion?

*Mitä ihmettä tästä kirjoittaa, kun pitäisi kuulemma kirjoittaa arvostelu? Viis arvostelusta – meillä oli kivaa! (Keski-suomalainen 8.10.1993)*

Aineisto kattaa lehdistöaineistoa 1980-luvulta lähtien ja kertoo miten median tapa kirjoittaa musiikista, lastenmusiikista ja suomenruotsalaisesta kulttuurielämästä on muuttunut. Lähes koko aineiston suhtautuminen produktion on positiivinen. Myös ne



yksittäiset kommentit ”ärsyttävää – eikö tämä muumimusa koskaan lopu”-ajattelutapa, joka on useimmiten kirjoitettu vanhemman roolissa, ei toimittajan, kääntyvät artikkelin edetessä toteamiseen, että ”on se hyvä”. Mielipidemuutos on tapahtunut usein toimittajan koettu ja nähty lasten ja myös aikuisten ilo ja elämys konserteissa.

*Lapsissa on voimaa, sillä vai muutaman sadan raumalaismuksun yhteislaulu riitti herättämään koko Muumilaakson väen talviunilta jälle. Iloiset ilmeet vakuuttivat, että reilusti yli viisikymppinen Muumipeikko on edelleen pikkuväen suosiossa. (Satakunnan kansa, 27.12.2002)*



Pienen konserttivieraan tervehdys Muumimammalle. Ilmielävä Muumipeikko!

Kahdenkymmenen vuoden ajan Muumilaakson tarinoiden tunnus-kappaleet ovat soineet suomalaistauoissa tauotta sekä television ja levylautasilla. Ääni, joka esittää nuo kappaleet, saa aivan oman merkityksensä kuulijoissa. Aikuiset yhdistävät tutun äänen joko tämän aikuisille suunnattuun musiikkiin tai television hyväntuuliseen yhteislauluvetäjään. Lapsiyleisölle tuo tuttu ääni on yhdistetty Muumeihin vaikkakin hänen lastenlevyjä on ilmestynyt useita jo ennen Muumeja. Tuo tuttu ääni, jonka olemassaolo oikeassa elämässä on välillä vaikea hahmottaa: ei kyseessä olekaan pelkkä ääni kasetilla tai levyllä vaan ihan oikea ihminen!

*Jag tror nog att barn tycker om mig. Jag får brev och kort av dem, där de berättar att de har en viss kassett och att de tycker om en viss sång. – - En liten flicka kom fram till mig och sa: Hördu Benny, finns du i verkligheten? Hon uppfattade mig som nånting som finns på skiva eller kassett. Mycket viktigt är det att behålla kontakten när musiken är slut. En konsert skall vara en liten utfärd, med en dramaturgisk uppbyggnad. (Medborgarbladet, 15.10.1993)*

*I sex års tid levde vår familj med den tecknade tv-serien om Mumintrollen. Jag behöver bara sluta ögonen och tänka på Mumin så hör jag en välbekant melodi; paa papa papa... Rösten tillhör Benny Törnroos som tillsammans med Mumin fanns med mig och sonen i vardagsrummet.  
(HBL 16.6.2000)*

*- Eräs tyttö kysyi minulta kerran, oletko sinä todella olemassa. Kasetilta kuultu ääni on ilmeisesti vaikea yhdistää oikeaan ihmiseen.  
(Satakunnan kansa 27.12.2002)*

Sama ilon tunne on myös lasten mielessä, kun konsertissa saavat oivalluksen olemassa olevasta ihmisestä, hehkuu konserttiarvosteluista: muumit ovat aivan oikeasti olemassa. Ja että Muumit heräävät talviuniltaan yleisön laulaessa nuo televisiosta tutut laulut, niiden kanssa saa tanssia Muumihumppaa ja konsertin päätteeksi niitä saa aivan oikeasti halata!

*Minä näin yhden hattivatin, pieni poika hihkuu riemuissaan eikä tahdo penkillä pysyä.  
(Satakunnan kansa 27.12.2002)*

*Hengitys salpaantui kun muumipeikko näyttäytyi.  
(Sisä-Savon lehti 20.11.2002)*

*Lyckan är att få röra vid eller krama ett mumintroll!  
(Västra Nyland 9.7.2006)*

*Riemu nousi kattoon, kun saliin ilmestyi kaksi ilmielävää muumia. Niin se televisio hämää, minä kun luulin muumeja aika pieniksi, mutta ne olivatkin parimetrisiä!  
(Keskisuomalainen 8.10.1993)*

*Timgren (Moomin Characters Oy:n entinen toimitusjohtaja) on sivutyönään esiintynyt muumipeikkona lukemattomissa tilaisuuksissa. Hän tietää, miltä tuntuu tulla halatuksi.  
(HS 24.11.2007)*

*Efterlängtade gäster är Benny Törnroos som har med sig både Mumintrollet och Sniff. Törnroos tog med dagisbarnen på en spännande resa in i mumindalen och kunde verkligen fånga sin publik. När själva konserten var slut var det ännu dags för en dans med de populära figurerna.  
(Borgåbladet 11.10.2006)*

*- Jokunen vuosi sitten eräässä konsertissa yksi lapsonen paljasti minulle, että Muumimamman sisällä näyttää olevan ihminen, mutta älä kerro sitä sille, Benny naureskelee hauskaa välikohtausta.  
(ESSI 13.2.2010)*

*Haisulin yritys varastaa Muumimamman jättikurpitsa suututti raumalaislapset. Pikkulapsille muumit ovat oikeita ja eläviä, mutta esiintyjille paksussa muumipuvussa luisteleminen on vaativa suoritus.  
(Satakunnan kansa 27.12.2002)*





*Suomalaisten stressinpurkaja on MUUUU-I-MIII ja Benny Törnroos.  
Kymen sanomat, 18.4.1993  
Kuva: Eva Monthén*

### 5.2.3 *Taiteilija kohtaa yleisön - yleisö kohtaa Muumit*

Kokemuksen laatu? Miten muumien ja niiden tarinat on yhdistetty musiikkiin?

*Benny Törnroos tempaisi yleisön vauhdilla mukaan huudattamalla ja jututtamalla. Kahden kappaleen jälkeen ensimmäiset seisoivat jo pöydillä ja kolmannen kappaleen kyydissä harmitti, että ympärillä oli niin paljon aikuisia. Ei kehdannut kunnolla riehua penskojen mukana.  
(Keskisuomalainen 8.10.1993)*

Turvallisuuden ja pehmeiden tunne ovat piirteitä, joita tv-sarjan tuottaja Dennis Livson kertoo (19.11.2010) etsineensä tunnus-kappaleiden tunnetilaksi niin esittäjän kuin kappaleiden sanoitusten ja sävelten kautta. Tämä nousee esiin kauttaaltaan sekä toimittajien, yleisön sekä itse taiteilijan mielipiteissä. Tunteen perustana on muumiperhe, mamma ja pappa sekä luonnollisesti Muumipeikko. Yhteisössä jokainen saa olla oma yksilönsä, kipeä Pikku Myy, herkkuja rakastava arkajalka Nipsu, suloisen hempeä Niiskuneiti ja vapautta rakastava Nuuskamuikkunen. Puhumattakaan kaikista muista Muumilaakson asukkaista, joiden Tove Janssonin romaaneissa luomat henkilöahmot ovat samaistumisen kohde niin pienille kuin suuremmillekin kuuntelijoille.

*Parikymmentä vuotta muumeista laulanut mies arvioi muumien viehätysvoiman salaisuudeksi monipuolisuuden. – Muumeihin on helppo samaistua, sillä kukaan ei ole parempi tai huonompi kuin muut. Muumiperheessä näkyvät ihmisten hyvät ja huonot puolet, Ylessä edelleen työskentelevä Törnroos pohtii. Hän mieltää muumimaailman yhdeksi kokonaisuudeksi, jonka kaikista hahmoista löytyy jotain tuttua.  
(Länsiväylä 21.8.2010)*

- *Olen (Benny Törnroos, kirj. huom.) miettinyt asiaa paljon. Minulla on sellainen teoria, että tämä on perhekeskeisenä aiheena helppo samaistumismalli lapsille. Muumeihin on varmasti helpompi samaistua kuin esimerkiksi Turtleihin tai johonkin muuhun lyhytaikaiseen ilmiöön.*  
(Keski-Uusimaa 3.1.1993)

- *Tv-serien är en fullgod motvikt till alla de våldsamma tecknade serier som barnen idag serveras. Muminfamiljen är troligen den enda hela familj som förekommer bland serierna. Men visst kan också Mårran skrämma ungarna från vettet. – Men det är inte farligt att vara rädd, intygar Benny Törnroos. Men det skall ingalunda jämföras med det häftiga och meningslösa pangande och dunkande av typ Darkwing Duck.*  
(Jakobstads tidning 13.11.2004)

Laulujen sanoissa on otettu esiin eri hahmojen luonteet tavalla, jotka vastaavat Tove Janssonin kirjoissa määrittelemiä luonteenpiirteitä.

*Suvaitsevaisuus, lämpö, ystävyys, anarkistisuus, luettelevat Eva Monthén ja Laura Laakkonen. Siinä on muutama syy, miksi kirjailija ja kuvataiteilija Tove Janssonin luomat muumit ja heidän tarinansa kiehtovat aikuisiakin. – Janssonin Muumisaduissa henkilöroolit ovat vahvoja. Jokainen saa olla sellainen kuin on, kuten Nipsu joka on hieman pelokas, Espoon kaupungin kulttuuritoimen tuottajana työskentelevä Eva Monthén sanoo.*  
(LV 2.11.2008)

Tv-animaation hahmot ja näiden näyttelijä-äänät tulevat esiin useassa aineistossa. Ennen *Muumilaakson tarinoita*, ei muumeihin liittyviä tv-lastensarjoja ollut noussut samankaltaiseen suosioon. Puolalaiset animaatiot (1978) ja joulukalenterit (SVT 1973, Ruotsi) nousivat hetkellisiin suosioihin, mutta vuonna 1991 lapsikatsojat saivat muumit sydämiinsä muumibuumin herättyä tv-animaation myötä.

*Lapset liittävät muumit voimakkaasti suosittuun Muumilaakson tarinoita – japanilaisanimaatioon, jota on esitetty televisiossa 1990-luvulta lähtien. Pikkuväki mieltää näyttelijä Elina Salon Pikku Myyksi ja muusikko Benny Törnroosin lähes yksinomaan sarjan tunnuslappaleen tulkitsijaksi.*  
(LV 2.11.2008)

*Osansa pitkään jatkuneesta muumibuumista on saanut myös muumilaulujen virallinen ääni, Benny Törnroos, joka on laulattanut muumifaneja jo kymmenen vuotta. – Ilman muumeja moni hieno hetki olisi jäänyt kokematta. Tosi hauskaa oli esimerkiksi silloin, kun presidentti tanssi Nipsun kanssa muumihumppaa, hän viittaa itsenäisyyspäivän lastenjuhliin presidentinlinnassa.*  
(Satakunnan kansa 27.12.2002)

Aineistoa tutkittaessa käy ilmi että lastenmusiikkiin suhtautuminen 1990-luvun alussa oli sitä, että konsertissa ollaan kuuntelemassa, ei osallistumassa. Tästä syystä Muumiorkesterin konserttimuoto, vuorovaikutteisuus ja yleisön osallistuminen konserttitilanteeseen on saanut huomattavasti huomiota.

*Benny Törnroos har också poppat upp Mumin på ett sätt som kanske kunde förskräcka. Uppbackad av Haffsårkestern och den mycket energiska Haffskören rev han av ett antal fartfyllda låtar om Mumin, Sinff, Lilla My och en massa andra figurer i Mumindalen så väggarna bägnade! Men ungar och föräldrar klappade och stampade i kapp med varandra, sjöng med och hade roligt av hjärtans lust. Benny Törnroos avspända mellansnack växte småningom till en dialog mellan scen och publik. Och just då de minsta i publiken började undra var Mumin höll hus, dök han upp i egen hög person, lagom till Mumindansen! Den medhavda femåringen var synnerligen förtjust i tillställningen men hade svårt att bestämma sig vad som egentligen var bäst på hela festen – Mumin själv eller extranumret Nakupelleville...  
(Västra Nyland 17.11.1992)*

*Det jag främst beundrar hos Benny är att han kan ta barn just som de frågvisa, vettiga och entusiastiska åskådare och deltagare de är. Det är inte frågan om något barnsligt jollrande, det är raka rör som det heter idag. Och alla hade roligt samtidigt som vi lärde oss något.  
(Hangötidningen 31.10.2003)*

*Kaatron kankaisen tuhatjalkaisen reunustamalle lavalle kiipesi sympaattisenoloinen mies mukanaan bändi. Koko porukka oli pukeutunut leppoisiin oloasuihin. Yleisö pitää osata ottaa. Myös lapset. Niinpä Benny-setä pyysi lapsia esittäytymään. Kerta esittäytymällä tulivat selväksi kuka on Ville, Juho, Ellu tai Vilma. Sama tyyli sitoi koko illan yhteen.  
(Sisä-Savon lehti 20.11.2002)*



Kuvat: Eva Monthén ja Lappeenrannan kaupunginorkesteri

Ehkä Benny Törnroosin avoin ja uskalias lapsenmielinen asennoituminen, hetkeäkään tinkimättä korkeatasoisesta esiintymisestä tai ammattitaidolla tehdystä ja esitetystä musiikista, on edesauttanut median huomioihin. Uskallus myöntää, että meissä jokaisessa asuu pieni lapsi!

*Underbara Benny! Det var festligt, det var roligt, det var rörligt. ja, det var precis som det skall vara när barn med vidhängande vuxna skall underhållas då Benny Törnroos med Mumingäng uppträdde i stadshuset.  
(Hangötidningen 31.10.2003)*

*Det är nämligen så att Benny Törnroos alldeles speciellt gillar att spela och sjunga för barn. Inför dem kan han spela ut på ett helt annat sätt än inför vuxen publik. – Lite unge finns det ju i oss alla!  
(Veckan, november 1984)*

*Det som gör mig som vuxen jublande glad är att det är professionella musiker som spelar – inget halvtönteri ”bara för att det är barn”. Det är musik att bita i för musikerna.  
(Ålandstidningen – -)*

*Det finns lite unge i varje människa, säger han. Det är den del som står för det spontana, lekfulla, fantasifyllda. Vuxna döljer sådant onödigt mycket. Det gäller att våga visa den också!  
(Veckan 51/1986)*

*Tjo och tjim! Och så klappar vi i händerna och viftar på armarna! Benny Törnroos har inga svårigheter med att få publiken att svänga!  
(HBL 9.12.2002)*

*Benny Törnroos skapar en bra dialog med barnen, låter dem medverka. De får gissa ljud som illustrerar figurer i Mumindalen, de håller ordning på orkestern som busar bakom Bennys rygg och förstås finns några rörelsesånger som övar kopplingen mellan båda hjärnhalvorna.  
(Ålandstidningen)*

Luvussa 5.1.4 esitelty Muumikonsertti elämyksenä tukee median kuvailemaa kokemuselämystä. Konsertti kokonaisuudessaan rakentuu vuorovaikutteiseen kokemuselämykseen alkaen kappalejärjestyksestä hahmojen liikkumiseen lavalla. Avauksena on luonnollisesti animaation tunnuskappale *Hei Muumit*, kappale jonka lapset tunnustavat myös tv-elämyksen alkusekuntien aikana.

*Muumihumppa koreografioineen tuli kreivinaikaan pelastamaan laskevan tunnelman. Loppuun mentiinkin tohinalla. Käsien taputusta ja jalkojen tömistelyä Törnroosin johdolla sellaisella meiningillä, ettei mukana pysymiseen rankkakaan kuororutiini riittänyt. Lopuksi vielä vetäistiin ne kaikkein tutuimmat yhteislaulut komeasti. Miksei muuten aikuinen (ja vielä ilman lapsia konsertissa!) saisi osallistua touhuun? Sain aikuisilta hämmentyneitä katseita osakseni, kun lauloin ja tömistelin mukana. Te kaikki nuivat, tylsät aikuiset, jotka vain kyhjötitte penkeissä; menetitte paljon! Meillä oli kivaa!  
(Keskisuomalainen 8.10.1993)*

Vuonna 2002 Muumit viettivät lasten itsenäisyyspäivää presidentti Tarja Halosen ja tämän puolison Luona Presidentinlinnassa. Lastentapahtumat ylittävät harvemmin

iltapäivälehdissä uutiskynnyksen, mutta juhlaa seuraavana päivänä Iltalehden lööpeissä luimme "Haloselta sujui Muumihumppa!" kuvan kera (Iltalehti 9.12.2002).

*Ainakin aplodien, tömistelyn ja huudon määräästä päätellen Muumit olivat itse presidenttiparia suosituimpia. Herätettiinhan ne talviuilta ihan vain juhlien tähden. Onneksi Tarja Halonen oli saanut Muumeilta avaimen niiden talvehtimipaikkaan. – Viime kesänä Muumit sanoivat, että jos tulee oikein tärkeää asiaa, niin heidät saa herättää. Pitäisiköhän meidän nyt herättää ne? Halonen tiedusteli. Lasten antamalla huutomandaatilla hän lähetti Pikku Myyn hakemaan Muumeja. Riemu oli rajaton, kun Muumimamma ja Muumipappa kömpivät esiin. Vaikka tahtia jalallaan polkenut valiokuntaneuvos Pentti Arajärvi ehtikin Muumi-musiikin huumaan ennen puolisoaan, osoitti Halonenkin osaavansa jammailla. Hän muumihumppasi hymyssä suin, vaikka hänellä on lastenmusiikista surullisiakin muistoja. – Kun tyttäreni Anna oli näiden vieraiden ikäinen, osallistuimme lasten ja aikuisten yhteiseen tanssiesitykseen. Pyörähdin kerran väärään suuntaan ja siihen loppui yhteinen voimisteluharrastuksemme. Lapset osaavat olla kriittisiäkin, Halonen muisteli. (Iltalehti 9.12.2002)*

*Stämningen på kalaset är yster och yran når snabbt taket. Benny Törnroos, eftermiddagens underhållare och artist, behöver bara nynna refrängen från Mumin och så är hela salen i gungning. Och jublet blir inte mindre av att rikets mesta "muminmamma" Tarja Halonen träder fram för att hälsa alla välkomna. Fast öronbedövande blir jublet när Lilla My, Sniff, Muminpappan och Muminmammans och Muminrollet och slutligen Stinky dyker upp. (HBL 9.12.2002)*

Vuosien varrella usean toimittajan kiinnostuksen kohteena on selkeästi ollut saada selville, mistä muusikko-laulaja Benny Törnroos löytää sen ilon mikä hänestä ja musiikista ja sen myötä myös konserttielämyksestä huokuu. Vaikka vuodet ja vuosikymmenet ovat vierineet, ei yleisö tunne olevansa tilanteessa, missä esiintyjä olisi kyllästynyt esittämäänsä, vaan ilo levittyy välittömästi myös kuulijoihin. Hyvin selväksi käy, että hänen itsensä esittämä musiikki on harrastus joka tuo iloa. Näin säilyy myös tekemisen ilo ja vapaus tehdä sitä mikä on hauskaa!

*- Men mitt eget artisteri har alltid varit en hobby. Det är på tv jag har mitt jobb. Och det är så jag vill ha det. Jag har inte drömt om någon karriär. Jag tror att jag bara velat göra det som är skojigt och meningsfyllt. (Vasabladet 29.10.2010)*

*- Varje tillställning är ny, med nya ungar, som snabbt reagerar och hänger med i svängarna, berättar Benny Törnroos. (Jakobstads tidning 13.11.2004)*

*När jag spelar, vill jag göra det som är mitt. Det känns rätt, då jag har ett eget material som jag kan använda och som jag vett att fungerar. Jag skulle också ha svårt att uppföra musik som inte förknippas med mig. (Medborgarbladet 15.10.1993)*

- Jag har oftast fått förverkliga de idéer som jag själv har haft. Emellanåt känns det inte alls som arbete utan mer som en skojig aktivitet, en hobby egentligen.  
(Kyrkpressen 31.7.2008)



Muumien kesäpäivä Tammsaara, 2010. Kuva: Kerstin Monthén

Mielenkiintoinen havainto mikä kattaa koko 20 vuoden aineiston on se, että konserttielämys on pysynyt samana kaikki vuodet. Yleisön, toimittajan ja jopa muusikon suhtautuminen muumikonserttiin kokonaisuutena tuotteena, on lähes sama vuodesta toiseen. Kuvat ja päivämäärät kertovat eri aikakaudet, mutta ajatukset ovat samat muumikonsertin tunnelmista.

*Jos päästämme muumit ihmisten maailmaan, niihin tulevat mukana myös kaikki huonot ominaisuudet, mitä ihmisiin liitetään. Siksi muumit pysyvät Muumilaaksossa.*  
(Suomen kuvalehti/Sophia Jansson, 42/2010)

Tärkeä havainto on myös, ettei konserttitilanteessa käy ilmi valtakunnassa tai maailmalla, Muumien oman elämysmaailman ulkopuolella tapahtuvat asiat. Konserttitilanne on oma musiikillinen elämysmaailma, mihin ulkomaailman tapahtumat eivät vaikuta. Tämä ei ole sulkenut pois esim. Muumiorkesterin osallistumisia erilaisiin

hyväntekeväisyystapahtumiin. Näissäkään tapahtumissa ulkomaailman tapahtumia ei ole tuotu Muumien maailmaan.

#### 5.2.4 *Frivillig "riemuruotsi" populär i Vichtis!* Kielellinen ja maantieteellinen jakauma

*Jokunen talvi sitten Muumikonsertti Valkealassa veti 3000 kuulijaa. Edellinen yleisöennätys oli Dingon nimissä.  
(ESSI 13.2.2010)*

Aineisto jakautuu 1980-luvulta vuoteen 2011. Vaikka taiteilijan lehdistöarkisto ei ole täydellisesti kattava, ei levikin eikä ajanjakson kannalta, on kuitenkin aika selkeää huomata jakauma; paikallislehdistö on huomattavasti aktiivisemmin kirjoittanut konserttien arvosteluja ja haastatteluja kuin valtakunnalliset lehdet HS (31 leikettä) tai HBL (40 leikettä). Huomattavaa on myös kuinka selkeästi pääkaupunkiseudun ulkopuolella paikalliset lehdet haluavat nostaa esiin paikkakunnalla vierailleen koko kansan suosikkiyhtyeen.

*Mumin och Lill Lindfors dragplåster på Åland!  
(HBL 16.8.1994)*



Harvinaisempi yhdistelmä vielä 1990-luvulla: sinfoniaorkesteri ja televisiosta tutut hahmot. Lappeenrannan kaupunginorkesteri johtajanaan Jani Uhlenius sekä Muumit ja Benny Törnroos.  
© Lappeenrannan kaupunginorkesteri

Suuremmat huomiot lehdistössä (samasta konsertista useita huomioita) ovat saaneet Benny Törnroosin ja Muumiorkesterin yhteistuotannot Lappeenrannan kaupunginorkesterin (1997) ja Jyväskylä Sinfonietan (1993) kanssa. 1990-luvulla kyseessä oli vielä suhteellisen erikoinen yhteistyömuoto: viedä lapsiyleisölle televisiosta tutut suursuosikit ja sinfoniaorkesteri samalla lavalle.

*Muumilaulujen luoja Benny Törnroos esittää tutuksi tulleita muumilauluja ja kaupunginorkesteri (Lappeenrannan kaupunginorkesteri) sekä Benny Törnroosin bändi säestävät. Kapellimestarina toimii Jani Uhlenius, joka on tehnyt konsertin sovitukset. Konsertissa on mukana myös tanssivia muumihahmoja kuten Muumimamma, Hemuli ja Nipsu.  
(HS 27.11.1997)*

Kielellinen jakauma on myös huomattava, sillä aineistossa on 75 suomenkielistä ja 128 ruotsinkielistä leikettä. Luonnollisesti arkiston ei-kattava määrä on tähän vaikuttava tekijä. Suomenkielinen lehdistö on nostanut esiin esim. yksittäiset konserttikokonaisuudet eri paikkakunnilla ja ruotsinkieliset puolestaan suhteellisen paljon konserttien lisäksi Benny Törnroosia muusikkona. Luonnollisesti tv-animaation alku sai huomiota molemmilla kielillä, kuten myös Tove Janssonin poismeno kesäkuussa 2001, jolloin lehdistö huomioi useita kirjailijan teoksiin liittyviä projekteja, kuten mm. tv-animaation ja sitä myötä myös Muumimusiikin.

Aineiston jakaminen ruotsinkielisen aineiston kohdalla pääkaupunkiseudun ja muun maantieteellisen alueen kesken ei ole yksiselitteistä eikä anna oikeaa kuvaa. Ruotsinkielinen lehdistö huomioi koko maan ruotsinkielisistä tapahtumista. Luonnollinen selitys tälle on tapahtumamäärien erot verrattuna palstatilaan ja suurten ruotsinkielisten lehtien maanlaajuinen levikki.

*Och visst kände man också i Jakobstad igen sångerna som blivit något av en landsplåga.  
(Jakobstads tidning 13.11.2004)*

*– En sådan publik (mässpublik, kirj. huom.) är att showen måste genomföras på två språk samtidigt så att alla kan få sin beskärda del. – Kör man i två olika block, lämnar halva publiken utanför, fortsätter Benny som skickligt vävde in både finska och svenska, såväl i mellansnack som i sångerna.  
(Jakobstads tidning 13.11.2004)*

*Det var lång kö till barnjazzen som fyllde tältet då Benny Törnroos drog igång sin nakupellevillejazz.  
(ÅU 8.7.1995)*



### 5.2.5 *Muumi-buumi valtaa Suomen!* Boomista klassikoksi

*Jag har gjort ganska mycket på en kort tid, och det ska komma ut nya muminskivor både på finska och svenska. Men sen tror jag att jag drar streck i boken. Se får det räcka med barnmusik. Efter varje skiva har jag tänkt: Nu skall jag göra nånting annat. För det måste jag, för min egen skull. Kanske tar jag steget ut i vuxenlivet nästa år.  
(Medborgarbladet 15.10.1993)*

Tv-animaation tuottaja Dennis Livson ei haluaisi puhua muumi-buumista, sillä hänelle sana buumi merkitsee ohimenevää ilmiötä. Tv-animaation ja muumimusiikin elinkaari on tällä hetkellä saavuttanut 20-vuotisen virstanpylvään, jolloin ei voi puhua ohimenevästä ilmiöstä (Dennis Livson, haastattelu 19.11.2010).

*Muumit myötätuulessa jo vuosikymmeniä.  
(Satakunnan kansa 27.12.2002)*

Muumimusiikin alkutaipaleella taiteilija Benny Törnroos sai useaan kertaan vastata kysymyksiin muumimusiikin tulevaisuudesta, siitä kuinka kaikki alkoi ja tv-animaation välittämän muumimusiikin tarpeen tyydyttämisestä ja suosion siipien kantavuudesta.

*-Muumi-buumi kestää varmasti ainakin yhtä pitkään kuin tv-sarja. Buumi on niin kova, että muumien asema tulee sen jälkeen olemaan aivan erilainen kuin aikaisemmin, päättää Törnroos, joka esiintyi yhtyeineen Jyväskylän sinfoniaorkesterin kanssa lokakuussa viikon ajan.  
(Keski-Uusimaa 3.1.1993)*

Äänityksen oli tarkoitus olla yhden illan keikka, mutta yleisö päätti toisin. Ensimmäisen konsertin arvostelussa (VN 17.11.1991) Törnroos toteaa, että kyse olisi vain muutaman konsertin elinkaaresta, sitten yleisö saisi levyn jota kuunnella.

*Benny Törnroos muistelee Muumi-buumin alkua, joka oli räjähdysmäinen myös hänen osaltaan. – Pari vuotta sitten lauloin tv-sarjan tunnusmelodiat, ja siitä kaikki oikeastaan alkoi kohdallani. Ensimmäinen Muumi-levy ilmestyi noin vuosi sitten ja myi kultalevyrajan (25 000 kappaletta) kahdessa kuukaudessa.  
(Keski-Uusimaa 3.12.1993)*

Luonnollista on, että Muumien erilaisten juhluvuosien (esim. muumit 60 v., Muumiorkesteri 15 v., muumit 65 v, Benny Törnroos 50 v ja 60 v...) tai kohokohtien, kuten kulta- ja platinal levyjen saavutusten yhteydessä on mediassa

nostettu esiin ”kuinka kaikki alkoi” ja ”kuinka tässä ei oikeasti ollut tarkoitus käydä näin”.

*Törnroosin ja muumien kohtaaminen oli pieni vahinko, sillä kiireinen mies kieltäytyi ensin kahdesti muumitunnarin esittämisestä. Kun laulajaa ei ensiesityksen lähestyessä ollut löytynyt, lupautui lastenlauluja aikaisemminkin esittänyt Törnroos tehtävään. – Otto Donnerin sanoin deadline on kreatiivisuuden huippu, Törnroos virnistää ja sanoo ajatelleensa muumien olleen vain päivän projekti. Yksi päivä venyi pian vuosiksi, sillä seuraavana päivänä soitettiin kaikista suurista levy-yhtiöistä. Muumilauluja haluttiin lisää, Vajaan vuoden päästä oli kasassa täysi levyllistä muumimusiikkia, joitakin kappaleita Törnroos käänsi itse ruotsiksi ja suomennoksista huolehti Jertta Ratia-Kähönen. (Länsiväylä 21.8.2010)*

*Hugo, Muumit ja Ransu levykaupan myyntitykkeinä! Lastenmusiikin parhaita asiantuntijoita ovat lapset – siitä varmaan kaikki ovat yksimielisiä. – - Muumit ja Hugo-peikko levyn kannessa vetoavat polvenkorkuisiin pelottavan tehokkaasti. Muumi-laulut on laulettu valmiiden belgialaisten eurotaustojen päälle. Suomeksi ne tulkitsee Benny Törnroos sinänsä ihan mukavasti ja Myynä kähisee lukemattomien lastenlevyjen hurmaava kestotähti Elina Salo. (Helsingin Sanomat 22.1.1994)*

*Benny Törnroos och Mumintrollen ger en härlig festkonsert för att fria sina femton tillsammans. Ett måste för alla små Muminfantaster – och varför inte lite större också! (EE-mail 29.9.2007)*

*Muumien tunnusmusiikin aikoinaan säveltänyt Törnroos on esittänyt Muumilauluja jo yli 15 vuotta. Niitä on nytkin luvassa. Lisäksi Törnroos, Kaarle Mannila ja Jan-Erik Mansikka esittävät Erna Tauron 1950- ja 1960 – luvulla säveltämiä muumilauluja. – Kevään aikana eri puolilla Espoota esitetään myös 1970- ja 1980-luvun muumianimaatioelokuvia. Ideana on tuoda esiin hieman vanhempia muumiproduktioita, Espoon kaupungin kulttuuritoimen tuottaja Eva Monthén kertoo. (LV 9.1.2008)*

Vaikka Benny Törnroos ei missään nimessä ole ainoa muumimusiikkia levyttänyt muusikko-laulaja, antaa media ja yleisö hänelle hyvin vankan paikan ”virallisena muumilaulajana”.

*Uusia Muumi-lauluja luvataan Muumi-aiheisten postikorttien mukana tulevien viiden cd-maksinglejen otsikoissa. Näistä uusista lauluistako vahan kunnon ”maa-ma-ma-maam, paa-pa-pa-paapa” korvaajat? No, jaa. Taitaa Benny Törnroos pysyä jatkossakin Suomen virallisena Muumi-säveltäjänä. Eivätkä uusien laulujen esittäjät Jore Marjaranta, Samuli Edelmann, Tommi Läntinen, Susanna Haavisto ja kumppanit pysty syrjäyttämään Törnroosia virallisen muumi-laulajankaan paikalta. (HS 16.3.2006)*

Muumien hurjan suosion siivittämänä tv-animaation tuottaja Dennis Livson perusti Naantalissa sijaitsevan Muumimaailman. Prosessi oli vuosia kestävä ja useat kaupungit mm. Espoo ja Tampere olivat kiinnostuneita tuosta satumaisesta maailmasta. Olihan tiedossa matkailukohde joka houkuttelisi muumien ystäviä eri puolilta maailmaan.

*Suosion kasvu (kirj. huom. Naantalin Muumimaailma) selittyi maailmalla vellovasta muumiboomista.  
(HS 14.5.1992)*

1990-luvun alussa, muutama vuosi muumimusiikin ja muumikonserttien tahdittamina, asetettiin lehdistössä usein kysymys, jos taiteilija itse olisi valmis jättämään Muumit ja muumimusiikin oman kyllästymisensä vuoksi. Kysymykseen he joka kerta vuodesta ja vuosikymmenestä toiseen ovat saaneet saman kieltävän vastauksen.

*Och Benny har åkt land och rike runt med Haffsårkestern och sjungit Muminsånger i mer än 15 år. – Det kommer hela tiden ny publik, säger han. – Du har inte tröttnat? – Nej, jag har inte det. Det finns en sådan energi i att sjunga för barn. Tidigare har vi någon gång haft ambitionen att avsluta det hela. Men det har vi inte längre.  
(Vasabladet 13.6.2008)*

*Olemme kiertäneet maata näiden laulujen kanssa kohta 20 vuotta, emmekä ole vielä ymmärtäneet lopettaa. Perustin firman Ton-art Oy.  
- Teen kaiken taiteellisen työn ja olen ainoana äänessä sillä muumit eivät puhu.  
(ESSI 13.2.2010)*

*Mumin ett 15 årigt misstag. Men Benny Törnroos har inte tröttnat på "pa pappa pappa". Att sjunga för barn ger energi, och hela tiden kommer ny publik.  
(Vasabladet 29.10.2010)*

*Benny Törnroos intygar att muminberättelserna håller sin popularitet och att han själv inte blivit det minsta trött på att ge konsorter med muminmusik. Till stor del är det den entusiastiska publikens förtjänst.  
(Jakobstads tidning 4.2.1996)*

## 6 Pohdintoja ja miten matka jatkuu

### 6.1 Yhteenveto median näkemyksistä

Kantrimies muumibuumin keulakuvana esittelee median ja muusikon omin sanoin suomenruotsalaisen muusikko Benny Törnroosin. Kattavasti aineistossa nousee esiin

laajan musiikillisen uran tehneen muusikon ja tämän saavutukset muumimusiikin saralla. Vaikka lehtinoste onkin käsitellyt muumeja, on muusikon monipuolinen ura esitelty tavalla tai toisella lyhyiden kappaleiden muodossa. Onhan Benny Törnroosilla kattava muusikon ura myös muumimusiikin ohella sillä ensimmäinen levytys on jo 1970-luvulta Country Express -yhtyeen solistina. Samoin tv-kasvon ja radioäänen tunnettavuus on toistuva huomio.

Muumien lumo ei hiivu on 20 vuoden aineiston kokonaiskuva. Suhtautuminen produktioon on aina 1990-luvulta lähtien noudattanut pitkälti samaa huomiota: lähes kyllästymiseen asti on suomalaiskodeissa kuunneltu *Hei Muumit* ja *Käy Muumilaaksoon* -kappaleita. Kyllästymisen tunne on kuitenkin kääntynyt konserttielämyksen myötä myönteiseksi. Syystä, että aikuisen ja kriitikon kokemus ja elämys vauhdikkaassa konserttitilanteessa on antanut kappaleille uudet kasvot. Kyseessä ei enää olekaan pelkkä ääni jatkuvasti televisiossa pyörivästä piirros-sarjasta, vaan kokonaisvaltainen konserttielämys. Konserttitilanne on oma musiikillinen elämysmaailma, mihin ulkomaailman tapahtumat eivät vaikuta.

Muumiorkesterin vuorovaikutteinen kohtaaminen yleisön kanssa, turvallinen kokemus ja suhtautuminen produktioon perustuvat vankasti Tove Janssonin luomiin hahmoihin ja tarinoihin niiden ympärille. Sarjan alkuvaiheissa käytiin mediassa ja kotisohvilla keskustelua siitä, voiko Muumipeikko olla televisiossa vaaleansininen? Ongelma joka tuntui olevan aikuisille suurempi kuin pienille katsojille.

Konserttielämyksen vuorovaikutteisuus yleisön ja esiintyjien välillä tuntui olevan 1990-luvulla uusi ilmiö. Useat toimittajat ihmettelivät miksi aikuiset eivät uskaltaneet antaa oman sisäisen lapsenmielensä villiintyä *Muumihumpan* tai *Muumit Muumit!* -kappaleiden tahdissa. Benny Törnroosin lapsenmielinen, mutta silti ammattitaitoinen suhtautuminen lastenmusiikkiin on usein esiin otettu havainto. Muumiorkesteri ei tingi taiteellisesta laadukkuudesta, vaikka kohderyhmänä ovat lapset.

1990-luvulla oli vähemmän tavallista viedä televisiosta tuttu musiikki ja satukirjojen hahmot sinfoniaorkesterin kanssa samalla lavalle. Mediassa tämä huomioitiin laajasti. Samoin Tasavallan Presidentin Tarja Halosen järjestämät Muumijuhlat

itsenäisyyspäivänä 2002 ylittivät mediakynnyksen lastenmusiikin osalta myös iltapäivälehdissä.

Muumiorkesterin/Haffsårkesternin ja Benny Törnroosin kaksikielinen taiteilijaelämä näkyy luonnollisesti sekä suomen- ja ruotsinkielisessä mediassa. Ruotsinkielinen media on tehnyt havaintoja koko maan kattavasti, kun taas suomenkielinen media on enemmänkin kohdistunut tapahtumapaikkakunnan mukaan.

Klassikkoja jo syntyessään voisi todeta tv-animaation tunnus-kappaleista. Animaatio herätti vallattoman muumibuumin, ei ainoastaan musiikin saralla vaan aivan yleisesti. Muumit kokivat uudelleentulon, joka ei vielä 20 vuotta myöhemmin näytä hiipuvan. Vuosikymmenten aikana Benny Törnroos on saanut mediassa vastata yhä uudelleen kysymyksiin Muumiorkesterin jatkuvuudesta ja onko hän itse kyllästynyt Muumeihin. Klassikkokysymyksiä klassikkokappaleiden esittäjälle.

## 6.2 Muumiorkesterin ja Ton-art Oy:n konseptin kehittäminen

Erkki Karvonen kirjassa Elämää mielikuvayhteiskunnassa – Imago ja maine menestystekijöinä nostaa esiin kaksitoista toisiinsa vahvasti liittyvää asiaa (s 125–127), joita jokaisen julkisen toiminnan kanssa työskentelevän olisi hyvä huomioida. Havaintoja joita myös Muumiorkesterin/Haffsårkesternin toiminnassa, mikä elää Muumien mielikuvan vahvassa syleilyssä, on syytä jatkuvasti kirkastaa toiminnan suhteen.

- ✓ **Ole ensin ja kerro sitten** eli on erittäin tärkeää tiedostaa, mitä itsellään on tarjota ja vasta sitten yrittää saattaa sitä muiden tietoon.
- ✓ Ei voi odottaa passiivisesti, että muut juoksevat luoksesi, vaan sinun on **oltava aloitteellinen**
- ✓ **Media on** tie ihmisten tietoisuuteen.
- ✓ Maailma muuttuu jatkuvasti ja näin ollen **on oltava tietoinen siitä, mitä asiakas haluaa.**
- ✓ Älä ajattele, mitä sinä haluat, vaan **mitä asiakas haluaa.**
- ✓ **Sopeudu** viestinnässäsi kohdeyleisöön.
- ✓ **Valitse tietoisesti missä suhteessa vetoat yleisöön.**
- ✓ **On kyettävä olemaan monitasoinen**, sillä asiakas toimii paitsi älyllä myös tunteella ja visuaalisella silmällä.

- ✓ **Löydä oma lokerosi**, missä olet hyvä ja tarjoa tätä asiakkaalle!
- ✓ **Viesti omista vahvuuksistasi**, älä muiden heikkouksista.
- ✓ **On oltava valmis kriiseihin** ja tietää miten tilanteessa toimitaan.
- ✓ **Kärsivällisyyttä**, mielikuvaa ei synnytetä yhdessä yössä, eivätkä ne elä ilman jatkuvaa työtä.

Benny Törnroosin ja Muumiorkesterin toiminnan vankkana taustana toimii tv-animaatio ja suurmenestyksen saavuttaneet levyt. Näin ollen markkinapaikka lastenmusiikin saralla on olemassa mutta markkinoiden uudet tulokkaat on huomioitava myös tiedotuksessa ja markkinointiviestinnässä. Kilpailutilanne on suomenkielisen lastenmusiikin kohdalla suurempi kuin ruotsinkielisten markkinoiden kohdalla. Muumiorkesterin/Haffsårkesternin ja Benny Törnroosin vahvuus on luonnollisesti muumien brändi ja tunnettavuus. Korkeatasoisen elämyskokemuksen tarjoamisesta ei saa tinkiä. Tyytyväinen konserttiasiakas on toiminnan tukipilari.

Muumiorkesterin ollessa osa suurta Moomin Charactersin/Bulls Merchandisingin valvomaan toimintaa, on myös viestinnän ja markkinoinnin noudatettava tarkoin määriteltyjä ohjeita. Tiedotuksessa ja markkinoinnissa ei ole oikeuksia Tove Janssonin alkuperäisteoksiin ilman erillistä lupaa. Sallittuja kuvia ovat mm. Muumiorkesterin omat lehdistökuvat ja *Ikioma Muumi* ja *Min egen Mumin* -levyjen kansikuvat.

### 6.3 Muumiorkesterin tiedotuksen kehittäminen

Muumiorkesteri on osa Benny Törnroosin Ton-art Oy:n (perustettu vuonna 1987) toimintaa. Yritys on Benny Törnroosin sivutoimena tuottaman ja esittämän musiikkituotannon kanavana eikä muita yhtiöosakkaita yrityksessä ole. Näin ollen yritykselle ei ole laadittu esim. viestintästrategiaa tai muitakaan tiedotukseen tai markkinointiin liittyviä suunnitelmia. Eri konserttituotannot elävät jokainen omaa elämäänsä, samoin yrityksen nimissä julkaistut useat levyt. Ton-art Oy:n tiedotuksen kehittäminen palvelee näin ollen myös yrityksen kaikkia muita tuotantoja eikä vain Muumiorkesterin tiedotusta.

**Kehitysehdotus Ton-art Oy: viestintästrategiaksi** perustuen Käytännön tiedottaminen – yhteisöviestinnän käsikirjan (Ikävalko 1995) teoriaan:

Kenelle?	<ul style="list-style-type: none"> <li>• konserttien tilaajille/ostajille (kulttuuritalot, järjestöt, kunnalliset kulttuurityöntekijät...)</li> <li>• yksittäiset konserttiasiakkaat (kun kyseessä Ton-art Oy:n tuottama konsertti)</li> <li>• media</li> </ul>
Miten?	<ul style="list-style-type: none"> <li>• sähköposti</li> <li>• www-sivut</li> <li>• media-aineisto</li> <li>• myyntiesite</li> <li>• lehti-ilmoitukset</li> </ul>
Mitä tuloksia odotamme?	<ul style="list-style-type: none"> <li>• konserttien myyntiä</li> <li>• yksittäisten lippujen myyntiä</li> <li>• huomiota mediassa</li> </ul>
Millä budjetilla tiedotamme?	<ul style="list-style-type: none"> <li>• viestintäbudjettia ei ole sovittu strategian yhteydessä (5/2011)</li> </ul>
Kuka hoitaa?	<ul style="list-style-type: none"> <li>• tuottaja/tiedottaja</li> </ul>
Milloin?	<ul style="list-style-type: none"> <li>• www-sivujen jatkuva päivittäminen</li> <li>• kausikohtainen ja pitkäjänteinen konserttituotantojen markkinointiviestintä</li> <li>• itse tuotettujen konserttien markkinointiviestintä</li> <li>• mediaviestintä kausittain tuotanto/kiertuekohtaisesti</li> </ul>

Ton-art Oy:n / Muumiorkesterin kolme, toisiinsa vahvasti kytkettyä kehittämisen kohdetta ovat: **nettisivut, tiedotusverkoston kokoaminen ja lehdistöaineiston selventäminen.**

Sähköisen viestinnän maailmassa ensisijainen ja välttämätön työväline tiedotuksen tehostamiseksi ja samalla sen tekemistä asiakaslähtöisemmäksi on panostus sähköiseen viestintään.

### **Kehitysehdotus Ton-art Oy:n kattavat www-sivut:**

Yhteystiedot / Kontaktuppgifter

Keikkakalenteri / Spelningar

Eri tuotannot / De olika produktionerna

Benny Törnroos

Mumin & Haffsårkestern / Muumiorkesteri

Sång på gång med Benny & Calle

Vågspel med Lasse Mårtenson

Allsång för alla – Det är så roligt!

Society Fox Orchestra

Sånger om Toves öar – Lauluja Toven saarista

Info: Ton-art Oy & Benny Törnroos

Linkit / Länkar

Ulkopuoliseen tiedotuskäyttöön aineistoa mm. julistepohjat, lehdistökuvat...

Diskografia, oma tuotanto / tuottajana

### **Kehitysehdotus Ton-art Oy:n tiedotus/markkinointiverkosto**

Ton-art Oy:llä on vuosien saatossa kertyneiden useiden satojen yhteyshenkilöiden verkosto. Hyödyntäen jo olemassa olevaa verkostoa ja täydentäen sitä tarvittavien tietojen perusteella, kootaan systemaattisen lajittelun menetelmin koko maan kattava verkosto konserttien myyntiä ja tiedotusta varten. Verkosto sisällyttäisi mm. kunnalliset verkostot, järjestöt, konserttitalot ja lehdistön.

Kolmas tiedotusta, www-sivuja ja verkostoja tukeva asia on **lehdistöaineiston kuten myyntiesitteen, julistepohjan ja lehdistökuvien yms. kokoaminen ja päivittäminen**. Päivittämällä, täydentämällä ja uudistamalla jo olemassa olevaa materiaalia, saa koottua tehokkaan paketin, kun sitä hyödyntää nettisivujen eri sidosryhmien näkökulmasta; yksittäisen konserttiasiakkaan, konserttien tilaajien ja lehdistön tarpeisiin. Kun uudistusta lähdetään toteuttamaan toimivaksi kokonaisuudeksi, on hyvä keino asettaa tilaajille kysely tarvittavasta markkinointiaineistosta. Lopullinen aineisto sisältää tehokkaan myyntikirjeen (mitä tarjoamme, kenelle ja millä hinnalla), lehdistökuvat ja eri tuotantojen julistepohjat.





#### 6.4 Katse Taikurin hattuun – Muumiorkesterin tulevasta

*Niin merkillinen hattu nurkkaan heitettiin,  
se melkein teki kaikki hulluksi,  
ja kun se vihdoin alas virtaan paiskattiin,  
vesi muuttui mehuksi!*<sup>19</sup>

20 vuoden jälkeen ei voi enää puhua muumibuumista. Televisiotuottaja Dennis Livsonin assosiaatio siitä, että sanan buumi viittaa ohimenevään ilmiöön (haastattelu 19.11.2010), tuntuu täysin oikealta. Lastenmusiikin historiassa tulee aina olemaan paikka näille lauluille, kuten myös tv-sarjan katsojille ja tallenteiden ostajille. Unohtamatta vuosikymmenten tuhansia konserttavierailijoita joille Muumit tanssivat ja laulavat aivan oikeasti ja joita sai halata konsertin jälkeen. Elämys on ikimuistoinen monen pienokaisen elämässä. Erään pienen lapsen hymyilevä kommentti hänen halattuaan Muumimammaa konsertin jälkeen, vahvisti itselleni tunteen, miksi työtä tehdään: ”Äiti, nyt mä tiedän miltä Muumi tuoksuu!”. Media-aineiston ja historian tutkiminen on vahvistanut omaa henkilökohtaista uskomustani siihen, että laadukasta lastenkulttuuria on ilo kokea, nähdä ja markkinoida.

<sup>19</sup> *Sininen talo* (säv./san. Pierre Kartner, suom. Jertta Ratia-Kähönen)

Benny Törnroosin ja Muumiorkesterin 20 -vuotinen hujellus Suomessa, Pohjoismaissa kuin myös pidemmillä konserttiretkillä maailmalla, on jättänyt pysyvät muumitassujen jäljet suomalaisen lastenmusiikin historiaan. Media-analyysiin viitaten voi todeta, että jo marraskuussa 1992 (Västra Nyland) lehdistössä esitettiin kysymyksiä siitä, kuinka kauan Benny Törnroos ja Muumiorkesteri jaksavat jatkaa musiikillista kevätretkeään. Tuolloin muusikko viittasi tulevien *Ikioma Muumi* ja *Min egen mumín* – levyjen täyttävän muumibuumin synnyttämät muumimusiikin tarpeet. Vuotta myöhemmin, tammikuussa 1993, muumibuumin jatkumiseen, muusikko viittasi tv-sarjan jatkuvuuteen. Ja nyt, toukokuussa 2011, on todella sarja seitsemäs esityskausi menossa.

*-Muumi-buumi kestää varmasti ainakin yhtä pitkään kuin tv-sarja. Buumi on niin kova, että muumien asema tulee sen jälkeen olemaan aivan erilainen kuin aikaisemmin, päättää Törnroos, joka esiintyi yhteineen Jyväskylän sinfoniaorkesterin kanssa lokakuussa viikon ajan.  
(Keski-Uusimaa 3.1.1993)*

Muumiorkesterin suosion jatkuvuus pysyy siis arvoituksena meille kaikille aivan kuten myös taiteilijalle itselleen. Lopettamispäätöstä emme siis tule kuulemaan.

*– Du har inte tröttnat? – Nej, jag har inte det. Det finns en sådan energi i att sjunga för barn. Tidigare har vi någon gång haft ambitionen att avsluta det hela. Men det har vi inte längre.  
(Vasabladet 13.6.2008)*



Nimmari tai halaus! Tassupäivääkin saa sanoa! Kuva: Eva Monthén

Vuosikymmenten suosio ei näytä hiipumisen merkkejä, konsertteja on varattuina (edelleen ilman markkinointia) vuoteen 2012. Ehkä siinä onkin osa suosion jyvää, ettei katso liian kauas tulevaan vaan elää asiakaskunnan kysynnän ja tekemisen ilon siivittämänä.

Animaatiosarjan tuottaja Dennis Livson sanoo (haastattelu 19.11.2010) ettei hän halua ajatella Muumimusiikin tulevaisuutta ja päivää, jolloin ehkä olisi etsittävä uusi esittäjä konserttitilanteisiin tv-animaation Muumilauluille, sillä Benny Törnroosin ääni ja laulut ovat niin vahvasti kytköksissä toisiinsa. Benny Törnroos toteaa (haastattelu 5.2.2011), ettei hänkään osaa kuvitella mitä hänen jälkeen tapahtuu näiden muumilaulujen saralla. Ajoittain syntyy musiikki-ilmiöitä, joissa ääni ja kappaleet ovat niin vahvasti kytköksissä toisiinsa, että joita muiden esittäminä markkinoidaan alkuperäisesittäjän nimi mainiten, esimerkiksi "Madonna sings Barbara Streisand". Benny Törnroosin kohdalla ääni jatkaa eloan tv-animaation ja sen tallenteiden myötä suomalaisperheissä. Onhan kyseessä virallinen muumilaulujen ääni:

*Osansa pitkään jatkuneesta muumibuumista on saanut myös muumilaulujen virallinen ääni, Benny Törnroos, joka on laulattanut muumifaneja jo kymmenen vuotta. – Ilman muumeja moni hieno hetki olisi jäänyt kokematta.  
(Satakunnan kansa 27.12.2002)*

*Uusia Muumi-lauluja luvataan Muumi-aiheisten postikorttien mukana tulevien viiden cd-maksisinglejen otsikoissa. Näistä uusista lauluistako vanhan kunnan "maa-ma-ma-maam, paa-pa-pa-paapa" korvaajat?  
No, jaa. Taitaa Benny Törnroos pysyä jatkossakin Suomen virallisena Muumi-säveltäjänä. Eivätkä uusien laulujen esittäjät Jore Marjaranta, Samuli Edelmann, Tommi Läntinen, Susanna Haavisto ja kumppanit pysty syrjäyttämään Törnroosia virallisen muumi-laulajankaan paikalta.  
(HS 16.3.2006)*

Tuottajan ja tiedottajan näkökulmasta muumimusiikin voimavara on sen ajattomuus ja elämysilo. Tove Janssonin hahmojen lumo ei hiivu, vaikka ensimmäisen kirjan ilmestymisestä on kulunut jo lähes 66 vuotta. Muumiorkesterin viestinnän ja sitä tukevan markkinoinnin kehittäminen on välttämätöntä, jotta laadukas kulttuurituote elää eteenpäin säilyttäen laadukkuutensa elämyskokemusten saralla. Tämän työn myötä henkilökohtainen asenteeni Muumiorkesterin/Haffsärkesterin ohimenevän ilmiön ajatukseen on lopullisesti kadonnut. Media-aineistossa ilmi käyneen positiivisen suhtautumisen, elämyskokemuksen tarjoamisen ja laadukkaan lastenmusiikin esittäminen, antaa monelle uudelle tulokkaalle lastenmusiikin saralla esimerkin.

Luonnollisesti olen puolueellisessa tilanteessa lukiessani aineistoa, mutta samalla voin todeta, että mielipiteeni saa tukea 20 vuoden media-aineiston tuloksista.

Kuten johdannossa totesin, on muusikko Benny Törnroos puolueellinen kuvattaessa Muumiorkesterin saavuttamia menestyksiä, kokemuksia ja elämyksiä. Hänelle laadukas musiikki ja sen myötä laadukas konserttielämys ovat tärkeimmät tuotteet. Muusikon ja taiteilijan tehtävä on luoda taidetta ja elämyksiä kuluttajille. Meidän tuottajien tehtävä on luoda heille puitteet siihen. Tässä näen oman tehtäväni, asiantuntemukseni ja taitoni viestinnän ja viestintämarkkinoinnin kehittämisen kannalta.

Benny Törnroos ei osaa sanoa (haastattelu 20.12.2010) kuka olisi häntä parhaiten kuvaava hahmo Muumilaakson asukkaista, sillä hän tunnistaa itsestään useiden hahmojen ominaisuuksia. Sen sijaan hänelle Nyytin sanat musiikin tuomasta ilosta antavat matkaneväitä musiikin salaisiin säveliin ja samalla Muumiorkesterin tuleviin seikkailuihin: *"Och vem skall trösta Knyttet och förklara att en sång, är bättre än en kappsäck när vägen är för lång"*<sup>20</sup>.



*Muumit oli vahinko, onnistunut sellainen.*  
Benny Törnroos, haastattelu 5.4.2011

<sup>20</sup> Jansson Tove, *Vem ska trösta Knyttet*, 1960

## Lähteet

- Ahola, Anu & Nikulainen, Juha (toim.) 2010. Aika laulaa lapsen kanssa - Polkuja lastenmusiikin historiassa. Provisula OY ja WSOY
- Bergström, Seija & Leppänen, Arja 2003. Yrityksen asiakasmarkkinointi. Edita Publishing Oy.
- Engström, Roffen & Odencrants, Ulf 2003. Marknadsföring för kulturarbetare: personlig försäljning, affärsidé, kundvård, att ta betalt, frilansare. Lund, Björn Lundén information AB.
- Eskola Jari & Suoranta Juha 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 8.painos, Jyväskylä, Vastapaino
- Gronow, Pekka (2010) Lelugramofonista pitkään leikkiin – lastenlevyjen varhaista historiaa teoksessa Ahola, Anu & Nikulainen, Juha (toim.) 2010. Aika laulaa lapsen kanssa - Polkuja lastenmusiikin historiassa. Provisula OY ja WSOY
- Halonen, Katri & Lassila Juha 2000. Backstage pass – näkökulmia musiikin managerointiin. Sibelius akatemia
- Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2010. Tutki ja kirjoita. Tammi.
- Häyrynen, Antti (2010) Mitä on lastenmusiikki? Teoksessa Ahola, Anu & Nikulainen, Juha (toim.) 2010. Aika laulaa lapsen kanssa - Polkuja lastenmusiikin historiassa. Provisula OY ja WSOY
- Ikävalko, Elisa 1995. Käytännön tiedottaminen – yhteisöviestinnän käsikirja. Inforviestintä Oy.
- Jansson, Tove 1960, Vem ska trösta Knytttet. Schildts förlag Ab.
- Jansson, Tove 1965. Muumipappa ja meri. WSOY
- Kantola, Anu & Moring, Inka & Väliverronen Esa 1998. Media-analyysi: tekstistä tulkintaan. Helsingin yliopiston Lahden tutkimus- ja koulutuskeskus
- Karhumaa, Mika & Lehtman, Ida & Nikula, Jone 2010. Musiikki liiketoimintana. Teos
- Karlson, Anu (2010) Musiikkia perheen nuorimmille – Lasten radio-ohjelmat 1927–1960 teoksessa Ahola, Anu & Nikulainen, Juha (toim.) 2010. Aika laulaa lapsen kanssa - Polkuja lastenmusiikin historiassa. Provisula OY ja WSOY
- Karvonen, Erkki 1998. Elämää mielikuvayhteiskunnassa - Imago ja maine menestystekijöinä myöhäismodernissa maailmassa. Helsinki: Gaudeamus.
- Krokfors, Maisa (2010) Lastenlevyjen kukoistuskauti – vinyyliä ja C-kasettien aika teoksessa Ahola, Anu & Nikulainen, Juha (toim.) 2010. Aika laulaa lapsen kanssa - Polkuja lastenmusiikin historiassa. Provisula OY ja WSOY
- Kurki, Lasse (2010) Mitä on lastenmusiikki? teoksessa Ahola, Anu & Nikulainen, Juha

(toim.) 2010. Aika laulaa lapsen kanssa - Polkuja lastenmusiikin historiassa. Provisula OY ja WSOY

Lehtimäki, Hanna & Suoranta, Juha (toim.) 2006. Kasvattajan brändikirja. Finn Lectura Oy

Mylly, Tuomas & Lavapuro, Juha & Karo, Marko 2007. Tekemisen vapaus: luovuuden ehdot ja tekijänoikeus. Gaudeamus.

Mononen, Sini (2010) Kyllä kylässä voi käydä känkkäränkkä teoksessa Ahola, Anu & Nikulainen, Juha (toim.) 2010. Aika laulaa lapsen kanssa - Polkuja lastenmusiikin historiassa. Provisula OY ja WSOY

Niiniluoto, Maarit (2010) Lelugramofonista Satumainen ja salaperäinen lastenlaulujen tekijä teoksessa Ahola, Anu & Nikulainen, Juha (toim.) 2010. Aika laulaa lapsen kanssa - Polkuja lastenmusiikin historiassa. Provisula OY ja WSOY

Nurmi, Timo 1998. Uusi suomenkielen sanakirja. Gummerus Oy.

Sammalkorpi, Tarleena (2010) Dadaa ja mummolameininkiä – Lastenmusiikki Ylen taajuuksilla 1960-luvulta 2000-luvulle teoksessa Ahola, Anu & Nikulainen, Juha (toim.) 2010. Aika laulaa lapsen kanssa - Polkuja lastenmusiikin historiassa. Provisula OY ja WSOY

Sörenson, Margareta (toim.) 2001. För de allra små: om att uppleva böcker, teater, film, konst och musik när man är liten. Stockholm, Rabén & Sjögren.

Takala, Teemu 2007. Markkinoinnin musta kirja: totuus seuraavan sukupolven markkinoinnista. WSOYpro

Tolonen, Tiina (2010) Bisnestä ja intohimoa – Lastenmusiikki äänitteillä 1990–2010 teoksessa Ahola, Anu & Nikulainen, Juha (toim.) 2010. Aika laulaa lapsen kanssa - Polkuja lastenmusiikin historiassa. Provisula OY ja WSOY

Tuomaala, Saara (2010) Lapsi Suomessa 1850–1950 – Ääntä ja hiljaisuutta teoksessa Ahola, Anu & Nikulainen, Juha (toim.) 2010. Aika laulaa lapsen kanssa - Polkuja lastenmusiikin historiassa. Provisula OY ja WSOY

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Tammi.

Vuokko, Pirjo 1996. Markkinointiviestintä. WSOY.

Ilvonen, Anne 2007. Miten tiedotan? Yhdistystoimijan tiedottamisopas. Opintotoiminnan keskusliitto ry

Åberg, Leif 1989. Viestintä tuloksen tekijänä. Inforviestintä Oy

Åberg, Leif 2006. Johtamisviestintää! – Esimiehen ja asiantuntijan viestintäkirja. Inforviestintä Oy.

**Sanoitukset yms.**

tv-animaation musiikin sanoitukset (suomi, ruotsi, englantia, hollanti)

*Muumipeikko ja pyrstötähti* – animaatioelokuvan laulun sanoitukset (suomi, ruotsi, hollanti)

*Ikioma Muumi* – levy laulujen sanoitukset (suomi)

*Min egen Mumin* – levyn laulujen sanoitukset (ruotsi)

**Haastattelut, sähköpostit**

Dennis Livson, tuottaja, 15.11.2010, 19.11.2010

Minna Gröhn, toimitusjohtaja, Artistiasu Oy, 19.1.2011, 24.3.2011

Benny Törnroos, 20.12.2010, 5.2.2011, 21.3.2011, 10.4.2011

Kristiina Itäranta, Jyväskylä Sinfonia, 7.10.2010

Monika Vikström-Jokela, YLE svenska, 10.1.2011, 12.1.2011

Tony Kronqvist, YLE svenska, 3.1.2011, 10.1.2011, 11.1.2011

Jorma Kosonen, AXR Music Oy, 23.1.2011, 24.1.2011

Christer Timgren, Moomin Characters Oy, 3.1.2011

Seerit Sundell, Moomin Characters Oy, 4.10.2011, 12.1.2011, 14.1.2011

Markku Saarinen, Muumitapahtumat Oy, 6.1.2011, 11.1.2011

Maija Hupli, 3.1.2011, 24.1.2011

Jertta Ratia-Kähönen, 24.1.2011, 25.1.2011

Katja Sillanpää-Riuttu, YLE, 1.3.2011

Siv Almark, YLE, 3.1.2011

Pirkko Jokimies-Kunttu, Lappeenrannan kaupunginorkesteri, 5.10.2010

**Valokuvat**

Benny Törnroos

Eva Monthén

Moomin Characters Oy

Lappeenrannan kaupunginorkesteri

Kymin kaupunginorkesteri

Artistiasu Oy

Yle

Espoon kaupunginarkisto

**LIITE 1: Analyysissä käytetty media-aineisto**

**Taulukko:** analyysissä käytetty aineisto aakkosjärjestyksessä, lehtiartikkeleiden lukumäärä ja prioriteettiluokittelu sekä lehdistä käytetyt lyhenteet.

Lehti	pvm.	otsikko	pri. 1	pri. 2
Borgåbladet	?	Benny favorit bland barnen	x	
Borgåbladet	1.10.2006	Trettiorsfest med Mumin och Sniff	x	
Borgåbladet	13.7.2005	Barndomsminnen lockar "Här dansade pappa med Tove på klipporna"		x
Borgåbladet	6.7.2007	Bygget på Klovharu ett äventyr av lycka		x
Dimmaleatting (Färöarna)	16.9.1994	Mumi-orkestrur vitjar	x	
Ee-Mail	10.1.2009	Ingen vintersömn för Mumintrollen	x	
Ee-Mail	23.3.2009	Våren och Mumin är här!	x	
Ee-mail	25.10.2008	Muumilaakson marraskuu	x	
Ee-mail	27.10.2007	Från Mumin till Mysteriets port	x	
Ee-Mail	29.4.2006	Konsert till förmån för Unicef	x	
Ee-Mail	29.9.2007	Hurra för Benny och Mumintrollen!		
Esse	31.1.2008	Kulttuurielämää maan alla	x	
ESSI	13.2.2010	Pesäpallo ratkaisi uravalinnan – Benny Törnroosista tuli laulaja koska hän ei osannut pelata pesistä!	x	
Etelä-Saimaa	15.1.1998	Muumit jälleen lastenkonsertissa	x	
Etelä-Saimaa	26.11.1997	Benny Törnroos on heittänyt jo puolentuhatta Muumi-konserttia	x	
Etelä-Suomen sanomat	31.1.2001	Musiikki vei miehen mennessään – Pesäpallo ratkaisi Benny Törnroosin ammatinvalinnan	x	
Hangötidningen	22.8.2001	Hangö dansade vals i Malmstens takt		x
Hangötidningen	31.10.2003	Underbara Benny	x	
Helsingin Sanomat	1.9.1991	Dennis Livsonin tv-sarjaa ei myydä kylkiäisillä	x	
Helsingin Sanomat	1.9.1991	Muumiaatetta sataa maahan	x	
Helsingin Sanomat	1.9.1991	Pelkistettyä muumilaisuutta, tv-sarja jakaa Muumilaakson hengen sadan maan lapsille	x	
Helsingin Sanomat	1.9.1991	Tove Jansson: Sanoin lakritsatehtaalle että mummin on oltava hiilen musta	x	
Helsingin Sanomat	1.12.1992	Espeakin kiinnostunut muumimaasta, kaupunki ei rahoittaisi, mutta etsisi sopivan paikan	x	
Helsingin sanomat	14.3.1990	Yleisradio ostaa Muumien pohjoismaiset oikeudet - Tove ja Lars Jansson ovat tyytyväisiä Japanissa toteutettavaan Muumi-animaatioon	x	
Helsingin Sanomat	14.5.1992	Muumiboomi toi ruuhkan Muumilaaksoon	x	
Helsingin Sanomat	16.3.2006	Muumit helppoina	x	



Helsingin Sanomat	16.8.1994	Muumishow vieraillee Ahvenanmaalla	x
Helsingin Sanomat	18.7.2000	Ajoituksen mestarit Japanista	x
Helsingin sanomat	21.11.1996	Muumi-sarjakuvahanke on valmis	x
Helsingin Sanomat	22.1.1994	Huugo muumit ja Ransu levykaupan myyntitykkeinä	x
Helsingin Sanomat	22.8.1999	Perhepäivä tarjoaa Muumilauluja ja puistosirkusta	x
Helsingin Sanomat	23.8.1999	Leppoisa muumipäivä	x
Helsingin Sanomat	24.11.2007	Muumi-yhtiön toimitusjohtaja on ollut sivutoiminen muumipeikko	x
Helsingin Sanomat	25.1.1991	Muumit ilmestyvät keramiikkana	x
Helsingin Sanomat	27.11.1997	Kaupunkikierron	
Helsingin Sanomat	27.9.2009	Mårtenson soutaa muistoihin	
Helsingin Sanomat	17.8.2009	Musiikkia maailmasta ennen maailmanmusiikkia	
Helsingin Sanomat	22.1.2006	Muumeilta elämää oppia voi	
Helsingin Sanomat	26.10.1999	Lastenmusiikkibändejä joka makuun	
Helsingin Sanomat	21.11.1996	Muumi-sarjakuvahanke on valmis. Kaikki Janssonien Muumi-sarjat ovat nyt ilmestyneet 24-osaisena kirjasarjana Kokoajat kehuvat Lars Janssonin sarjitekstejä jopa Toven tekstejä paremmiksi	
Helsingin Sanomat	3.11.2010	Halonen tutustutti kruununprinsessan tuleviin vaikuttajiin	
Helsingin Sanomat	8.5.2007	Tuhatkasvoisen taiteilijan elämä, Boel Westinin, elämäkerta kuvaa Tove Janssonia luomisen ilon ja velvollisuuksien ristipaineessa	
Helsingin Sanomat	1.5.1997	Muumi-sarja lahjoituksena Bosnian lapsille Tv-sarja esitetään kaikkien kansallisuuksien kanavilla	
Helsingin sanomat	29.9.1997	Janssonin aiheet on käytetty, mutta Muumi-tv-tuotanto jatkuu, jatkossa tuottaja Dennis Livson aikoo ideoida sarjan itse	x
Helsingin sanomat	6.6.1997	Linda ja Apocalyptica edustavat Suomea Tukholmassa.	x
Helsingin sanomat	6.8.1994	Muumibuumi tasoittuu, muttei laannu	x
Helsingin Sanomat	8.10.1983	Lapsille raikas viisuvartti	x
Helsingin Sanomat	9.12.2002	Muumit villitsivät yleisönsä presidentin lastenjuhliissa	x
Helsingin Sanomat	?	Suomi-brändi valmistetaan ulkomailla	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	16.6.2010	Mumin Ferlin och Benny Törnroos	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	6.7.2001	Muminsorg?	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	7.6.1991	Japanska mumintroll talar svenska	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	10.9.1993	Populärt Muminskär	x
Hufvudstadsbladet	2.10.1993	Massproducerade muminfigurer en katastrof	

(HBL)			
Hufvudstadsbladet (HBL)	12.11.2005	Småtrollen som blev stora	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	13.1.2008	Mumins väktare	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	13.12.1998	Sophia kom hem till Muminhuset	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	14.4.1996	Ön som blev saga och myt	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	16.3.2005	Muminutställning på Lilla Aurora	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	16.6.2000	Mumin, Ferlin och Benny Törnroos	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	16.6.2010	Livet lär och är – Benny Törnroos 60 år	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	16.8.1994	Mumin och Lill Lindfors dragplåster på Åland	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	19.7.2001	12000 skrev i kondoleansbok	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	20.2.2008	Allsång med barn och glada vuxna	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	22.3.2002	Tove Jansson-pris för barnkultur	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	24.9.2006	En vassare muminmamma	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	27.8.2008	Mumin blev en succé för Arabia	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	28.6.2001	Resan genom Mumindalen	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	28.6.2001	Sorg i Mumindalen	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	28.6.2001	Tove Jansson död	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	28.6.2001	Tove Jansson är borta	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	3.7.2010	Mumin lider av tvisten	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	30.6.2001	Tyskland sörjer Tove Jansson	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	4.12.2005	Mumin 60	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	4.2.1991	Renässans för mumin	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	4.9.1991	Tove Jansson om avskedet till Muminvärlden: "Jag ville stanna i Mumindalen, men det var helt omöjligt"	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	6.11.1993	Årets barnskiva naturligtvis	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	7.11.1997	Frivillig "riemuruotsi" populär i Vichtis	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	7.11.1997	Ingen socialarbetare precis – Benny Törnroos har aldrig hunnit utöva det yrke han	x

studerade till			
Hufvudstadsbladet (HBL)	8.7.2001	Klovharun med glädje och humor	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	9.12.2002	Barnligt roligt på balen	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	9.8.1994	Tove Jansson inför 80-årsdagen "Jag har så bråttom för jag försöker jobba"	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	9.8.1999	Hyllning till Tove	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	9.8.1999	Jansson Tove född i Helsingfors 1914	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	21.6.2010	Ängsliga Mumin och Kaxiga Pippi	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	23.10.2007	Vem ska trösta Mumin	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	21.8.2008	Goda historier håller	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	21.5.2010	Här hittar du alla hejarklacksramsor	x
Hufvudstadsbladet (HBL)	6.11.2009	Guldmedalj	
Iisalmen Sanomat	4.10.2010	Törnroos laulattaa lapsia ja aikuisia	x
Iltalehti	16.8.1994	Muumit ja Lill Lindfors Ahvenanmaalle	x
Iltalehti	9.12.2002	Haloselta sujuu myös Muumihumppa	x
Jakobstads tidning	15.2.1996	Tröttnar inte på mumin!	x
Jakobstads tidning	3.11.2004	Inte bara ögonmat köpmannamässa lockade storpublik	x
Jakobstads tidning	3.11.2004	Törnroos tröttnar inte på Mumintrullen	x
Jakobstads tidning	4.2.1996	Benny och Haffsårkestern i högform	x
Jakobstads tidning	18.11.2007	Julöppningen lockade rekordstor publik	
Kaakkois-Suomen sanomat	18.1.1998	Muumit palaavat!	x
Kaakkois-Suomen sanomat	29.11.1997	Muumit valloittavat Lappeenranta-salin	x
Keskisuomalainen	7.10.1993	Viis arvostelusta – meillä oli kivaa!	x
Keski-Uusimaa	3.12.1993	Kantrimies Muumi-buumin musiikillinen keulakuva	x
Kirkkonummen Sanomat	6.11.2008	En egen värld – Tove Jansson	x
Kymen Sanomat	18.4.1993	Suomalaisten stressipurkaja on MUUUUU-I-MIII ja Benny Törnroos	x
Kyrkpressen	31.7.2008	Med kvast och skräpkorg i Östra centrum – Benny Törnroos började karriären i renhållningsbranschen	x
Lappeenrantalainen	18.1.1998	Muumit konsertissa	x
Loviisan Sanomat	21.7.2009	Kolmisenkymmentä venettä Small Ships Race –kisassa	
Länsiväylä	23.4.2008	Benny & Muumit estradilla	
Länsiväylä	21.– 22.8.2010	Muumimiehen tunnistaa äänestä	x
Länsiväylä	12.9.2009	Muumilaakson syyskonsertti!	x

Länsiväylä	19.3.2009	Purjehduksen ystävä konsertoi Sellosalissa	x
Länsiväylä	2.11.2008	Sallittu myös aikuisille – Muumimaailma vetoaa myös aikuisiin	x
Länsiväylä	20.2.2008	Benny Törnroos laulattaa lastenlauluja	x
Länsiväylä	21– 22.8.2010	Törnroos lähti muumien matkaan vahingossa	x
Länsiväylä	3.4.2009	Kevät herättää Muumit	x
Länsiväylä	5.10.2008	Ihmisiäni on Benny Törnroosin mielisoitin – yhteislaulukonserteissa muutkin kuin parhaat saavat laulaa	x
Länsiväylä	6.- 7.11.2010	Bennyn kertomuksia Tove Janssonin saarelta	x
Länsiväylä	9.1.2008	Muumien taikatalvi muuttuu musiikiksi	x
Länsiväylä	syyskuu 2008	Benny Törnroos julkaisee uuden albumin	x
Länsiväylä	tammikuu 2010	Muumit juhlivat vuonna 2010	x
Länsiväylä	9.2.2011	Muumit ja Salatut elämät ovat hurjan pelottavia	x
Medborgarbladet	15.10.1993	Socialarbetaren som blev underhållare – Barnvisor och lite anarki	x
Nya Åland	30.8.1994	850 barn kan inte ha fel – Mumins Haffsårkestern är toppen!	x
Pohjanmaan Sanomat	4.2.1996	Muumit vetivät salin täyteen kahdesti	x
Satakunnan kansa	27.12.2002	Muumit myötätuulessa jo vuosikymmeniä	x
Sisä-Savon lehti	20.11.2002	Muumi-buumi pyyhkäisi	x
Suomen Kuvalehti	42/2010	Rahasampo – Muumi on omistajilleen hyvä bisnes	-
Suomen Kuvalehti	11.4.2007	Sophia Jansson toppuuttelee Muumikohua	
Svenskbygden	3/2005	Mumin 60 år	x
Uusimaa	22.3.1993	Benny valloitti muumitaialla	
Uutis-Vuoksi	24.11.1997	Lappeenrannan kaupunginorkesteri – Lastenkonsertti Muumit	x
Vantaan Sanomat	22.10.2010	No johan nyt on muumi!	x
Vasabladet		Mumin ett 15-årigt misstag	x
Vasabladet	13.6.2002	Japansk tv gör ny dokumentär om Muminrollen	x
Vasabladet	16.5.1996	Två kvinnor, ett liv	x
Vasabladet	21.2.2010	Mumin firar med en ny kopp för havet	x
Vasabladet	24.6.2005	Både uppskattade och obegripliga	x
Vasabladet	25.6.2004	Världsarvet Mumin	x
Vasabladet	28.6.2001	Tove Jansson avled som 86 år gammal	x
Vasabladet	29.10.2010	Mumin ett 15-årigt misstag	x
Vasabladet	8.12.2002	En dag på Klovharu	x
Vasabladet	8.8.2004	Tove Jansson och öns idé	x
Vasabladet	26.6.2009	Allsångsvarma i kläderna	x
VECKAN med Radio	33/1991	Nu är Dennis Livson förbannad: Finland kan	x

och TV		inte rata min Muminmusik!	
VECKAN med Radio och TV	36/1991	Nu är Mumintrollen här!	x
VECKAN med Radio och TV	37/1991	"Vid min svans" nu är Mumin i tv	x
VECKAN med Radio och TV	20/1990	Dennis Livson och Mumin startade sitt segertåg	x
VECKAN med Tv och radio	51/1986	Benny Törnroos föll för musiken – Allt är Ferlins fel!	x
VECKAN med Tv och Radio	8-14.11 -	Två kungliga män	x
VECKAN med Tv och radio	november 1984	Benny Törnroos gör skiva med en bunt nya barnvisor	x
Västra Nyland	?	Benny Ecça och barnen	
Västra Nyland	12.10.2008	Mumintecknaren lovar flera nya muggar	x
Västra Nyland	9.7.2006	Barnen njöt till fullo på din fest i Ekenäs	x
Västra Nyland	februari 1985	Vårens första teaterpremiär i Västanlid	x
Västra Nyland	7.11.1992	Mumin lockade fulla hus i Esbo	x
Åbo Underrättelser	17.4.1996	Livet på en kluven ö	x
Åbo Underrättelser	24.8.2006	Mumin ingen megakändis	x
Åbo Underrättelser	29.6.2001	Muminvärlden som identitet	x
Åbo Underrättelser	8.7.1995	Balticjazz bjuder på idrott	x
Ålandstidningen	13.7.2001	Då blev Tove arg	x
Östra Nyland	4.3.2009	Allsångsuccé med Benny och Calle på Ringborg	x
Östra Nyland	22.7.2008	Ida av Sökö vackraste träbåten	x

**LIITE 2: Muumiorkesteri / Haffsårkestern jäsenet 1991-2011**  
(aakkosjärjestyksessä)

Törnroos Benny, laulu

Hovi Seppo, kosketinsoittimet

Mannila Kaarle, lyömäsoittimet

Mansikka Jan-Erik, piano

Oscarsson Eije, hanuri ja saksofoni

Pettersson Calle, kosketinsoittimet, ja hanuri

Qvarnström Curt, basso

Rosström Niklas, rummut

Saarinen Speedy, kitara

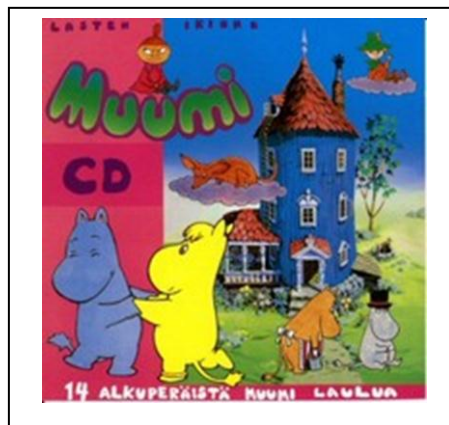
Uhlenius Jani, hanuri ja Kymi sinfoniaorkesterin johtaja

Växby Anssi, basso

**LIITE 3: Ikioma Muumi, Min egen Mumin, 14 uutta muumilaulua ja Parhaat Muumi laulut**

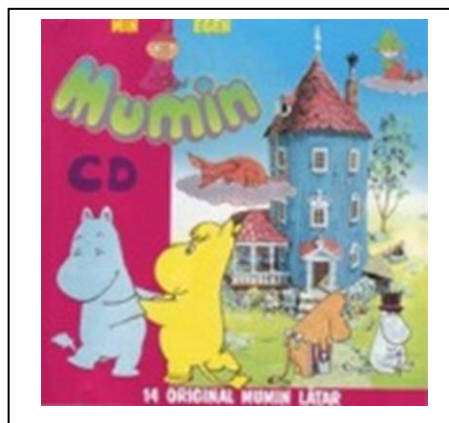
**IKIOMA MUUMI**, 1992, K-Tel records

Muumit! Muumit!  
Nuuskamuikkusen laulu  
Muumitanssi  
Nipsu on kultainen  
Käy Muumilaaksoon  
Onko korvat pesty  
Muumipappa  
Muumimamman synttärit  
Muumilaakson talvi  
Noidan loitsu  
Hei Muumit  
Muumit ne osaa  
Pikku Myy soittaa  
Onnelliset muumit



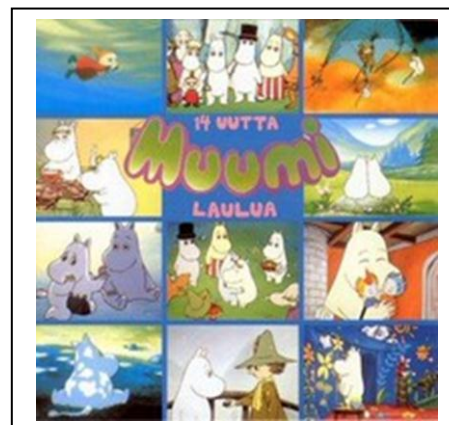
**MIN EGEN MUMIN**, 1992, K-Tel records

Mumin! Mumin!  
Snusmumrikens sång  
Mumindans  
Sniff är Sniff  
I Mumindalen  
Sagans stund  
Muminpappan och havet  
Muminmammans födelsedag  
Muminvinter  
Häxans trollformel  
Hej Mumin  
Muminspråk  
Lilla My spelar kazoo  
Dethär är Mumins dal



**14 UUTTA MUUMILAULUA**, 1993, Edel-records

Muuan muumipappa  
Pikku Myn haaveet  
Muumimaailma  
Kun laiskottaa...  
Nipsu unelmoi  
Onnea Nuuskamuikkunen!  
Muumitarina 1  
Muumitarina 2  
Muumien kaunis maa (elokuvasta)  
Muumipeikko ja Pyrstötähti



Rohkeus voittaa  
Jo taivas sineen pukeutuu  
Sininen talo  
Nuuskamuikkusen murheet  
Tähti, kukka ja lapsi

**PARHAAT MUUMI LAULUT**, 1998, Edel records

Käy Muumilaaksoon  
Sininen talo  
Muumipeikon laulu  
Pikku Myyn laulu  
Muuan Muumipappa  
Muumilaakson kevätjuhla  
Kun laiskottaa...  
Muumimamman synttärit  
Nuuskamuikkusen kevätlaulu  
Muumit Muumit!  
Pikku Myyn haaveet  
Muumitanssi  
Muumien kaunis maa  
Hei Muumit!  
Muumimaailma  
Onnea Nuuskamuikkunen!  
Onko korvat pesty?  
Onnelliset Muumit  
Käy Muumilaaksoon!

